

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 mars 2024

PROJET DE LOI

loi modifiant la loi du 29 avril 1999
relative à l'organisation
du marché de l'électricité et de la loi
du 11 juillet 2023 relative
au transport d'hydrogène par canalisations

Sommaire	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs.....	5
Avant-projet de loi	21
Analyse d'impact	26
Avis du Conseil d'État	42
Projet de loi	60
Coordination des articles	67

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À
L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 maart 2024

WETSONTWERP

tot wijziging van de wet
van 29 april 1999 betreffende de organisatie
van de elektriciteitsmarkt en van de wet
van 11 juli 2023 betreffende het vervoer
van waterstof door middel van leidingen

Inhoud	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	5
Voorontwerp van wet.....	21
Impactanalyse	34
Advies van de Raad van State	42
Wetsontwerp	60
Coördinatie van de artikelen	76

DE URGENTIEVERKLARING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 28 mars 2024.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 28 mars 2024.

De regering heeft dit wetsontwerp op 28 maart 2024 ingediend.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 28 maart 2024 door de Kamer ontvangen.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Écolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant – Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)

RÉSUMÉ

Avec le présent projet de loi, le gouvernement fédéral entend apporter les modifications suivantes à la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité (ci-après "la loi du 29 avril 1999") et à la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations (ci-après "la loi du 11 juillet 2023"):

1° le Roi est autorisé à fixer un prix maximum pour la vente d'une part de l'électricité produite dans le cadre des contrats d'achat d'électricité avec des clients finaux pour les concessions de domaine visées à l'article 6/3. Ainsi, le Roi dispose d'une autorisation légale explicite pour s'écarter du principe de liberté des prix tel qu'il est énoncé à l'article V.2 du Code économique;

2° l'insertion d'une règle de standstill qui exclut la possibilité d'un recours suspensif contre la décision d'octroi de la concession domaniale après l'expiration d'un délai de 15 jours et déroge ainsi aux conditions générales de l'article 17 des lois coordonnées du 12 janvier 1973 pour l'introduction d'un recours suspensif;

3° la modification de la procédure selon laquelle les résultats des études préalables visées à l'article 6/3, §§ 4 et 5 de la loi du 29 avril 1999 sont publiés et la suppression de l'obligation d'annexer les résultats précités à l'arrêté ministériel déterminant la localisation, la dimension et le nombre de parcelles visé à l'article 6/4, § 1er de la loi électricité;

4° fournir un cadre juridique dans la loi du 29 avril 1999 aux concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique dans le cadre de projets d'essai;

5° établir une base légale explicite permettant au Roi de mettre en place un régime de certification par lequel le ministre reconnaît les organismes de contrôle chargés d'octroyer les certificats de conformité démontrant que l'électricité en question est effectivement produite à partir de sources d'énergie renouvelables et de délivrer les rapports de visite des installations de production (modalités de contrôle)

SAMENVATTING

Met dit wetsontwerp beoogt de federale regering volgende wijzigingen aan te brengen aan de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: "de wet van 29 april 1999") en de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen (hierna: de wet van 11 juli 2023):

1° de Koning wordt gemachtigd om een maximum-prijs te bepalen voor de verkoop van een deel van de geproduceerde elektriciteit in het kader van stroom-afnameovereenkomsten met eindafnemers voor de domeinconcessies bedoeld in artikel 6/3. Zo wordt een uitdrukkelijke wettelijke machtiging voor de Koning voorzien om af te wijken van het beginsel van vrije prijsvorming zoals vervat in artikel V.2 van het Wetboek van economisch recht;

2° de invoeging van een een standstill regeling waarbij de mogelijkheid van een schorsingsverzoek tegen de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie na het verstrijken van 15 dagen wordt uitgesloten en zodoende wordt afgeweken van de algemene voorwaarden van artikel 17 van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 voor het instellen van een vordering tot schorsing.

3° de wijziging van de procedure volgens dewelke de resultaten voorstudies bedoeld in artikel 6/3, §§ 4 en 5 van de wet van 29 april 1999 worden bekend gemaakt en de schrapping van de vereiste dat voornoemde resultaten als bijlage zouden moeten worden opgenomen van het ministerieel besluit tot vaststelling van de locatie, de omvang en het aantal kavels bedoeld in artikel 6/4, § 1 van de wet van 29 april 1999;

4° voorzien van een wettelijke kader in de wet van 29 april 1999 omtrent domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België in het kader van proefprojecten;

5° een expliciete rechtsgrond instellen waarin de Koning gemachtigd wordt een erkenningsregeling in te stellen die de minister machtigt keuringsinstellingen te erkennen die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en voor het uitbrengen van verslagen over bezoeken aan de productie-installaties (controlemodaliteiten)

6° instaurer un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

6° invoeren van een wettelijk kader voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GÉNÉRAL

1. Autorisation pour le Roi de fixer un prix maximum pour la vente d'une part de l'électricité produite dans le cadre des contrats d'achat d'électricité

En insérant une nouvelle disposition 12° à l'article 6/3, § 3 de la loi du 29 avril 1999, le Roi est autorisé à fixer un prix maximum pour la vente aux clients finaux d'une part de l'électricité produite dans le cadre des contrats d'achat d'électricité. Le Roi dispose ainsi d'une autorisation légale explicite pour déroger au principe de la libre formation des prix énoncé à l'article V.2 du Code économique. Cela répond également à la remarque en marge 4.3 de l'avis du Conseil d'État avec référence "75.107/16" du 11 janvier 2024. La notion de "contrat d'achat d'électricité" fait référence à un contrat de vente d'électricité avec un client final provenant d'installations de production ayant une concession domaniale visée à l'article 6/3 de la loi du 29 avril 1999.

Le Roi pourrait, par exemple, prévoir la possibilité pour le concessionnaire de vendre une certaine partie du volume généré via des PPAs (contrats d'achat d'électricité avec des clients finaux) à un prix d'achat fixe, et donc pas sur le marché Day-ahead. En déterminant un prix maximale pour les PPA, les promoteurs seraient incités à vendre l'électricité directement aux utilisateurs finaux. La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

1. Machtiging aan de Koning om een maximumprijs te bepalen voor de verkoop van een deel van de geproduceerde elektriciteit in het kader van een stroomafnameovereenkomsten

Middels invoeging van een nieuwe bepaling 12° in artikel 6/3, § 3 van de wet van 29 april 1999 wordt de Koning gemachtigd om een maximumprijs te bepalen voor de verkoop aan eindafnemers van een deel van de geproduceerde elektriciteit in het kader van stroomafnameovereenkomsten. Zo wordt een uitdrukkelijke wettelijke machtiging voor de Koning voorzien om af te wijken van het beginsel van vrije prijsvorming zoals vervat in artikel V.2 van het Wetboek van economisch recht. Hiermee wordt ook gevolg gegeven aan de opmerking in randnummer 4.3 van het advies van de Raad van State met kenmerk "75.107/16" van 11 januari 2024. Met de term "stroomafnameovereenkomst" wordt bedoeld op een contract met een eindafnemer voor de verkoop van elektriciteit afkomstig uit productie-installaties met een domeinconcessie bedoelt in artikel 6/3 van de wet van 29 april 1999.

Zo zou de Koning bijvoorbeeld kunnen voorzien in de mogelijkheid voor de concessiehouder om een bepaald deel van het geproduceerde volume te verkopen via PPA's (levering via stroomafnameovereenkomsten met eindafnemers) aan vaste afnameprijs, en dus niet op de Day-ahead markt. Door een maximale PPA-prijs te bepalen, zou er een prikkel voor de ontwikkelaar zijn om elektriciteit direct te verkopen aan eindgebruikers. De mogelijkheid voor de Koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd

décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

En effet, la capacité/l'offre d'énergie renouvelable ne peut pas être augmentée à court terme de manière à équilibrer l'offre et la demande et à rééquilibrer le marché: le marché n'a pas la capacité de se corriger lui-même. Il convient de noter que cette éventuelle réglementation des prix n'élimine pas la concurrence d'une manière qui violerait l'article 3, points a) et b), du règlement (UE) 2019/943 et l'article 5 de la directive 2019/944.

Le recours à la procédure d'appel d'offres conformément à l'article 6/3 de la loi du 29 avril 1999 assure une concurrence significative pour le marché et la possibilité de régulation des prix vise uniquement à pouvoir atténuer une éventuelle position dominante du concessionnaire du domaine.

Suite à l'avis de Conseil d'État n° 75.617/16 le prix maximum est conforme à l'article 5 de la directive (UE) 2019/944, omwille van onderstaande redenen:

Les objectifs auxquels contribue le principe selon lequel les prix doivent être librement déterminés par les fournisseurs – dans un marché qui fonctionne et qui est fondé sur l'interaction entre l'offre et la demande – de l'article 5 (et 9) de la directive sur l'électricité sont les suivants: (i) la responsabilisation des consommateurs, (ii) l'envoi de signaux d'investissement sur le marché, ce qui favorise la sécurité d'approvisionnement à moyen terme et la transition vers un système à faible émission de carbone, (iii) la transition vers un système électrique flexible, en particulier avec la participation de la demande, (iv) l'efficacité énergétique et les économies d'énergie – le prix de l'énergie étant un signal important de la valeur réelle de l'énergie, et (v) le choix du consommateur, les fournisseurs étant en concurrence pour proposer de meilleures offres basées sur le prix et le service. Le même raisonnement peut être appliqué aux principes de l'article 3 du règlement (UE) 2019/943 et de l'article V.2 du Code de droit économique respectivement.

La Commission européenne a récemment proposé de modifier les règles du marché de l'électricité de l'UE afin de promouvoir l'utilisation de contrats bilatéraux pour régler les différends et les PPA en tant qu'outils complémentaires visant à accroître les avantages d'une production d'électricité à faible coût pour les consommateurs.

voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

De capaciteit/het aanbod van hernieuwbare energie kan op korte termijn immers niet worden verhoogd op een manier die de vraag en aanbod in evenwicht brengen en het evenwicht in de markt herstelt: de markt heeft niet de capaciteit om zichzelf te corrigeren. Er dient te worden opgemerkt dat dergelijke mogelijke prijsregulering de mededinging niet uitschakelt op een manier die in strijd zou zijn met artikel 3, a) en b), van Verordening (EU) 2019/943 en met artikel 5 van Richtlijn 2019/944.

Door het gebruik van de concurrerende inschrijvingsprocedure volgens art 6/3 van de wet van 29 april 1999, is er een aanzienlijke concurrentie voor de markt en de mogelijkheid tot prijsregulering is slechts bedoeld om een mogelijke dominante positie van de domeinconcessiehouder te kunnen milderen.

In navolging van het advies nr. 75.617/16 van de Raad van State voldoet de maximumprijs aan artikel 5 Richtlijn (EU) 2019/944.

De doelstellingen waar het principe dat prijzen vrij moeten worden bepaald door leveranciers – in een goed functionerende markt gebaseerd op de interactie tussen vraag en aanbod – van artikel 5 (en 9) van de elektriciteitsRichtlijn, toe bijdragen zijn: (i) consumenten mondiger maken, (ii) investeringssignalen in de markt sturen, wat de bevoorradingszekerheid op middellange termijn en de overgang naar een koolstofarm systeem ondersteunt, (iii) de overgang naar een flexibel elektriciteitssysteem, met name met participatie aan de vraagzijde, (iv) energie-efficiëntie en energiebesparing – aangezien de energieprijs een belangrijk signaal is van de reële waarde van energie, en (v) keuzemogelijkheden voor consumenten, aangezien leveranciers met elkaar concurreren om betere aanbiedingen te doen op basis van prijs en service. Dezelfde redenering kan worden toegepast op de beginselen van artikel 3 van de Verordening (EU) 2019/943, respectievelijk artikel V.2 van het Wetboek van economisch recht.

De Europese Commissie heeft onlangs wijzigingen voorgesteld aan de EU-regels voor de elektriciteitsmarkt, die gericht zijn op het bevorderen van het gebruik van tweerichtingscontracten ter verrekening van verschillen en PPA's als complementaire instrumenten die gericht zijn op het vergroten van de voordelen van goedkope elektriciteitsopwekking voor verbruikers

Il ressort clairement de la proposition de la Commission européenne que la justification de la promotion de l'utilisation des PPA repose sur l'hypothèse que les PPA sont un outil permettant d'établir "des prix de l'électricité bas et stables à long terme" pour les consommateurs d'électricité.

En effet, sur les marchés qui fonctionnent bien, l'interaction entre l'offre et la demande garantit qu'aucune partie puisse abuser de son pouvoir de marché pour fixer des prix excessifs. Sur ces marchés, il n'est pas nécessaire de fixer des prix maximaux. Toutefois, cet équilibre naturel entre l'offre et la demande ne jouera pas suffisamment lorsqu'il s'agira de l'énergie produite dans la ZPE, qui sera vendue en dehors du cadre du contrat d'écart compensatoire bidirectionnel.

En effet, la demande d'énergie renouvelable devrait croître de manière significative dans les années à venir. Alors que la demande d'énergie renouvelable belge devrait croître de manière exponentielle, la capacité/offre d'énergie renouvelable en Belgique devrait croître à un rythme beaucoup plus limité en raison des défis en termes d'aménagement du territoire, d'autorisation, d'acceptation par le public et, spécifiquement pour les parcs éoliens offshore, elle est limitée par la zone restreinte de la zone belge de la mer du Nord.

La capacité/l'offre d'énergie renouvelable ne peut être augmentée à court terme de manière à équilibrer la demande et à rééquilibrer le marché: le marché n'a pas la capacité de s'auto-corriger. L'inadéquation entre l'offre et la demande se traduira par une augmentation exponentielle des prix des PPA à long terme des principales sources d'énergie renouvelables belges dans les années à venir. Si la concurrence sera forte au moment de l'organisation de la procédure d'appel d'offres (chaque candidat étant incité à proposer le strike price le plus bas possible), ce ne sera plus le cas une fois que la concession des parcelles respectives de la ZPE sera attribuée au candidat gagnant et que les PPA seront clôturés.

En l'absence d'un prix maximum pour l'électricité vendue dans le cadre des PPA, le candidat qui remporte la procédure d'appel d'offres pour une ou plusieurs parcelles de la PEZ peut être coupable de pratiquer d'abus de position dominante.

2. Introduction d'un règle de standstill à l'article 6/3, § 3 de la loi électricité

Par l'insertion d'un nouvel alinéa à l'article 6/3, § 3 de la loi du 29 avril 1999, il est prévu qu'une demande

Uit het voorstel van de Europese Commissie blijkt duidelijk dat de reden voor het bevorderen van het gebruik van PPA's is gebaseerd op de aanname dat PPA's een instrument zijn om "lage en stabiele elektriciteitsprijzen op lange termijn" voor elektriciteitsafnemers vast te leggen

Op goed functionerende markten zorgt de wisselwerking tussen vraag en aanbod er immers voor dat geen enkele partij (verkeerd) gebruik kan maken van haar marktmacht om buitensporige prijzen vast te stellen. Op dergelijke markten zijn maximumprijzen niet nodig. Dit natuurlijke evenwicht tussen vraag en aanbod zal echter niet voldoende spelen als het gaat om de energie die in de PEZ wordt geproduceerd en die buiten het kader van het tweerichtingscontract ter verrekening van verschillen zal worden verkocht.

Verwacht wordt immers dat de vraag naar hernieuwbare energie zal toenemen. Terwijl de vraag naar Belgische hernieuwbare energie naar verwachting exponentieel zal groeien, zal de hernieuwbare energiec capaciteit/het hernieuwbare energieaanbod in België naar verwachting in een veel beperkter tempo groeien als gevolg van uitdagingen op het vlak van ruimtelijke ordening, vergunningen, publieke aanvaarding en, specifiek voor offshore windmolenparken, is deze beperkt door de beperkte oppervlakte in het Belgische deel van de Noordzee.

De capaciteit/het aanbod van hernieuwbare energie kan op korte termijn niet worden verhoogd op een manier die de vraag in evenwicht brengt en het evenwicht in de markt herstelt: de markt heeft niet de capaciteit om zichzelf te corrigeren. De mismatch tussen vraag en aanbod zal ertoe leiden dat de prijzen voor langetermijn-PPA's van grote Belgische hernieuwbare bronnen de komende jaren exponentieel zullen stijgen. Hoewel de concurrentie sterk zal zijn op het moment dat de concurrerende inschrijvingsprocedure wordt georganiseerd (waarbij elke kandidaat de prikkel heeft om een zo laag mogelijke strike price in te dienen), zal dit niet langer het geval zijn zodra de concessie van de respectieve kavels van het PEZ aan de winnende kandidaat is toegewezen en de PPA's zijn gesloten.

Bij afwezigheid van een maximumprijs voor de elektriciteit die wordt verkocht via PPA's, kan de kandidaat die de concurrerende inschrijvingsprocedure voor een of meer percelen van de PEZ wint zich schuldig maken aan misbruik van machtspositie.

2. Invoering van een standstill regeling in artikel 6/3, § 3 elektriciteitswet

Middels invoeging van een nieuw lid aan artikel 6/3, § 3 van de wet van 29 april 1999 wordt voorzien dat een

en suspension relative à la décision d'attribution de la concession ne peut être introduite que dans un délai de quinze jours à compter de la communication. Suite à l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, si les envois ne se pas faits en même temps, le délai commence à courir le troisième jour après l'envoi de la notification, sauf si le soumissionnaire prouve que la notification ne lui est parvenue que plus tard, afin de respecter le principe d'égalité et de non-discrimination. À l'expiration de ce délai de 15 jours, aucune demande de suspension ne peut être déposée contre la décision d'octroi de la concession domaniale. Ceci constitue une dérogation aux conditions générales de l'article 17 des lois coordonnées du 12 janvier 1973 pour l'introduction d'un recours suspensif (les conditions d'un recours suspensif pour "extrême urgence" et les conditions d'un recours suspensif ordinaire telles que visées dans les règlements de procédure devant le Conseil d'État). Ainsi, pendant cette période de quinze jours, une obligation de standstill s'applique et, par conséquent, la concession domaniale visée à l'article 6/3, § 3, premier alinéa 4° de la loi électricité ne peut être clôturée qu'à l'expiration de cette période.

Cette disposition est prise afin de protéger les intérêts de l'éventuel auteur d'un recours, sans léser exagérément les intérêts de l'autorité concédante et garantit l'accès à la justice.

Vu la réduction du délai de dépôt de la demande de suspension dans ces circonstances spécifiques, il est prévu que le Conseil d'État veille également à ce que la demande précitée soit traitée dans un bref délai.

3. La publication des résultats des études préalables visées à l'article 6/3, §§ 4 et 5 de la loi du 29 avril 1999 et la suppression de l'obligation d'annexer les résultats précités à l'arrêté ministériel déterminant la localisation, la taille et le nombre de parcelles visé à l'article 6/4, § 1er de la loi du 29 avril 1999

L'actuel article 6/4, § 1 de la loi du 29 avril 1999 prévoit que l'arrêté ministériel relatif à la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet d'une concession domaniale dans le cadre des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'un installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique est soumis à la fois à un avis de la CREG, à une consultation du

vordering tot schorsing met betrekking tot de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie slechts binnen de vijftien dagen te rekenen vanaf de kennisgeving ervan kan ingesteld worden. In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 begint indien de verzendingen niet tegelijk plaatsvinden, de termijn te lopen de derde dag na de verzending van de kennisgeving, behoudens indien de inschrijver bewijst dat de kennisgeving hem pas later heeft bereikt, met het oog op het respecteren van het gelijkheidsbeginsel en niet-discriminatie. Na het verstrijken van deze periode van vijftien dagen kan geen schorsingsverzoek tegen de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie worden ingesteld. Dit vormt een afwijking van de algemene voorwaarden van artikel 17 van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 voor het instellen van een vordering tot schorsing (de voorwaarden voor een schorsingsverzoek voor "uiterst dringende noodzakelijkheid" en van de voorwaarden van een gewoon schorsingsverzoek zoals bedoeld in de procedureregeling bij de Raad van State). Aldus geldt tijdens deze periode van vijftien dagen een standstill verplichting en kan de domeinconcessie bedoeld in artikel 6/3, § 3, eerste lid 4° elektriciteitswet bijgevolg pas gesloten worden na het verstrijken van deze termijn.

Deze bepaling strekt ertoe de belangen van de mogelijke indiener van een vordering te beschermen, zonder evenwel al te zeer de belangen van de concessieverlenende overheid te schaden en vrijwaart de toegang tot de rechter.

In het licht van de verkorte indieningstermijn met betrekking tot de vordering tot schorsing in deze concrete omstandigheden, is het de bedoeling dat de Raad van State in dat geval eveneens ernaar streeft en waakt over een behandeling van voornoemde vordering binnen een korte termijn.

3. Bekendmaking van de resultaten van de voorstudies bedoeld in artikel 6/3, §§ 4 en 5 van de wet van 29 april 1999 en de schrapping van de vereiste om voornoemde resultaten als bijlage te moeten opnemen van het ministerieel besluit tot vaststelling van de locatie, de omvang en het aantal kavels bedoeld in artikel 6/4, § 1 van de wet van 29 april 1999

Het huidig artikel 6/4, § 1 van de wet van 29 april 1999 bepaalt dat het ministerieel besluit met betrekking tot de locatie, de omvang en het aantal kavels die het voorwerp van een domeinconcessie uitmaken in het kader van de domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België onderworpen is aan zowel een advies van de CREG, een overleg

gestionnaire du réseau et à une délibération en conseil des ministres. Cet arrêté ministériel doit aussi inclure les résultats des études visées à l'article 6/3, §§ 4 et 5 de la loi du 29 avril 1999.

Ce projet de loi vise à alléger la procédure et à rendre plus efficace en ce qui concerne ces études, sans toutefois compromettre leur caractère public. Conformément à l'article 6/3, § 5 actuelle de la loi du 29 avril 1999, il est encore envisagé de réaliser et de certifier toutes les études nécessaires concernant la localisation des installations (dans les parcelles de la zone Princess Elisabeth) avant le lancement de la procédure de mise en concurrence et avant la détermination de la localisation, de la taille et du nombre de parcelles conformément à l'article 6/4, § 1 de la loi du 29 avril 1999. Toutefois, tenant compte de la matière scientifique spécialisée qui sous-tend les études préliminaires, un avis du régulateur et une consultation du gestionnaire de réseau ainsi qu'une consultation en Conseil des ministres sur toutes les données et tous les résultats découlant de toutes les études préliminaires précitées ne semblent pas utiles car ils ne peuvent apporter aucune valeur ajoutée.

4. L'introduction d'un cadre juridique concernant les concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique dans le cadre de projets d'essai

La loi actuelle du 29 avril 1999 ne prévoit pas un cadre juridique sur les concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique dans le cadre de projets de test et de projets de recherche et de développement.

Compte tenu de l'importance d'innovation, le présent projet de loi insère donc un cadre juridique dans la loi du 29 avril 1999.

Suite à l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, il a été reconsidéré qu'il existe une concession de domaine. En effet, il s'agit de l'exploitation privée d'un domaine public où, malgré le fait qu'aucun profit ne peut être réalisé, il existe une possibilité de créer des revenus et, en outre, un certain nombre de conditions sont imposées. Le concessionnaire jouit ainsi d'une grande autonomie dans la mise en œuvre du projet convenu, le gouvernement n'imposant pas de spécifications quant aux objectifs du projet. En outre, il n'est pas question d'un contrat à

met de netbeheerder en een overleg in ministerraad. In dit ministerieel besluit dienen ook de resultaten van de voorstudies bedoeld in artikel 6/3, §§ 4 en 5 van de wet van 29 april 1999 opgenomen te zijn.

Dit wetsontwerp beoogt voornoemde procedure lichter en efficiënter te maken wat deze voorstudies betreft zonder evenwel afbreuk te doen aan het publiekelijk karakter van deze voorstudies. Overeenkomstig het huidige artikel 6/3, § 5 wet van 29 april 1999 wordt nog steeds de uitvoering en de certificering beoogd van alle noodzakelijke studies met betrekking tot de locatie van de installaties (in de kavels van de Prinses Elisabeth Zone) voorafgaand aan de lancering van de concurrerende inschrijvingsprocedure en ook voorafgaand aan het vaststellen van de locatie, omvang en aantal kavels overeenkomstig artikel 6/4, § 1 van de wet van 29 april 1999. Rekening houdend met de gespecialiseerd wetenschappelijk materie die ten grondslag ligt van de voorstudies, lijkt echter een advies van de regulator en een overleg met de netbeheerder en ook een overleg in Ministerraad met betrekking tot alle data en alle daaruit voortvloeiden bevindingen niet zinvol want geen toegevoegde waarde te kunnen bieden.

4. De invoering van een juridisch kader omtrent domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België in het kader van proefprojecten

In de huidige wet van 29 april 1999 ontbreekt een wettelijk kader omtrent domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België in het kader van proefprojecten en projecten omtrent onderzoek en ontwikkeling.

Gelet op het belang van innovatie wordt daarom via dit wetsontwerp een wettelijk kader ingevoegd in de wet van 29 april 1999.

In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 werd heroverwogen dat er sprake is van een domeinconcessie. Het gaat immers om de private uitbating van een publiek domein waar ondanks dat er geen winst gemaakt kan worden, wel een mogelijkheid is tot het creëren van omzet en bovendien worden een aantal voorwaarden opgelegd. De concessiehouder geniet daarbij van een grote mate van autonomie in de uitvoering van het overeengekomen project, waarbij de overheid geen specificaties oplegt inzake de doelstellingen

titre onéreux, de sorte qu'il n'y a pas de qualification de marché public.

En outre, aucune base juridique n'est créée pour un régime de subvention.

Les modalités d'octroi, tenant compte du principe d'égalité et des exigences de transparence, sont déterminées par le Roi après consultation du Conseil des ministres.

5. Introduction d'une autorisation au Roi de mettre en place un régime de certification par lequel le ministre reconnaît les organismes de contrôle chargés d'octroyer les certificats de conformité démontrant que l'électricité en question est effectivement produite à partir de sources d'énergie renouvelables et de délivrer les rapports de visite des installations de production (modalités de contrôle)

Ce projet de loi fournit une base juridique pour la mise en place d'un régime de certification par lequel le ministre reconnaît les organismes de contrôle chargés d'octroyer les certificats de conformité démontrant que l'électricité en question est effectivement produite à partir de sources d'énergie renouvelables et de délivrer les rapports de visite des installations de production. Cette base juridique est prévue tant à l'article 7, § 1 de la loi électricité en ce qui concerne l'électricité produite en vertu de l'article 6 de la loi électricité qu'à l'article 7, § 1^{quater} de la loi électricité en ce qui concerne l'électricité produite en vertu de l'article 6/3 de la loi électricité. Il est ainsi possible que, dans le cadre d'une procédure de mises aux enchères, une installation de production ne soit désormais n'est considérée comme installation de production d'électricité verte que si elle dispose d'une attestation de conformité délivrée par un organisme de contrôle agréé.

6. L'introduction d'un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international

À l'heure actuelle, la loi du 11 juillet 2023 ne prévoit aucune compétence général explicité au Roi pour déterminer les conditions et la procédure d'octroi des concessions domaniales pour les installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international. Le présent projet de loi fournit un tel cadre juridique. En effet, la production

van het project. Bovendien is er ook geen sprake van een opdracht tegen enige vergoeding, waardoor er geen sprake is van een kwalificatie als overheidsopdracht.

Verder wordt hier geen wettelijke basis gecreëerd voor een subsidieregime.

De nadere regels aangaande de toekenning, rekening houdend met het gelijkheidsbeginsel en de vereisten van transparantie, worden door de Koning vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

5. Invoering van een machtiging aan de Koning om een erkenningsregeling in te stellen waarbij de minister gemachtigd wordt keuringsinstellingen te erkennen die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en voor het uitbrengen van verslagen over bezoeken aan de productie-installaties (controlemodaliteiten)

Dit wetsontwerp voorziet in een rechtsgrond en machtiging aan de Koning voor het instellen van een erkenningsregeling waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten en voor het uitbrengen van verslagen over bezoeken aan de productie-installaties. Deze rechtsgrond wordt voorzien zowel in artikel 7, § 1 elektriciteitswet wat betreft elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel 6 elektriciteitswet als in artikel 7, § 1^{quater} elektriciteitswet wat betreft elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel 6/3 elektriciteitswet. Dit maakt het mogelijk dat in een concurrerende inschrijvingsprocedure een productie-installatie voortaan enkel beschouwd worden als een productie-installatie van groene stroom indien deze beschikt over een conformiteitsattest afgeleverd door een erkende keuringsinstelling.

6. De invoering van een juridisch kader voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

Momenteel voorziet de wet van 11 juli 2023 niet in een expliciet kader wat betreft de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen. Met dit ontwerp wordt in dergelijk wettelijk kader voorzien. De productie van energie valt immers binnen de federale energiebevoegdheid overeenkomstig artikel 6, § 1, VII,

d'énergie relève de la compétence fédérale en matière d'énergie conformément à l'article 6, § 1, VII, deuxième alinéa, c), de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (BWHI). Conformément au droit international de la mer, les espaces marins relèvent de la compétence de l'autorité fédérale (la Belgique a adhéré à la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer et elle a déterminé sa ZEE (Zone économique exclusive) en 1999 comme correspondant pour la Belgique à son plateau continental). L'autorité fédérale est par conséquent compétente pour stimuler la production d'énergie sur le plateau continental belge, ainsi que de la mise en place et de l'application d'un cadre d'autorisation pour les projets innovants d'hydrogène offshore. En outre, la section législative du Conseil d'État a déclaré dans son avis du 15 mars 2011 (n° 49.272/3) que "le gouvernement fédéral est compétent pour la production d'énergie, sans (...) devoir vérifier si la production d'énergie en question présente une indivisibilité technique et économique ou peut être considérée comme constituant un "aspect régional" de la politique énergétique".

Pour y remédier, il est précisé que la loi du 11 juillet 2023 s'applique aussi explicitement aux installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

En ce qui concerne le cadre juridique, le ministre compétent pour l'énergie et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins, sont habilités, d'accorder des concessions domaniales après avis de la CREG pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

Elle prévoit également une compétence générale du Roi pour déterminer les conditions et la procédure d'octroi des concessions domaniales pour les installations de production d'hydrogène dans les zones maritimes où la Belgique peut exercer sa juridiction en vertu du droit maritime international.

Parmi les éléments à déterminer par le Roi à cet égard figurent les activités que le titulaire d'une concession domaniale peut développer à côté de la production d'hydrogène. Suivant l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, cette disposition ne cherche pas à s'écarter des règles de dissociation. Ainsi, si le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène est désigné, seul ce gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène sera éligible à l'obtention d'autorisations de transport pour la construction et l'exploitation de nouvelles infrastructures, conformément à l'article 4, § 2 de la loi du 11 juillet 2023.

tweede lid, c), van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI). Conform het internationale zeerecht vallen zeeruimtes onder de bevoegdheid van de federale overheid (België trad toe tot het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee en bepaalde haar EEZ (exclusieve economische zone) in 1999 waarbij die voor België samenvalt met het continentaal plat). De federale overheid is bijgevolg bevoegd voor de bevordering van energieproductie op het Belgische continentaal plat, zo ook voor het voorzien en de toepassing van een vergunningskader voor innoverende projecten met betrekking tot offshore waterstof. Verder stelde de Afdeling wetgeving van de Raad van State in haar advies van 15 maart 2011 in nr. 49.272/3 dat "de federale overheid bevoegd (is) voor de productie van energie, zonder dat (...) moet worden nagegaan of de betrokken productie van energie een technische en economische ondeelbaarheid vertoont dan wel kan worden geacht een "gewestelijk aspect" van het energiebeleid te vormen".

Om hieraan tegemoet te komen wordt geëxpliciteerd dat de wet van 11 juli 2023 expliciet ook van toepassing is op installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

Wat het juridisch kader betreft, wordt aan de minister bevoegd voor energie en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning de expliciete machtiging verleend om na advies van de CREG domeinconcessies te verlenen voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

Daarnaast wordt voorzien in een algemene bevoegdheid voor de Koning om de voorwaarden en procedure te bepalen voor de toekenning van deze domeinconcessies voor de installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

Een van de zaken die de Koning hieromtrent dient te bepalen zijn de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de productie van waterstof. In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 strekt deze bepaling er niet toe af te wijken van de ontvlechtsregels. Aldus zal indien de waterstofvervoersnetbeheerder aangeduid is, enkel deze waterstofvervoersnetbeheerder in aanmerking komen voor het verkrijgen vervoersvergunningen voor de bouw en exploitatie van nieuwe infrastructuur, conform artikel 4, § 2 van de wet van 11 juli 2023.

En outre, compte tenu de l'importance de l'innovation, ce projet de loi introduit également un cadre juridique différent pour les projets d'essai dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

Suite à l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, il a été reconsidéré qu'il existe une concession de domaine. En effet, il s'agit de l'exploitation privée d'un domaine public où, malgré le fait qu'aucun profit ne peut être réalisé, il existe une possibilité de créer des revenus et, en outre, un certain nombre de conditions sont imposées. Le concessionnaire jouit ainsi d'une grande autonomie dans la mise en œuvre du projet convenu, le gouvernement n'imposant pas de spécifications quant aux objectifs du projet. En outre, une durée maximale de 40 ans permet au concessionnaire de s'engager à long terme. En outre, il n'est pas question d'un contrat à titre onéreux, de sorte qu'il n'y a pas de qualification de marché public.

En outre, aucune base juridique n'est créée pour un régime de subvention.

Les modalités d'octroi, tenant compte du principe d'égalité et des exigences de transparence, sont déterminées par le Roi après consultation du Conseil des ministres.

Gelet op het belang van innovatie wordt bovendien via dit wetsontwerp ook een afwijkend wettelijk kader voorzien met betrekking tot proefprojecten betreffende waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen.

In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 werd heroverwogen dat er sprake is van een domeinconcessie. Het gaat immers om de private uitbating van een publiek domein waar ondanks dat er geen winst gemaakt kan worden, wel een mogelijkheid is tot het creëren van omzet en bovendien worden een aantal voorwaarden opgelegd. De concessiehouder geniet daarbij van een grote mate van autonomie in de uitvoering van het overeengekomen project, waarbij de overheid geen specificaties oplegt inzake de doelstellingen van het project. Daarnaast is met een maximale termijn van 40 jaar voorzien in een langdurige betrokkenheid van de concessiehouder. Bovendien is er ook geen sprake van een opdracht tegen enige vergoeding, waardoor er geen sprake is van een kwalificatie als overheidsopdracht.

Verder wordt hier geen wettelijke basis gecreëerd voor een subsidieregime.

De nadere regels aangaande de toekenning, rekening houdend met het gelijkheidsbeginsel en de vereisten van transparantie, worden door de Koning vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

CHAPITRE 1ER

Dispositions générales

Article 1er

Cet article détermine le fondement constitutionnel de ce projet de loi.

CHAPITRE 2

Modifications de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité

Art. 2

En insérant une nouvelle disposition 12° à l'article 6/3, § 3 de la loi électricité, le Roi est autorisé à fixer un prix maximum pour des clients finaux pour la vente d'une

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel bepaalt de grondwettelijke basis van dit wetsontwerp.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Art. 2

Middels invoeging van een nieuwe bepaling 12° in artikel 6/3, § 3 van de elektriciteitswet wordt de Koning gemachtigd om een maximumprijs voor de eindafnemers

part de l'électricité produite dans le cadre des contrats d'achat d'électricité. Le Roi dispose ainsi d'une autorisation légale explicite pour déroger au principe de la libre formation des prix énoncé à l'article V.2 du Code économique.

Le Roi pourrait, par exemple, prévoir la possibilité pour le concessionnaire de vendre une certaine partie du volume généré via des PPAs (contrats d'achat d'électricité) à un prix d'achat fixe, et donc pas sur le marché Day-ahead. En déterminant un prix plus maximale pour les PPA, les promoteurs seraient incités à vendre l'électricité directement aux utilisateurs finaux. La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

En effet, la capacité/l'offre d'énergie renouvelable ne peut pas être augmentée à court terme de manière à équilibrer l'offre et la demande et à rééquilibrer le marché: le marché n'a pas la capacité de se corriger lui-même. Il convient de noter que cette éventuelle réglementation des prix n'élimine pas la concurrence d'une manière qui violerait l'article 3, points a) et b), du règlement (UE) 2019/943 et l'article 5 de la directive 2019/944. Le recours à la procédure d'appel d'offres conformément à l'article 6/3 de la loi du 29 avril 1999 assure une concurrence significative pour le marché et la possibilité de régulation des prix vise uniquement à pouvoir atténuer une éventuelle position dominante du concessionnaire du domaine.

Cet article répond également au commentaire en marge numéro 4.2 de l'avis du Conseil d'État avec référence

te déterminer pour la vente d'une partie de la production d'électricité dans le cadre des contrats d'achat d'électricité. Le Roi dispose ainsi d'une autorisation légale explicite pour déroger au principe de la libre formation des prix énoncé à l'article V.2 du Code économique.

Zo zou de Koning bijvoorbeeld kunnen voorzien in de mogelijkheid voor de concessiehouder, om een bepaald deel van het geproduceerde volume te verkopen via PPA's (levering via stroomafnameovereenkomsten) aan vaste afnameprijs, en dus niet via de Day-ahead markt. Door een maximale PPA-prijs te bepalen, zou er een prikkel voor de ontwikkelaars zijn om elektriciteit direct te verkopen aan eindgebruikers. De mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

De capaciteit/het aanbod van hernieuwbare energie kan op korte termijn immers niet worden verhoogd op een manier die de vraag en aanbod in evenwicht brengen en het evenwicht in de markt herstelt: de markt heeft niet de capaciteit om zichzelf te corrigeren. Er dient te worden opgemerkt dat dergelijke mogelijke prijsregulering de mededinging niet uitschakelt op een manier die in strijd zou zijn met artikel 3, a) en b), van Verordening (EU) 2019/943 en met artikel 5 van Richtlijn 2019/944. Door het gebruik van de concurrerende inschrijvingsprocedure volgens art. 6/3 van de wet van 29 april 1999, is er een aanzienlijke concurrentie voor de markt en de mogelijkheid tot prijsregulering is slechts bedoeld om een mogelijke dominante positie van de domeinconcessiehouder te kunnen milderen.

Met dit artikel wordt ook gevolg gegeven aan de opmerking in randnummer 4.2 van het advies van de

“75.107/16” du 11 janvier 2024. À cette fin, en insérant un nouvel alinéa 2 à l'article 6/3, § 3 de la loi électricité, une règle de standstill est introduite qui exclut la possibilité d'un recours suspensif contre la décision d'octroi de la concession domaniale après l'expiration d'un délai de 15 jours et déroge ainsi aux conditions générales de l'article 17 des lois coordonnées du 12 janvier 1973 pour l'introduction d'un recours suspensif (les conditions d'un recours suspensif pour “extrême urgence” et les conditions d'un recours suspensif ordinaire telles que visées dans les règlements de procédure devant le Conseil d'État).

Suite à l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, si les envois ne se pas faits en même temps, le délai commence à courir le troisième jour après l'envoi de la notification, sauf si le soumissionnaire prouve que la notification ne lui est parvenue que plus tard, afin de respecter le principe d'égalité et de non-discrimination.

La preuve de l'urgence n'est pas requise.

Cette disposition est prise afin de protéger les intérêts de l'éventuel auteur d'un recours, sans léser exagérément les intérêts de l'autorité concédante.

La disposition selon laquelle la concession domaniale ne peut être clôturée avant que le Conseil d'État n'ait statué permet au soumissionnaire d'introduire un recours “utile” (c'est-à-dire efficace et rapide) contre une décision susceptible de lui causer un préjudice. Si la fermeture de la concession domaniale intervient avant que le Conseil d'État n'ait pu statuer sur la demande de suspension, l'efficacité de la procédure de suspension est compromise et l'accès à la justice est limité.

Enfin, il est précisé que l'interdiction de procéder à la conclusion du marché ne profite qu'à l'auteur d'un recours introduit dans le délai de 15 jours. Autrement dit, un soumissionnaire qui n'aurait pas introduit de recours dans le délai en question, ne pourrait tirer avantage de l'effet suspensif de celui-ci pour introduire un recours tardif.

L'objectif de ce *standstill ad hoc* est, d'une part, de sauvegarder le droit d'accès à la justice (au moyen d'une période d'attente raisonnable et d'une publicité suffisante) et, d'autre part, de fournir une sécurité juridique au titulaire de la concession domaniale à la lumière du délai imposé pour la réalisation du projet envisagé, ainsi

Raad van State met kenmerk “75.107/16” van 11 januari 2024. Daartoe wordt middels de invoeging van een nieuw tweede lid in artikel 6/3, § 3 van de elektriciteitswet een standstill regeling ingevoerd waarbij de mogelijkheid van een schorsingsverzoek tegen de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie na het verstrijken van 15 dagen wordt uitgesloten en zodoende wordt afgeweken van de algemene voorwaarden van artikel 17 van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 voor het instellen van een vordering tot schorsing (de voorwaarden voor een schorsingsverzoek voor “uiterst dringende noodzakelijkheid” en van de voorwaarden van een gewoon schorsingsverzoek zoals bedoeld in de procedureregeling bij de Raad van State).

In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 begint indien de verzendingen niet tegelijk plaatsvinden, de termijn te lopen de derde dag na de verzending van de kennisgeving, behoudens indien de inschrijver bewijst dat de kennisgeving hem pas later heeft bereikt, met het oog op het respecteren van het gelijkheidsbeginsel en niet-discriminatie.

Het bewijs van spoedeisendheid is niet vereist.

Deze bepaling strekt ertoe de belangen van mogelijke indiener van een vordering te beschermen, zonder evenwel al te zeer de belangen van de concessieverlenende overheid te schaden.

Het voorzien dat de domeinconcessie niet mag worden gesloten voordat de Raad van State uitspraak heeft gedaan, maakt een “nuttig” beroep mogelijk door de inschrijver (d.w.z doeltreffend, vlug) tegen een beslissing die hem een nadeel kan berokkenen. Indien de sluiting van de domeinconcessie plaats heeft voor dat de Raad van State zich heeft kunnen uitspreken over de schorsingsvordering, dan wordt immers de effectiviteit van de schorsingsprocedure ondermijnd en de toegang tot de rechter beperkt.

Ten slotte wordt bepaald dat het verbod om de opdracht te sluiten enkel speelt ten gunste van de indiener van een verhaal wanneer verhaal wordt ingesteld binnen de termijn van 15 dagen. Met andere woorden, een inschrijver die geen verhaal zou hebben ingesteld binnen de bedoelde termijn, kan geen voordeel halen uit de schorsende werking ervan om laattijdig een verhaal in te stellen.

Deze ad hoc standstill regeling strekt er toe om enerzijds het recht op toegang tot de rechter te vrijwaren (middels redelijke wachttermijn en voldoende publiciteit) en anderzijds rechtszekerheid te bieden aan de domeinconcessiehouder in het licht van opgelegde realisatietermijn met betrekking tot het beoogde project

qu'à l'autorité concédante afin d'éviter la non-réalisation ou la réalisation tardive du projet et d'éviter des coûts excessifs et inutiles en cas d'annulation de la concession domaniale.

Art. 3

Cet article vise à ne plus inclure les études visées à l'article 6/3, §§ 4 et 5 de la loi du 29 avril 1999 dans l'arrêté ministériel visé à l'article 6/4, § 1 de la loi du 29 avril 1999 relatif à la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet d'une concession domaniale en vertu de l'article 6/3 de la loi du 29 avril 1999.

Désormais, le gestionnaire de réseau publie sur son site internet les résultats des études visées à l'article 6/3, § 4 de la loi du 29 avril 1999.

Les résultats des études visées à l'article 6/3, § 5 de la loi du 29 avril 1999 sont publiés par la Direction générale de l'Energie sur le site Internet du SPF Economie, P.M.E., Classes Moyennes et Energie.

Toutes les études préliminaires visées à l'article 6/3, § 4 et § 5 de la loi du 29 avril 1999 devront être complétées avant la prise de la décision ministérielle visée à l'article 6/4, § 1 de la loi du 29 avril 1999.

Art. 4

Cet article vise à insérer un nouvel article 6/6 dans la loi du 29 avril 1999. Cette disposition prévoit que le Roi peut déterminer les modalités d'octroi et de prorogation d'une concession domaniale pour des projets d'essai dans ces espaces marins. Ces modalités peuvent déroger à ce qui est prévu à l'article 6/3. Cette mesure vise à simplifier la procédure de concession pour ces projets d'essai. L'octroi d'une telle concession domaniale pour des projets d'essai est effectué par le ministre compétent pour l'énergie et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins.

Suite à l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, il a été reconsidéré qu'il existe une concession de domaine. Il s'agit d'une concession de domaine car, dans ce cas, il y a exploitation privée d'un domaine public où, malgré le fait qu'aucun profit ne peut être réalisé, il existe une possibilité de créer des revenus et, en outre, un certain nombre de conditions sont imposées. Le concessionnaire jouit ainsi d'une grande autonomie dans la mise en

en ook aan de concessie verlenende overheid teneinde niet of niet tijdige realisatie van het project te vermijden en eveneens te vermijden dat al te grote nodeloze kosten zou moeten worden vergoed in geval van nietigverklaring van de domeinconcessie.

Art. 3

Met dit artikel wordt beoogd om de studies bedoeld in artikel 6/3, §§ 4 en 5 van de wet van 29 april 1999 niet langer op te nemen in het ministerieel besluit zoals bedoeld in artikel 6/4, § 1 van de wet van 29 april 1999 over de locatie, de omvang en het aantal kavels die het voorwerp uitmaken van een domeinconcessie overeenkomstig artikel 6/3 van de wet van 29 april 1999.

Voortaan zal de netbeheerder de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, § 4 van de wet van 29 april 1999 publiceren op diens website.

De resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, § 5 van de wet van 29 april 1999 zullen door de Algemene Directie Energie gepubliceerd worden op de website van de FOD Economie, K.M.O, Middenstand en Energie.

Alle voorstudies zoals bedoeld in artikel 6/3, § 4 en § 5 van de wet van 29 april 1999 zullen bedoeld zijn voltooid te zijn alvorens het ministerieel besluit zoals bedoeld in artikel 6/4, § 1 van de wet van 29 april 1999 genomen wordt.

Art. 4

Dit artikel beoogt een nieuw artikel 6/6 in te voegen in de wet van 29 april 1999. Deze bepaling voorziet dat de Koning, de nadere regels kan bepalen voor de toekenning en de verlenging van een domeinconcessie voor proefprojecten in deze zeegebieden. Deze modaliteiten kunnen afwijken van hetgeen bepaald is overeenkomstig artikel 6/3. Hiermee wordt beoogd om voor dergelijke proefprojecten een vereenvoudigde procedure voor concessieverlening te voorzien. De toekenning van dergelijke domeinconcessie voor proefprojecten gebeurt door de minister bevoegd voor energie en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning.

In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 werd heroverwogen dat er sprake is van een domeinconcessie. Er is sprake van een domeinconcessie aangezien er in dit geval private uitbating is van een publiek domein waar ondanks dat er geen winst gemaakt kan worden, wel een mogelijkheid is tot het creëren van omzet en bovendien worden een aantal voorwaarden opgelegd. De concessiehouder geniet

œuvre du projet convenu, le gouvernement n'imposant pas de spécifications quant aux objectifs du projet. En outre, il n'est pas question d'un contrat à titre onéreux, de sorte qu'il n'y a pas de qualification de marché public.

En outre, aucune base juridique n'est créée pour un régime de subvention.

Le ministre compétent pour l'énergie le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent prolonger la concession domaniale pour les projets d'essai jusqu'à deux fois, chaque fois pour une durée maximale de cinq ans.

Pour être considéré comme un projet test, le projet doit remplir cinq conditions cumulatives. Le Roi peut peaufiner les cinq conditions précitées, définir ainsi un champ d'application plus précis. Ces conditions sont les suivantes:

1° avoir une faible capacité;

2° durée de fonctionnement limitée;

3° pas de capacité de connexion ou capacité de connexion limitée;

4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation; par exemple, sous la forme de projets pilotes

5° absence de but lucratif.

En ce qui concerne l'absence de but lucratif, l'intention est que toute recette, telle que le produit de la vente d'électricité, soit réinvestie dans le projet, le cas échéant pour couvrir des coûts déjà prévus ou de nouveaux coûts qui contribuent aux objectifs du projet d'essai, et ne soit pas utilisée pour une forme quelconque de distribution de bénéfices.

Lors de l'élaboration de cette procédure d'octroi de concessions domaniales, le Roi doit tenir compte du fait qu'une vérification de la conformité de chaque demande avec le plan d'aménagement du territoire marin établi en vertu de l'article 24 de la loi 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges, est toujours requise.

Puisque ce nouvel article 6/6 ne crée pas de base juridique pour un régime d'aide dans le cadre du régime d'autorisation simplifié envisagé, il ne semble pas relever

daarbij van een grote mate van autonomie in de uitvoering van het overeengekomen project, waarbij de overheid geen specificaties oplegt inzake de doelstellingen van het project. Bovendien is er ook geen sprake van een opdracht tegen enige vergoeding, waardoor er geen sprake is van een kwalificatie als overheidsopdracht.

Verder wordt hier geen wettelijke basis gecreëerd voor een subsidieregime.

De minister bevoegd voor energie en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning kunnen de domeinconcessie voor proefprojecten tot tweemaal verlengen, telkens met een maximale duur van vijf jaar.

Om als proefproject beschouwd te kunnen worden dient het project aan vijf cumulatieve voorwaarden te voldoen. De Koning kan voornoemde vijf voorwaarden verder verfijnen en staat zodoende in voor een precisering van het toepassingsgebied. Deze voorwaarden zijn:

1° een klein vermogen hebben;

2° beperkte exploitatieduur;

3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;

4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie bijvoorbeeld in de vorm van pilootprojecten.

5° geen winstoogmerk hebben.

Wat de afwezigheid van winstoogmerk betreft, is het de bedoeling dat eventuele inkomsten, zoals de opbrengst van de verkoop van elektriciteit, opnieuw in het project worden geïnvesteerd, desgevallend ter dekking van reeds voorziene of van nieuwe kosten die bijdragen aan de doelstellingen van het proefproject, en niet worden gebruikt voor één of andere vorm van winstuitkering.

Bij de uitwerking van dergelijke procedure voor de toekenning van domeinconcessies behoort de Koning in rekening te brengen dat steeds een verificatie vereist is van de overeenstemming van iedere aanvraag met het marien ruimtelijk plan vastgesteld krachtens artikel 24 van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden.

Aangezien met dit nieuwe artikel 6/6 binnen het beoogde vereenvoudigd vergunningsregime geen wettelijke basis wordt gecreëerd voor een steunregime lijkt dit niet

des règles européennes en matière d'aides d'État (cf. CJCE C-50/21 du 8 juin 2023, aucun avantage n'est fourni qui aurait été financé par des ressources d'État) et par conséquent, entre autres choses, aucune procédure d'appel d'offres ne devrait être prévue.

Les modalités d'octroi, tenant compte du principe d'égalité et des exigences de transparence, sont déterminées par le Roi après consultation du Conseil des ministres.

Suite à l'avis n° 75.617/16 du Conseil d'État, il est précisé que ces projets ne nécessitent pas d'autorisation individuelle comme le prévoit l'article 4 de la loi du 29 avril 1999.

Art. 5

Cet article fait suite au commentaire en marge des numéros 5.1 et 5.2 de l'avis du Conseil d'État avec référence "75.107/16" du 11 janvier 2024. À cet égard, l'article 7, § 1er, alinéa 1er et l'article 7, § 1er quater, alinéa 1er de la loi électricité du 29 avril 1999 sont complétés par une base légale spécifique et une autorisation au Roi pour la mise en place d'un régime de certification par lequel le ministre reconnaît les organismes de contrôle chargés d'octroyer les certificats de conformité démontrant que l'électricité en question est effectivement produite à partir de sources d'énergie renouvelables et de délivrer les rapports de visite des installations de production (modalités de contrôle).

CHAPITRE 3

Modification de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations

Art. 6

Cet article vise à créer un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales en vue de la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquelles la Belgique peut exercer sa juridiction. À cette fin, un nouveau chapitre est inséré dans la loi du 11 juillet 2023.

Art. 7

Cet article vise à modifier le champ d'application de l'article 3 de la loi du 11 juillet 2023. Cette disposition prévoit que la loi du 11 juillet 2023 s'applique également

under de Europese staatssteunregels te vallen (cfr. HvJ C-50/21 van 8 juni 2023, er wordt geen voordeel verstrekt dat met staatsmiddelen zou zijn bekostigd) en bijgevolg dient onder meer geen concurrerende inschrijvingsprocedure te moeten worden voorzien.

De nadere regels aangaande de toekenning, rekening houdend met het gelijkheidsbeginsel en de vereisten van transparantie, worden door de Koning vastgesteld na overleg in de Ministerraad

In navolging van het advies nr. 75.617/16 van de Raad van State wordt bepaald dat voor deze projecten geen individuele vergunning zoals bepaald in artikel 4 van de wet van 29 april 1999 vereist is.

Art. 5

Met dit artikel wordt gevolg gegeven aan de opmerking in randnummers 5.1 en 5.2 van het advies van de Raad van State met kenmerk "75.107/16" van 11 januari 2024. In dat opzicht worden artikel 7, § 1, eerste lid en artikel 7, § 1^{quater}, eerste lid van de Elektriciteitswet van 29 april 1999 aangevuld met een specifieke rechtsgrond en machtiging aan de Koning voor het instellen van een erkenningsregeling waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en voor het uitbrengen van verslagen over bezoeken aan de productie-installaties (controlemodaliteiten).

HOOFDSTUK 3

Wijziging van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen

Art. 6

Dit artikel beoogt een juridisch kader te creëren voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen. Hiertoe wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd in de wet van 11 juli 2023.

Art. 7

Dit artikel beoogt het toepassingsgebied in artikel 3 van de wet van 11 juli 2023 te wijzigen. Deze bepaling voorziet dat de wet van 11 juli 2023 ook van toepassing is

aux installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

Art. 8

Cet article vise à insérer un nouvel article 7/1 dans la loi du 11 juillet 2023. Cette disposition habilite le ministre compétent pour l'énergie et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent, après avis de la CREG, à octroyer des concessions domaniales d'une durée de quarante ans au maximum pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

En outre, cette disposition prévoit que le Roi peut déterminer les conditions et la procédure d'octroi de ces concessions domaniales ainsi que les conditions générales d'utilisation de ces concessions domaniales. Ces conditions couvrent:

1° les prescriptions techniques auxquelles doivent répondre les îles artificielles, installations et ouvrages en cause;

2° les règles en matière de conclusion du lien contractuel entre l'État belge et le concessionnaire, les droits et obligations des parties;

3° les règles en matière de changement de contrôle, fusion ou scission du titulaire d'une concession domaniale;

4° les règles en matière de transfert, de suspension totale ou partielle et de retrait d'une concession domaniale;

5° les règles relatives au démarrage et à la durée de la concession domaniale, de la phase de construction, de la phase d'exploitation et de la phase de démantèlement;

6° les activités que le titulaire d'une concession domaniale peut développer à côté de la production d'hydrogène.

Suivant l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, cette disposition ne cherche pas à s'écarter des règles de dissociation. Ainsi, si le gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène est désigné, seul ce gestionnaire de réseau de transport d'hydrogène sera éligible à l'obtention d'autorisations de transport pour la construction et l'exploitation de nouvelles infrastructures, conformément à l'article 4, § 2 de la loi du 11 juillet 2023.

op installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

Art. 8

Dit artikel beoogt een nieuw artikel 7/1 in te voegen in de wet van 11 juli 2023. Deze bepaling machtigt de minister bevoegd voor energie en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning om, na advies van de CREG, domeinconcessies te verlenen een duur van maximum veertig jaar voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

Bovendien voorziet deze bepaling dat de Koning de voorwaarden en procedure voor de toekenning van deze domeinconcessies kan bepalen alsook de algemene voorwaarden voor het gebruik van deze domeinconcessies. Deze voorwaarden hebben betrekking op:

1° de technische voorschriften waaraan de betrokken kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen moeten beantwoorden;

2° de regels inzake het sluiten van de contractuele band tussen de Belgische staat en de concessiehouder, de rechten en plichten van de partijen;

3° alsook de regels inzake controlewijziging, fusie of splitsing van de titularis van een domeinconcessie;

4° de regels inzake de overdracht, gehele of gedeeltelijke ontheffing en intrekking van de domeinconcessie;

5° de regels inzake de start en duur van de domeinconcessie, de bouwfase, de exploitatiefase en ontmantelingsfase;

6° de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de productie van waterstof.

In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 strekt deze bepaling er niet toe af te wijken van de ontvlechtsregels. Aldus zal indien de waterstofvervoersnetbeheerder aangeduid is, enkel deze waterstofvervoersnetbeheerder in aanmerking komen voor het verkrijgen vervoersvergunningen voor de bouw en exploitatie van nieuwe infrastructuur, conform artikel 4, § 2 van de wet van 11 juli 2023

Lors de l'élaboration de cette procédure d'autorisation, le Roi doit tenir compte du fait qu'une vérification de la conformité de chaque demande avec le plan d'aménagement du territoire marin établi en vertu de l'article 24 de la loi 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges, est toujours requise.

En outre, cet article prévoit une procédure dérogatoire pour l'octroi et de prorogation d'une concession domaniale dans le cadre de projets d'essai dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction. Cette mesure vise à simplifier la procédure de concession pour ces projets d'essai. L'octroi d'une telle concession domaniale pour des projets d'essai est effectué par le ministre compétent pour l'énergie et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins.

Le ministre compétent pour l'énergie et le ministre compétent pour l'énergie et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent prolonger la concession domaniale pour les projets d'essai jusqu'à deux fois, chaque fois pour une durée maximale de cinq ans. Le Roi peut en déterminer les modalités.

Pour être considéré comme un projet test, le projet doit remplir cinq conditions cumulatives. Le Roi peut peaufiner, après avis de la CREG, les cinq conditions précitées, définir ainsi un champ d'application plus précis. Ces conditions sont les suivantes:

1° avoir une faible capacité;

2° durée de fonctionnement limitée;

3° pas de capacité de connexion ou capacité de connexion limitée;

4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation; par exemple, sous la forme de projets pilotes

5° absence de but lucratif.

En ce qui concerne l'absence de but lucratif, l'intention est que toute recette, telle que le produit de la vente d'hydrogène, soit réinvestie dans le projet, le cas échéant pour couvrir des coûts déjà prévus ou de nouveaux coûts qui contribuent aux objectifs du projet d'essai, et ne soit pas utilisée pour une forme quelconque de distribution de bénéfices.

Bij de uitwerking van dergelijke vergunningsprocedure behoort de Koning in rekening te brengen dat steeds een verificatie vereist is van de overeenstemming van iedere aanvraag met het marien ruimtelijk plan vastgesteld krachtens artikel 24 van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden.

Daarnaast voorziet deze bepaling in een afwijkende procedure voor de toekenning en de verlenging van een domeinconcessie voor proefprojecten in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen. Hiermee wordt beoogd om voor dergelijke proefprojecten een vereenvoudigde procedure voor concessieverlening te voorzien. De toekenning van dergelijke domeinconcessie voor proefprojecten gebeurt door de minister bevoegd voor energie en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning.

De minister bevoegd voor energie en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning kunnen de domeinconcessie voor proefprojecten tot tweemaal verlengen, telkens met een maximale duur van vijf jaar. De Koning kan hiertoe de nadere regels bepalen.

Om als proefproject beschouwd te kunnen worden dient het project aan vijf cumulatieve voorwaarden te voldoen. De Koning kan, na advies van de CREG, voornoemde vijf voorwaarden verder verfijnen en staat zodoende in voor een precisering van het toepassingsgebied. Deze voorwaarden zijn:

1° een klein vermogen hebben;

2° beperkte exploitatieduur;

3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;

4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie; bijvoorbeeld in de vorm van pilootprojecten.

5° geen winstoogmerk hebben.

Wat de afwezigheid van winstoogmerk betreft, is het de bedoeling dat eventuele inkomsten, zoals de opbrengst van de verkoop van waterstof, opnieuw in het project worden geïnvesteerd, desgevallend ter dekking van reeds voorziene of van nieuwe kosten die bijdragen aan de doelstellingen van het proefproject, en niet worden gebruikt voor één of andere vorm van winstuitkering.

Puisque ce nouvel article 7/1, ni dans le cadre du régime d'autorisation standard, ni dans le cadre du régime d'autorisation simplifié, ne crée pas de base juridique pour un régime d'aide, il ne semble pas relever des règles européennes en matière d'aides d'État (cf. CJCE C-50/21 du 8 juin 2023, aucun avantage n'est fourni qui aurait été financé par des ressources d'État) et par conséquent, entre autres, aucune procédure d'appel d'offres ne devrait être prévue.

Suite à l'avis du Conseil d'État n° 75.617/16, il a été reconsidéré qu'il existe une concession de domaine. Il s'agit d'une concession domaniale car, dans ce cas, il y a exploitation privée d'un domaine public où, malgré le fait qu'aucun profit ne peut être réalisé, il existe une possibilité de créer des revenus et, en outre, un certain nombre de conditions sont imposées. Le concessionnaire jouit ainsi d'une grande autonomie dans la mise en œuvre du projet convenu, le gouvernement n'imposant pas de spécifications quant aux objectifs du projet. En outre, une durée maximale de 40 ans permet au concessionnaire de s'engager à long terme. En outre, il n'est pas question d'un contrat à titre onéreux, de sorte qu'il n'y a pas de qualification de marché public.

En outre, aucune base juridique n'est créée pour un régime de subvention.

Les modalités d'octroi, tenant compte du principe d'égalité et des exigences de transparence, sont déterminées par le Roi après consultation du Conseil des ministres.

La ministre de l'Énergie

Tinne Van der Straeten

Aangezien met dit nieuwe artikel 7/1, noch binnen het standaard vergunningsregime noch binnen het vereenvoudigd vergunningsregime, geen wettelijke basis wordt gecreëerd voor een steunregime lijkt dit niet onder de Europese staatssteunregels te vallen (cfr. HvJ C-50/21 van 8 juni 2023, er wordt geen voordeel verstrekt dat met staatsmiddelen zou zijn bekostigd) en bijgevolg dient onder meer geen concurrerende inschrijvingsprocedure te moeten worden voorzien.

In navolging van het advies van de Raad van State nr. 75.617/16 werd heroverwogen dat er sprake is van een domeinconcessie. Er is sprake van een domeinconcessie aangezien er in dit geval private uitbating is van een publiek domein waar ondanks dat er geen winst gemaakt kan worden, wel een mogelijkheid is tot het creëren van omzet en bovendien worden een aantal voorwaarden opgelegd. De concessiehouder geniet daarbij van een grote mate van autonomie in de uitvoering van het overeengekomen project, waarbij de overheid geen specificaties oplegt inzake de doelstellingen van het project. Daarnaast is met een maximale termijn van 40 jaar voorzien in een langdurige betrokkenheid van de concessiehouder. Bovendien is er ook geen sprake van een opdracht tegen enige vergoeding, waardoor er geen sprake is van een kwalificatie als overheidsopdracht.

Verder wordt hier geen wettelijke basis gecreëerd voor een subsidieregime.

De nadere regels aangaande de toekenning, rekening houdend met het gelijkheidsbeginsel en de vereisten van transparantie, worden door de Koning vastgesteld na overleg in de Ministerraad

De minister van Energie

Tinne Van der Straeten

AVANT-PROJET DE LOI

soutmis à l'avis du Conseil d'État

**Avant-projet de loi modifiant
la loi du 29 avril 1999
relative à l'organisation du marché de l'électricité et
de la loi du 11 juillet 2023 relative
au transport d'hydrogène par canalisations**

Chapitre 1 – Disposition générale

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Chapitre 2 – Modification de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité

Art. 2. A l'article 6/3, § 3, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, inséré par la loi du 12 mai 2019 et modifié en dernier lieu le 19 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 3 est complété par le point 12° rédigé comme suit: "12° par dérogation à l'article V.2 du Code de droit économique, un prix maximum pour le client final auquel le titulaire de la concession domaniale peut vendre une partie du volume d'électricité produit dans le cadre de contrats d'achat d'électricité."

2° le paragraphe 3 est complété par l'alinéa rédigé comme suit:

"La conclusion du contrat de concession domaniale visé à l'alinéa 1er, 4°, qui suit la décision d'attribution de la concession domaniale ne peut en aucun cas avoir lieu avant l'expiration d'un délai de quinze jours à compter de la communication de la décision motivée aux soumissionnaires concernés conformément aux modalités à déterminer par le Roi. A défaut de simultanéité entre les envois, le délai prend cours, pour ou le soumissionnaire concerné, à la date du dernier envoi. Lorsqu'une demande de suspension de l'exécution de la décision d'attribution est introduite dans le délai précité, le contrat de concession domaniale ne peut être conclu avant que le Conseil d'État ne statue soit sur la demande de mesures provisoires, soit sur la demande de suspension. A cette fin, l'auteur de cette demande est invité à avertir le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins dans ce délai, de préférence par courrier électronique ou tout autre moyen électronique, de l'introduction d'une telle demande. La conclusion du contrat de concession domaniale peut avoir lieu au terme du délai précité lorsqu'aucune demande de suspension n'est introduite dans le délai précité. L'interdiction de procéder à la conclusion du contrat de concession domaniale bénéficie au seul auteur d'une demande de suspension introduite dans le délai précité. À peine d'irrecevabilité, une demande en suspension relative à la décision d'attribution de la concession domaniale est introduite

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

**Voorontwerp van wet tot wijziging
van de wet van 29 april 1999
betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en
van de wet van 11 juli 2023 betreffende
het vervoer van waterstof door middel van leidingen**

Hoofdstuk 1 – Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Hoofdstuk 2 – Wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Art. 2. In artikel 6/3, § 3, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, ingevoegd bij de wet van 12 mei 2019 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 3 wordt aangevuld met een bepaling onder punt 12°, luidende: "12° in afwijking van artikel V.2 van het Wetboek van Economisch Recht een maximumprijs voor de eindafnemers waartegen de domeinconcessiehouder een deel van het volume aan geproduceerde elektriciteit kan verkopen via stroomafnameovereenkomsten."

2° paragraaf 3 wordt aangevuld met een lid luidende:

"De sluiting van de domeinconcessieovereenkomst bedoeld in het eerste lid, 4°, die volgt op de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie mag in geen geval plaatsvinden vóór het verstrijken van een termijn van vijftien dagen die ingaat vanaf de mededeling van de gemotiveerde beslissing aan de betrokken inschrijvers overeenkomstig de door de Koning te bepalen modaliteiten. Indien de verzendingen niet tegelijk plaatsvinden, begint de termijn voor de betrokken inschrijver te lopen vanaf de dag van de laatste verzending. Wanneer een vordering tot schorsing van de uitvoering van de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie wordt ingediend binnen voornoemd termijn, mag de domeinconcessieovereenkomst niet gesloten worden voordat de Raad van State uitspraak heeft gedaan, hetzij over de vordering tot voorlopige maatregelen, hetzij over de vordering tot schorsing. Te dien einde wordt de indiener van de vordering verzocht om de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning binnen die termijn bij voorkeur per e-mail of via een ander elektronisch middel over de indiening van die vordering te verwittigen. De domeinconcessieovereenkomst mag worden gesloten na afloop van voornoemde termijn, wanneer binnen de bedoelde termijn geen enkele vordering tot schorsing is ingediend. Het verbod om de domeinconcessieovereenkomst te sluiten, strekt enkel tot voordeel van de indiener van een vordering tot schorsing binnen voornoemde

dans un délai de quinze jours à compter de la publication, de la communication ou de la prise de connaissance de l'acte, selon le cas. La preuve de l'urgence n'est pas requise pour la demande de suspension précitée."

Art. 3. A l'article 6/4, § 1er de la même loi, inséré par la loi du 12 mai 2019, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, les phrases 2 et 3 sont abrogées;

2° dans le paragraphe 1er, l'alinéa 2 est complété par le 6°, rédigé comme suit:

"6° les résultats des études nécessaires visées à l'article 6/3, § 5, qui sont pertinentes pour déterminer la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet d'une concession domaniale conformément à l'article 6/3.";

3° un paragraphe 3 est inséré, rédigé comme suit:

"§ 3. Le gestionnaire du réseau publie les résultats des études visées à l'article 6/3, § 4 sur son site internet et ce avant l'organisation de la mise en concurrence visée à l'article 6/3 et la publication du cahier des charges.";

4° un paragraphe 4 est inséré, rédigé comme suit:

"§ 4. La Direction générale de l'Energie publie les résultats des études visées à l'article 6/3, § 5 sur le site Internet du SPF Economie, P.M.E., Classes Moyennes et Energie et ce avant l'organisation de la mise en concurrence visée à l'article 6/3 et la publication du cahier des charges."

Art. 4. Dans la même loi, il est inséré un article 6/6, rédigé comme suit:

"Art. 6/6. § 1. Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges, le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent, après avis de la commission, octroyer une concession domaniale pour un projet d'essai d'une durée de cinq ans maximum pour la construction et l'exploitation des installations d'essai pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les zones marines dans lesquelles la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer. Le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent prolonger cette concession domaniale pour un projet d'essai jusqu'à deux fois.

§ 2. Par dérogation à l'article 6/3, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, déterminer les modalités d'octroi et de prorogation des concessions domaniales pour

termijn. Op straffe van niet-ontvankelijkheid, kan een vordering tot schorsing met betrekking tot de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie slechts worden ingediend binnen een termijn van vijftien dagen te rekenen vanaf de bekendmaking, de kennisgeving of de kennisneming ervan, al naargelang. Het bewijs van spoedeisendheid is voor voornoemde vordering tot schorsing niet vereist."

Art. 3. In artikel 6/4 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 12 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid worden de tweede en de derde zin opgeheven.";

2° in paragraaf 1, wordt het tweede lid aangevuld met de bepaling 6°, luidende:

"6° de resultaten van de noodzakelijke studies bedoeld in art 6/3, § 5, die relevant zijn voor de bepaling van de locatie, de omvang en het aantal kavels die voorwerp uitmaken van een domeinconcessie overeenkomstig artikel 6/3.";

3° een paragraaf 3 wordt ingevoegd, luidende:

"§ 3. De netbeheerder publiceert de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, § 4 op zijn website en dat voorafgaand aan de organisatie van de concurrerende inschrijvingsprocedure bedoeld in artikel 6/3 en de publicatie van het bestek.";

4° een paragraaf 4 wordt ingevoegd, luidende:

"§ 4. De Algemene Directie Energie publiceert de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, § 5 op de website van FOD Economie, K.M.O, Middenstand en Energie en dat voorafgaand aan de organisatie van de concurrerende inschrijvingsprocedure bedoeld in artikel 6/3 en de publicatie van het bestek."

Art. 4. In dezelfde wet wordt artikel 6/6 ingevoegd, luidende:

"Art. 6/6 § 1. Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden, kunnen de minister en de minister bevoegd voor het marien milieu en mariene ruimtelijke planning, na advies van de commissie, een domeinconcessie voor een proefproject voor een duur van maximum vijf jaar verlenen voor de bouw en de exploitatie van test-installaties voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht. De minister en de minister bevoegd voor het marien milieu en mariene ruimtelijke planning kunnen deze domeinconcessie voor een proefproject tot twee maal verlengen.

§ 2. In afwijking van artikel 6/3, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels bepalen voor de toekenning en de verlenging van

des projets d'essai dans les espaces marins sous juridiction de la Belgique.

§ 3. Au sens de présent article, il faut entendre par “projet d'essai” la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et qui répondant par manière cumulative aux caractéristiques suivantes:

1° une faible capacité;

2° une durée d'exploitation limitée;

3° une capacité de connexion nulle ou limitée;

4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation;

5° absence de but lucratif.

§ 4. En ce qui concerne les caractéristiques visées - au paragraphe 3, le Roi peut préciser par arrêté délibéré en Conseil des ministres et après avis de la commission, plus amplement le champ d'application de cet article.”

Art. 5. A l'article 7, de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi du 19 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° au paragraphe 1er les mots “mettre en place un régime de certification par lequel le ministre certifie les organismes de contrôle chargés de délivrer les attestations de conformité certifiant que l'électricité concernée a effectivement été produite à partir de sources d'énergie renouvelables et définit les modalités de contrôle y afférentes ainsi que” sont insérés entre les mots “le Roi peut”, et les mots “prendre des mesures d'organisation du marché,” et les mots “garanties d'origine et de” sont abrogés;

2° au paragraphe 1^{quater} les mots “mettre en place un régime de certification par lequel le ministre certifie les organismes de contrôle chargés de délivrer les attestations de conformité certifiant que l'électricité concernée a effectivement été produite à partir de sources d'énergie renouvelables et définit les modalités de contrôle y afférentes ainsi que” sont insérés entre les mots “le Roi peut” et les mots “établir un régime de soutien”.

Chapitre 3 – Modification de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations

Art. 6. Dans la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations, les modifications suivantes sont apportées:

domeinconcessies voor voornoemde proefprojecten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

§ 3. In het kader van dit artikel wordt onder “proefproject” verstaan: de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België die op cumulatieve wijze aan volgende kenmerken voldoet:

1° een klein vermogen;

2° een beperkte exploitatieduur;

3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;

4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie;

5° geen winstoogmerk.

§ 4. Met betrekking tot de kenmerken bedoeld in de derde paragraaf, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van de commissie, verder het toepassingsgebied van dit artikel preciseren.”

Art. 5. In artikel 7, van dezelfde wet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “een erkenningsregeling instellen waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en de controlemodaliteiten daaromtrent bepalen, alsook” ingevoegd tussen de woorden “kan de Koning” en de woorden “maatregelen van marktorganisatie vaststellen,” en worden de woorden “van garanties van oorsprong en” opgeheven;

2° in paragraaf 1^{quater} worden de woorden “een erkenningsregeling instellen waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en de controlemodaliteiten daaromtrent bepalen, alsook” ingevoegd tussen de woorden “kan de Koning” en de woorden “een steunregime vaststellen”.

Hoofdstuk 3 – Wijziging van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen

Art. 6. In de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° le titre de la loi est complété par les mots suivants: “et relative à la production d’hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international”;

2° il est inséré un chapitre 2/1 intitulé: “Chapitre 2/1 – Dispositions relatives aux autorisations pour la construction et de l’exploitation d’installations de production d’hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.”.

Art. 7. L'article 3 de la même loi est complété par les mots “et aux installations de production d’hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international”.

Art. 8. Dans le chapitre 2/1 inséré par l'article 4, il est inséré un article 7/1 rédigé comme suit:

“Art. 7/1. § 1. Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l’organisation de l’aménagement des espaces marins belges, le ministre et le ministre compétent pour l’environnement maritime et l’aménagement des espaces marins peuvent, après avis de la commission, accorder des concessions domaniales d’une durée renouvelable de quarante ans au plus en vue de la construction et de l’exploitation d’installations de production d’hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

§ 2. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions et la procédure d’octroi des concessions domaniales et les conditions générales pour l’utilisation de ces concessions domaniales, notamment:

1° les prescriptions techniques auxquelles doivent répondre les îles artificielles, installations et ouvrages en cause;

2° les règles en matière de conclusion du lien contractuel entre l’État belge et le concessionnaire, les droits et obligations des parties;

3° les règles en matière de changement de contrôle, fusion ou scission du titulaire d’une concession domaniale;

4° les règles en matière de transfert, de suspension totale ou partielle et de retrait d’une concession domaniale;

5° les règles relatives au démarrage et à la durée de la concession domaniale, de la phase de construction, de la phase d’exploitation et de la phase de démantèlement;

6° les activités que le titulaire d’une concession domaniale peut développer à côté de la production d’hydrogène.

§ 3. Le Roi peut, dans les conditions qu’il détermine, exempter la construction et l’exploitation d’installations d’essai pour la production d’hydrogène dans les espaces marins sous la

1° het opschrift van de wet wordt aangevuld met de woorden: “en betreffende de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België”;

2° er wordt een hoofdstuk 2/1 ingevoegd, luidende: “Hoofdstuk 2/1 – Bepalingen met betrekking tot vergunningen voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.”.

Art. 7. Artikel 3 van dezelfde wet wordt aangevuld met de woorden “en op installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België”.

Art. 8. In hoofdstuk 2/1, ingevoegd bij artikel 4, wordt een artikel 7/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 7/1. § 1. Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden, kunnen de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning, na advies van de commissie, domeinconcessies voor een hernieuwbare duur van maximum veertig jaar verlenen voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

§ 2. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden en procedure tot toekenning van de domeinconcessies bedoeld in paragraaf 1 en de algemene voorwaarden voor het gebruik van deze domeinconcessies, meer bepaald:

1° de technische voorschriften waaraan de betrokken kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen moeten beantwoorden;

2° de regels inzake het sluiten van de contractuele band tussen de Belgische staat en de concessiehouder, de rechten en plichten van de partijen;

3° alsook de regels inzake controlewijziging, fusie of splitsing van de titularis van een domeinconcessie;

4° de regels inzake de overdracht, gehele of gedeeltelijke ontheffing en intrekking van de domeinconcessie;

5° de regels inzake de start en duur van de domeinconcessie, de bouwfase, de exploitatiefase en ontmantelingsfase;

6° de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de productie van waterstof.

§ 3. De Koning kan, tegen de door Hem bepaalde voorwaarden de bouw en exploitatie van test-installaties voor waterstofproductie in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid

jurisdiction de la Belgique de la concession domaniale visée aux paragraphes 1 et 2 et les soumettre à une procédure simplifiée pour l'octroi d'une concession domaniale pour un projet d'essai par le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins pour une durée maximale de cinq ans.

Cette concession domaniale pour un projet de test est renouvelable jusqu'à deux fois par le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins. Le Roi peut déterminer la procédure de cette prorogation.

Au sens de présent article, il faut entendre par "projet d'essai" la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité dans les espaces marins sous la jurisdiction de la Belgique et qui répondant par manière cumulative aux caractéristiques suivantes:

1° une faible capacité;

2° une durée d'exploitation limitée;

3° une capacité de connexion nulle ou limitée;

4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation;

5° absence de but lucratif.

En ce qui concerne - les caractéristiques visées au deuxième alinéa, le Roi peut préciser, par arrêté délibéré en Conseil des ministres et après avis de la commission, le champ d'application de ce paragraphe.

van België vrijstellen van de domeinconcessie bedoeld in paragrafen 1 en 2 en onderwerpen aan een vereenvoudigde procedure tot verlening van een domeinconcessie voor een proefproject door de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning voor een duur van maximum vijf jaar.

Deze domeinconcessie voor een proefproject is tot tweemaal verlengbaar door de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning. De Koning kan de procedure voor dergelijke verlenging bepalen.

In het kader van dit artikel moet onder proefprojecten worden begrepen de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België die op cumulatieve wijze aan volgende kenmerken voldoen:

1° een klein vermogen;

2° een beperkte exploitatieduur;

3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;

4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie;

5° geen winstoogmerk.

Met betrekking tot de kenmerken bedoeld in het tweede lid, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van de commissie, verder het toepassingsgebied van deze paragraaf preciseren.

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

La Ministre de l'Énergie, Tinne Van Der Straeten

Contact cellule stratégique

Nom : Lieve Jorens

E-mail : lieve.jorens@vanderstraeten.belgium.be

Téléphone : 0478781498

Administration

SPF Economie. P.M.E., Classes moyennes et Energie

Contact administration

Nom : Nancy Mahieu

E-mail : nancy.mahieu@economie.fgov.be

Téléphone : 022778287

B. Projet

Titre de la réglementation

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Cet avant-projet de loi vise à autoriser le Roi de fixer un prix maximum pour la vente d'un part d'électricité produite dans le cadre des contrats d'achat d'électricité avec des clients finaux. Le Roi dispose ainsi d'une autorisation légale explicite pour déroger au principe de la libre formation des prix énoncé à l'article V.2 du Code économique.

En outre, à l'article 6/3, Le §3 de la loi électricité prévoit un dispositif de standstill excluant la possibilité d'un recours suspensif contre la décision d'octroi de la concession domaniale après l'expiration d'un délai de 15 jours et déroge ainsi aux conditions générales de l'article 17 des lois coordonnées du 12 janvier 1973 pour l'introduction d'un recours suspensif (les conditions d'un recours suspensif pour "extrême urgence" et les conditions d'un recours suspensif ordinaire telles que visées dans les règlements de procédure devant le Conseil d'Etat).

Dans un souci d'efficacité, la procédure selon laquelle les résultats des études visées à l'article 6/3, §§4 et 5 de la loi électricité sont repris dans l'arrêté ministériel la localisation, la dimension et le nombre de parcelles visé à l'article 6/4, §1 de la loi électricité est modifiée. Il est donc envisagé que ces études visées à l'article 6/3, §§4 et 5 de la loi électricité ne soient plus reprises dans l'arrêté ministériel visé à l'article 6/4, §1 de la loi électricité.

Par ailleurs, cet avant-projet de loi vise à fournir un cadre juridique aux concessions domaniales pour domaniales pour la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique dans le cadre de projets d'essai.

En outre, cet avant-projet de loi vise à modifier l'article 7, §1er et l'article 7, §1erquater de la loi électricité. Ces articles établissent une base légale explicite permettant au Roi de mettre en place un régime de certification par lequel le Ministre reconnaît les organismes de contrôle chargés d'octroyer les certificats de conformité démontrant que l'électricité en question est effectivement produite à partir de sources d'énergie renouvelables et de délivrer les rapports de visite des installations de production (modalités de contrôle).

Enfin, cet avant-projet de loi vise également à apporter quelques modifications à la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations (ci-après : loi hydrogène). Ainsi, il introduit cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène à partir des ressources renouvelables dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international. Il prévoit également une procédure différente pour l'octroi de concessions domaniales dans le cadre de projets d'essai dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction.

Analyses d'impact déjà réalisées :

☐ Oui ☒ Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

CREG

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

Loi électricité, loi hydrogène

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

☐ Des personnes sont concernées. | ☒ Aucune personne n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

La législation concerne la modification de la loi électricité en ce qui concerne l'insertion d'une autorisation au Roi de fixer un prix maximum pour la vente d'une part d'électricité produite dans le cadre des contrats d'achat d'électricité avec des clients finaux, en outre un dispositif de standstill excluant la possibilité d'un recours suspensif contre la décision d'octroi de la concession domaniale après l'expiration d'un délai de 15 jours. De plus cet avant-projet prévoit une modification de la procédure de l'article 6/4 et l'introduction d'un cadre juridique concernant les projets d'essai. Il prévoit également un régime de certification pour reconnaître les organismes de contrôle chargés d'octroyer les certificats de conformité démontrant que l'électricité en question est effectivement produite à partir de sources d'énergie renouvelables. Enfin, cet avant-projet de loi modifie la loi sur l'hydrogène afin d'introduire un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

4. Santé

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

5. Emploi

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

La fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage l'investissement dans l'énergie éolienne en mer. En outre, en insérant dans la loi hydrogène un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international le projet offrira une sécurité d'investissement à moyen et à long terme aux entreprises actives ou souhaitant devenir actives dans la production d'hydrogène.

6. Modes de consommation et production

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

Expliquez

La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

En outre, la fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage l'investissement dans l'énergie éolienne en mer. Il est donc plus probable que l'énergie éolienne continuera à jouer un rôle important, ce qui permettra de réduire les émissions de CO₂ et d'utiliser efficacement les ressources naturelles. En outre, en insérant dans la loi hydrogène un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international le projet offrira une sécurité d'investissement à moyen et à long terme aux entreprises actives ou souhaitant devenir actives dans la production d'hydrogène, ce qui entraînera une fois de plus une utilisation efficace des ressources naturelles.

7. Développement économique

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

En outre, cet avant-projet de loi fournit un cadre juridique pour l'établissement de projets d'essai dans les zones maritimes sous la juridiction de la Belgique, tant en termes de production d'électricité que d'hydrogène. Cela favorisera les investissements en Belgique dans l'énergie éolienne offshore, ainsi que dans la production d'hydrogène.

8. Investissements

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

Expliquez

La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

La fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage également l'investissement dans l'énergie éolienne en mer. En outre, en insérant dans la loi hydrogène un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international le projet offrira une sécurité d'investissement à moyen et à long terme aux entreprises actives ou souhaitant devenir actives dans la production d'hydrogène.

9. Recherche et développement

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Cet avant-projet de loi fournit également un cadre juridique pour l'établissement de projets d'essai dans les zones maritimes sous la juridiction de la Belgique, tant en termes de production d'électricité que d'hydrogène. Cela favorisera la recherche et le développement en Belgique dans le domaine de l'énergie éolienne offshore, ainsi que la production d'hydrogène, ce qui aura un impact positif sur la recherche et le développement en vue d'une quantité significative d'énergie renouvelable supplémentaire sur le réseau, d'importantes économies supplémentaires de CO2 et de nombreux avantages sociétaux, sociaux, économiques et climatiques.

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

☒ Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | ☐ Aucune entreprise n'est concernée.

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (

Tant les grandes entreprises que les PME et éventuellement les micro-entreprises sont concernées.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Le projet a un impact positif sur les PME car un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables offre une sécurité juridique aux entreprises. De même, introduire dans la loi hydrogène un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international offre une sécurité d'investissement à moyen et à long terme aux entreprises actives ou souhaitant devenir actives dans la production d'hydrogène. De même, l'insertion de la possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achats d'électricité crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables, ce qui peut être bénéfique pour les petites entreprises.

☐ Il y a des impacts négatifs.

11. Charges administratives

| ☒ Des entreprises/citoyens sont concernés. ☐ Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

Réglementation actuelle

/

Réglementation en projet

L'article 6/6, §3 loi électricité
Au sens de présent article, il faut entendre par «projet d'essai» la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et qui répondant par manière cumulative aux caractéristiques suivantes :
1° une faible capacité ;
2° une durée d'exploitation limitée ;
3° une capacité de connexion nulle ou limitée ;
4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation;
5° absence de but lucratif

☐ S'il y a des formalités et/ou des obligations dans la réglementation actuelle, cochez cette case.

☐ S'il y a des formalités et/ou des obligations pour la réglementation en projet, cochez cette case.

12. Énergie

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

La fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage l'investissement dans l'énergie éolienne en mer. Il est donc plus probable que l'énergie éolienne continuera à jouer un rôle important, ce qui permettra de réduire les émissions de CO2 et d'utiliser efficacement les ressources naturelles. En outre, en insérant dans la loi hydrogène un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international le projet offrira une sécurité d'investissement à moyen et à long terme aux entreprises actives ou souhaitant devenir actives dans la production d'hydrogène, ce qui entraînera une fois de plus une utilisation efficace des ressources naturelles.

13. Mobilité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

14. Alimentation

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

15. Changements climatiques

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

La fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage l'investissement dans l'énergie éolienne en mer. Il est donc plus probable que l'énergie éolienne continuera à jouer un rôle important, ce qui permettra de réduire les émissions de CO₂ et d'utiliser efficacement les ressources naturelles. En outre, en insérant dans la loi hydrogène un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international le projet offrira une sécurité d'investissement à moyen et à long terme aux entreprises actives ou souhaitant devenir actives dans la production d'hydrogène, ce qui entraînera une fois de plus une utilisation efficace des ressources naturelles.

16. Ressources naturelles

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

La possibilité pour le Roi de fixer un prix maximum pour les contrats d'achat d'électricité est une étape cruciale pour promouvoir le marché des contrats d'achat d'électricité et fournir aux clients finaux un accès à l'énergie renouvelable locale à des prix de marché stables à long terme. L'introduction d'un plafond de prix fixé par le Roi crée un cadre essentiel qui encourage la concurrence et décourage les pratiques monopolistiques indésirables. Cela contribue à un environnement de marché plus sain et plus dynamique, où les fournisseurs sont encouragés à opérer efficacement et à innover. En outre, le plafonnement des prix garantit aux clients finaux des tarifs abordables, ce qui facilite l'accès aux énergies renouvelables locales. La stabilisation des prix du marché constitue une base solide pour les investissements à long terme dans les énergies renouvelables, ce qui se traduit par une infrastructure énergétique résiliente et décentralisée. Cette mesure contribue non seulement à promouvoir la durabilité, mais aussi à renforcer les communautés locales et à réduire la dépendance à l'égard des sources d'énergie extérieures.

La fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage l'investissement dans l'énergie éolienne en mer. Il est donc plus probable que l'énergie éolienne continuera à jouer un rôle important, ce qui permettra de réduire les émissions de CO₂ et d'utiliser efficacement les ressources naturelles. En outre, en insérant dans la loi hydrogène un cadre juridique pour l'octroi de concessions domaniales pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international le projet offrira une sécurité d'investissement à moyen et à long terme aux entreprises actives ou souhaitant devenir actives dans la production d'hydrogène, ce qui entraînera une fois de plus une utilisation efficace des ressources naturelles.

17. Air intérieur et extérieur

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

La fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage l'investissement dans l'énergie éolienne en mer. Il est donc plus probable que l'énergie éolienne continuera à jouer un rôle important, ce qui permettra de réduire les émissions de CO₂. Cette diminution des émissions de CO₂ améliore la qualité globale de l'air en Belgique.

Avant-projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations - (v15) - 25/01/2024 18:02

18. Biodiversité

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

La fourniture d'un cadre juridique spécifique pour les projets d'essai relatifs à la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables encourage les investissements dans la recherche et le développement en matière d'énergie éolienne en mer. La création de nouveaux écosystèmes et habitats peut constituer un élément important de la recherche dans le cadre de ces projets d'essai.

19. Nuisances

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

20. Autorités publiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

☐ Impact sur les pays en développement. | ☒ Pas d'impact sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

Les modifications de la loi électricité et de la loi hydrogène prévues dans ce projet n'ont pas d'incidence sur les intérêts des pays en développement.

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

De Minister van Energie, Tinne Van Der Straeten

Contactpersoon beleidscel

Naam : Lieve Jorens

E-mail : lieve.jorens@vanderstraeten.belgium.be

Tel. Nr. : 0478781498

Overheidsdienst

FOD Economie, K.M.O, Middenstand en Energie

Contactpersoon overheidsdienst

Naam : Nancy Mahieu

E-mail : nancy.mahieu@economie.fgov.be

Tel. Nr. : 022778287

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Dit voorontwerp beoogt aan de Koning een machtiging te geven om een maximumprijs te bepalen voor de verkoop van een deel van de geproduceerde elektriciteit in het kader van stroomafnameovereenkomsten met eindafnemers. Zo wordt een uitdrukkelijke wettelijke machtiging voor de Koning voorzien om af te wijken van het beginsel van vrije prijsvorming zoals vervat in artikel V.2 van het Wetboek van economisch recht.

Verder voorziet dit voorontwerp van wet in artikel 6/3, §3 elektriciteitswet in een standstill regeling waarbij de mogelijkheid van een schorsingsverzoek tegen de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie na het verstrijken van 15 dagen wordt uitgesloten en zodoende wordt afgeweken van de algemene voorwaarden van artikel 17 van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 voor het instellen van een vordering tot schorsing (de voorwaarden voor een schorsingsverzoek voor "uiterst dringende noodzakelijkheid" en van de voorwaarden van een gewoon schorsingsverzoek zoals bedoeld in de procedureregeling bij de Raad van State).

Met het oog op een grotere efficiëntie wordt de procedure volgens dewelke de resultaten van de voorstudies bedoeld in artikel 6/3, §§4 en 5 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: elektriciteitswet) opgenomen dienen te worden in het ministerieel besluit tot vaststelling van de locatie, de omvang en het aantal kavels bedoeld in artikel 6/4, §1 van de elektriciteitswet gewijzigd. Zo wordt beoogd om deze studies bedoeld in artikel 6/3, §§4 en 5 elektriciteitswet niet langer op te nemen in het ministerieel besluit bedoeld in artikel 6/4, §1 elektriciteitswet.

Verder beoogt dit voorontwerp van wet een wettelijk kader in te voegen omtrent domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België in het kader van proefprojecten.

Daarnaast beoogt dit voorontwerp van wet wijzigingen aan te brengen aan artikel 7, §1 en artikel 7, §1quater elektriciteitswet. In deze artikelen wordt een expliciete rechtsgrond ingesteld waarin de Koning gemachtigd wordt een erkenningsregeling in te stellen die de minister machtigt keuringsinstellingen te erkennen die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en voor het uitbrengen van verslagen over bezoeken aan de productie-installaties (controlemodaliteiten).

Ten slotte beoogt dit voorontwerp van wet in de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen (hierna: waterstofwet) een wettelijk kader in te voeren voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht. Tevens wordt in een afwijkende procedure voorzien voor de toekenning van domeinconcessies voor proefprojecten in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

☐ Ja ☒ Nee

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

CREG

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

Elektriciteitswet, waterstofwet

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

☐ Er zijn personen betrokken. | ☒ Personen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

De wetgeving heeft betrekking op de wijziging van de elektriciteitswet wat de invoeging van een machtiging aan de Koning betreft om een maxumprijs te bepalen voor de verkoop van een deel van de geproduceerde elektriciteit in het kader van stroomafnameovereenkomsten met eindafnemers, verder voorziet dit ontwerp in een standstill regeling waarbij de mogelijkheid van een schorsingsverzoek tegen de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie na het verstrijken van 15 dagen wordt uitgesloten. Daarnaast voorziet dit voorontwerp in een wijziging wat de procedure in artikel 6/4 en het invoeren van een juridisch kader met betrekking tot proefprojecten. Ook wordt voorzien in een erkenningsregeling voor keuringsinstellingen die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen. Ten slotte wijzigd dit voorontwerp van wet de waterstofwet om te voorzien in een kader voor toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

4. Gezondheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

5. Werkgelegenheid

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Door te voorzien in een specifiek kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen worden investeringen in offshore windenergie aangemoedigd.

Daarnaast zal het ontwerp door het invoegen van een wettelijk kader in de waterstofwet voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen op middellange en langere termijn investeringszekerheid bieden aan bedrijven die actief zijn of wensen te worden in de productie van waterstof. Dit zal de ontwikkeling van een bloeiende waterstofeconomie in België faciliteren, met de creatie van kwaliteitsvolle en toekomstbestendige banen in deze toekomstgerichte sector.

6. Consumptie- en productiepatronen

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

Leg uit

De mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

Bovendien moedigt het voorzien in een specifiek kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen investeringen in offshore windenergie aan. Hierdoor is er een grotere kans dat windenergie een belangrijke rol blijft spelen, wat leidt tot CO2 verminderingen en een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Daarnaast zal het ontwerp door het invoegen van een wettelijk kader in de waterstofwet voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen op middellange en langere termijn investeringszekerheid bieden aan bedrijven die actief zijn of wensen te worden in de productie van waterstof, wat ook hier leidt tot een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

7. Economische ontwikkeling

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

De mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

Daarnaast wordt in dit voorontwerp van wet voorzien in een wettelijk kader voor het opzetten van proefprojecten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België zowel wat de productie van elektriciteit betreft als waterstof. Dit zal investeringen in België bevorderen in offshore windenergie, alsook in de productie van waterstof.

8. Investerings

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

Leg uit

De mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

Door te voorzien in een specifiek kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen worden bovendien investeringen in offshore windenergie aangemoedigd. Daarnaast zal het ontwerp door het invoegen van een wettelijk kader in de waterstofwet voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen op middellange en langere termijn investeringszekerheid bieden aan bedrijven die actief zijn of wensen te worden in de productie van waterstof.

9. Onderzoek en ontwikkeling

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

In dit voorontwerp van wet wordt ook voorzien in een wettelijk kader voor het opzetten van proefprojecten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België zowel wat de productie van elektriciteit betreft als waterstof. Dit zal onderzoek en ontwikkeling in België bevorderen in offshore windenergie, alsook in de productie van waterstof, wat een positieve impact heeft op onderzoek en ontwikkeling naar een aanzienlijke hoeveelheid extra hernieuwbare energie op het net, een grote bijkomende CO₂-besparing en talrijke maatschappelijke, sociale, economische en klimaatvoordelen.

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

☒ Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | ☐ Ondernemingen zijn niet betrokken.

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (

Zowel grotere ondernemingen als KMO's en eventueel micro-ondernemingen zijn betrokken

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. de impact op de administratieve lasten moet bij het punt 11 gedetailleerd worden

Het ontwerp heeft een positieve impact op KMO's aangezien een juridisch kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen aan de bedrijven rechtszekerheid biedt. Ook het invoegen van een wettelijk kader in de waterstofwet voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen op middellange en langere termijn biedt investeringszekerheid en rechtszekerheid aan bedrijven die actief zijn of wensen te worden in de productie van waterstof. Ook het invoegen van de mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten creëert een essentieel kader dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt, wat ten gunste van de kleinere ondernemingen kan zijn.

☐ Er is een negatieve impact.

11. Administratieve lasten

| ☒ Ondernemingen of burgers zijn betrokken. ☐ Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.

Huidige regelgeving

/

Ontwerp van regelgeving

Artikel 6/6, §3 elektriciteitswet
In het kader van dit artikel wordt onder “proefproject” verstaan: de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België die op cumulatieve wijze aan volgende kenmerken voldoet:
1° een klein vermogen;
2° een beperkte exploitatieduur;
3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;
4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie;
5° geen winstoogmerk.

☐ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige regelgeving.

☐ Vink dit aan indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving.

12. Energie

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

De mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

Het voorzien in een specifiek kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen moedigt investeringen in offshore windenergie

aan. Hierdoor is er een grotere kans dat windenergie een belangrijke rol blijft spelen, wat leidt tot CO₂ verminderingen en een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Daarnaast zal het ontwerp door het invoegen van een wettelijk kader in de waterstofwet voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen op middellange en langere termijn investeringszekerheid bieden aan bedrijven die actief zijn of wensen te worden in de productie van waterstof, wat ook hier leidt tot een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

13. Mobiliteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

14. Voeding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

15. Klimaatverandering

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

Leg uit

De mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

Het voorzien in een specifiek kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen moedigt investeringen in offshore windenergie

aan. Hierdoor is er een grotere kans dat windenergie een belangrijke rol blijft spelen, wat leidt tot CO₂ verminderingen en een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Daarnaast zal het ontwerp door het invoegen van een wettelijk kader in de waterstofwet voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen op middellange en langere termijn investeringszekerheid bieden aan bedrijven die actief zijn of wensen te worden in de productie van waterstof, wat ook hier leidt tot een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

16. Natuurlijke hulpbronnen

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

De mogelijkheid voor de koning om een maximumprijs voor stroomafnameovereenkomsten te bepalen vormt een cruciale stap om de markt voor stroomafnameovereenkomsten te bevorderen en eindafnemers toegang te verschaffen tot lokale hernieuwbare energie tegen stabiele marktprijzen op lange termijn. Door een door de Koning vastgesteld plafond voor prijzen te introduceren, wordt een essentieel kader gecreëerd dat concurrentie stimuleert en ongewenste monopolistische praktijken ontmoedigt. Dit draagt bij aan een gezondere en meer dynamische marktomgeving, waarin aanbieders worden aangemoedigd om efficiënt te opereren en te innoveren. Bovendien verzekert de maximumprijs eindafnemers van betaalbare tarieven, waardoor de toegang tot lokale hernieuwbare energie wordt vergemakkelijkt. Door de marktprijzen te stabiliseren, wordt een solide basis gelegd voor duurzame investeringen op de lange termijn, wat uiteindelijk resulteert in een veerkrachtige en gedecentraliseerde energie-infrastructuur. Deze maatregel draagt niet alleen bij aan de bevordering van duurzaamheid, maar ook aan de versterking van lokale gemeenschappen en het verminderen van afhankelijkheid van externe energiebronnen.

Het voorzien in een specifiek kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen moedigt investeringen in offshore windenergie

aan. Hierdoor is er een grotere kans dat windenergie een belangrijke rol blijft spelen, wat leidt tot CO₂ verminderingen en een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Daarnaast zal het ontwerp door het invoegen van een wettelijk kader in de waterstofwet voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen op middellange en langere termijn investeringszekerheid bieden aan bedrijven die actief zijn of wensen te worden in de productie van waterstof, wat ook hier leidt tot een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

17. Buiten- en binnenlucht

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Het voorzien in een specifiek kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen moedigt investeringen in offshore windenergie

aan. Hierdoor is er een grotere kans dat windenergie een belangrijke rol blijft spelen, wat leidt tot CO₂ verminderingen en een doeltreffend gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Dergelijke dalende CO₂ uitstoot zorgt voor een verbetering van de algemene luchtkwaliteit in België.

18. Biodiversiteit

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen - (v17) - 25/01/2024 18:04

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Het voorzien in een specifiek wettelijk kader voor proefprojecten die betrekking hebben op de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen moedigt investeringen in onderzoek en ontwikkeling van offshore windenergie aan. Het creëren van nieuwe ecosystemen en habitats kan hierbij een belangrijk onderdeel van het onderzoek van dergelijke proefprojecten vormen.

19. Hinder

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

20. Overheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

☐ Impact op ontwikkelingslanden. | ☒ Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

De wijzigingen van de elektriciteitswet en waterstofwet voorzien in dit ontwerp hebben geen impact op de belangen van ontwikkelingslanden.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 75.617/16 DU 20 MARS 2024

Le 12 février 2024, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la ministre de l'Énergie à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi 'modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations'.

L'avant-projet a été examiné par la seizième chambre le 12 mars 2024. La chambre était composée de Pierre LEFRANC, président de chambre f.f., Toon MOONEN et Tim CORTHAUT, conseillers d'État, Jan VELAERS et Johan PUT, assesseurs, et Eline YOSHIMI, greffier.

Le rapport a été présenté par Arne CARTON, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Tim CORTHAUT, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 20 mars 2024.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi a pour objet d'apporter des modifications au chapitre II "Production et stockage" de la loi du 29 avril 1999 'relative à l'organisation du marché de l'électricité' (ci-après: la loi sur l'électricité) et dans la loi du 11 juillet 2023 'relative au transport d'hydrogène par canalisations' (ci-après: la loi sur l'hydrogène).

L'article 2 de l'avant-projet modifie l'article 6/3 de la loi sur l'électricité et habilite le Roi à s'écarter de l'article V.2 du Code de droit économique (principe de liberté des prix) dans le cadre des contrats d'achat d'électricité entre les titulaires de la concession domaniale de parcs éoliens visés à l'article 6/3 de la loi sur l'électricité et les clients finaux, et il établit un dispositif légal concernant la période d'attente consécutive à la décision d'attribution de la concession domaniale visée à l'article 6/3 précité. L'article 3 modifie l'article 6/4 de la loi sur l'électricité et fixe les règles relatives aux résultats et à la

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité avec les normes supérieures.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 75.617/16 VAN 20 MAART 2024

Op 12 februari 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen'.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 12 maart 2024. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, wnd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Eline YOSHIMI, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Tim CORTHAUT, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 maart 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voorontwerp van wet beoogt wijzigingen aan te brengen in hoofdstuk II "Productie en opslag" van de wet van 29 april 1999 'betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt' (hierna: Elektriciteitswet) en in de wet van 11 juli 2023 'betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen' (hierna: Waterstofwet).

Artikel 2 van het voorontwerp wijzigt artikel 6/3 van de Elektriciteitswet en machtigt de Koning om af te wijken van artikel V.2 van het Wetboek van economisch recht (het beginsel van vrije prijsvorming) in het kader van stroomafnameovereenkomsten tussen de in artikel 6/3 van de Elektriciteitswet bedoelde domeinconcessiehouders van windmolenparken en eindafnemers en stelt een wettelijke regeling vast inzake de wachttermijn na de beslissing tot de toekenning van de in het voormeld artikel 6/3 bedoelde domeinconcessie. Artikel 3 wijzigt artikel 6/4 van de Elektriciteitswet en bepaalt de regels

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

publication d'études portant sur la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet de la concession domaniale. L'article 4 vise à insérer dans la loi sur l'électricité un nouvel article 6/6 concernant une concession domaniale pour un projet d'essai pour la construction et l'exploitation des installations d'essai pour la production d'énergie renouvelable dans les espaces marins sous juridiction de la Belgique. L'article 5 contient des habilitations au Roi en vue de l'adoption d'un régime de certification des organismes de contrôle chargés de délivrer des attestations de conformité en matière de production à partir de sources d'énergie renouvelables.

Les articles 6 à 8 tendent à insérer dans la loi sur l'hydrogène de nouvelles dispositions relatives à l'octroi de concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction. Ces dispositions concernent à la fois des projets à long terme et des projets d'essai temporaires.

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

3. Une partie des modifications apportées à la loi sur l'électricité visent à se conformer aux observations relatives au fondement juridique formulées dans l'avis 75.107/16 du Conseil d'État du 11 janvier 2024 sur un projet d'arrêté royal 'établissant la procédure de mise en concurrence, les conditions et la procédure d'octroi des concessions domaniales et les conditions générales pour l'utilisation des parcelles pour la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique'.

Un certain nombre d'observations formulées dans cet avis sont également pertinentes pour la demande d'avis à l'examen². On se reportera dès lors en premier lieu aux observations qui ont déjà été formulées précédemment dans l'avis 75.107/16, lesquelles sont développées plus avant dans le présent avis si cela s'avère pertinent.

COMPÉTENCE

4. Le délégué a déclaré ce qui suit en ce qui concerne la compétence de l'autorité fédérale pour l'adoption des articles 6 à 8 de l'avant-projet:

"Articles 6-8 hebben betrekking op productie-installaties in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België. Dit behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid inzake productie van energie (art. 6, § 1, VII, tweede lid, c) BWHL. Derhalve heeft dit artikel niet enkel betrekking op 'grote' waterstofproductie-eenheden, maar alle productie-installaties in de zeegebieden.

² Ainsi, on peut se référer par exemple à l'observation 4.3.2.: "Si le législateur souhaite encore prévoir un tel fondement juridique, il convient toutefois de relever également les points suivants. [...]", laquelle est pertinente pour l'habilitation prévue à l'article 2, 1°, de l'avant-projet.

inzake de resultaten en bekendmaking van studies voor de locatie, de omvang en het aantal kavels dat voorwerp uitmaakt van de domeinconcessie. Artikel 4 strekt tot de invoering in de Elektriciteitswet van een nieuw artikel 6/6 inzake een domeinconcessie voor een proefproject voor de bouw en exploitatie van test-installaties voor de productie van hernieuwbare energie in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België. Artikel 5 omvat machtigingen aan de Koning voor het aannemen van een erkenningsregeling voor keuringsinstellingen die conformiteitsattesten toekennen inzake de productie op basis van hernieuwbare energiebronnen.

De artikelen 6 tot 8 strekken tot het invoegen van nieuwe bepalingen in de Waterstofwet inzake de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen. Deze regeling betreft zowel langdurige projecten als tijdelijke proefprojecten.

VOORAFGAANDE OPMERKING

3. Een deel van de wijzigingen van de Elektriciteitswet beogen rekening te houden met opmerkingen inzake de rechtsgrond die zijn gemaakt in het advies 75.107/16 van de Raad van State van 11 januari 2024 over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot vaststelling van de concurrerende inschrijvingsprocedure, de voorwaarden en de procedure tot toekenning van de domeinconcessies en de algemene voorwaarden voor het gebruik van de kavels voor de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België'.

Een aantal opmerkingen uit dat advies zijn ook voor de voorliggende adviesaanvraag relevant.² Er wordt in de eerste plaats dan ook verwezen naar hetgeen eerder al werd uiteengezet in het advies 75.107/16, waarop in dit advies waar relevant wordt verder gebouwd.

BEVOEGDHEID

4. De gemachtigde deelde het volgende mee inzake de bevoegdheid van de federale overheid voor het aannemen van de artikelen 6 tot 8 van het voorontwerp:

"Articles 6-8 hebben betrekking op productie-installaties in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België. Dit behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid inzake productie van energie (art. 6, § 1, VII, tweede lid, c) BWHL. Derhalve heeft dit artikel niet enkel betrekking op 'grote' waterstofproductie-eenheden, maar alle productie-installaties in de zeegebieden.

² Zo kan bijvoorbeeld worden gewezen op opmerking 4.3.2: "Indien de wetgever alsnog in een dergelijke rechtsgrond zou wensen te voorzien moet echter ook worden gewezen op het volgende. (...)", die relevant is voor de machtiging in artikel 2, 1°, van het voorontwerp.

Conform het internationale zeerecht vallen zeeruimtes immers onder de bevoegdheid van de federale overheid (België trad toe tot het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee en bepaalde haar EEZ (exclusieve economische zone) in 1999 waarbij die voor België samenvalt met het continentaal plat). De federale overheid is bijgevolg bevoegd voor de bevordering van energieproductie uit hernieuwbare energie op het Belgische continentaal plat. Het feit dat de offshore productie-installaties in de territoriale zee gelegen is betekent dat zij, zowel wat de regels inzake energieproductie alsook inzake de regels inzake financiering van installaties betreft integraal onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen (cfr. GwH 5 december 2006, nr. 193/2006, B.24.2).

Deze mariene gebieden (de territoriale zee en de exclusieve economische zone) van België liggen immers buiten het territoriaal bevoegdheidsgebied van de gewesten (Grondwettelijk Hof 9 juli 2013, nr. 98/2013, B.20.2.). De gewesten missen de bevoegdheid tot het vaststellen van regels in verband met gebiedsdelen die buiten hun territoriaal bevoegdheidsgebied zijn gelegen. Die regels moeten worden vastgelegd door de federale wetgever, die ter zake de residuaire bevoegdheid bezit (Advies Raad van State van 31 mei 2011, nr. 49.570/3)."

On peut se rallier à cette analyse.

Il faut néanmoins noter que la régulation, par l'autorité fédérale, de la production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction, en particulier lorsque l'hydrogène produit arrive aussi par canalisations sur le continent en Belgique, peut avoir une influence considérable sur la possibilité pour les régions de mettre en œuvre leurs compétences en matière de protection de l'environnement et leurs compétences propres en matière d'énergie. L'autorité fédérale doit en tenir compte dans l'exercice de ses compétences, qui doit être conforme au principe de proportionnalité et au principe de la loyauté fédérale.

L'exercice des compétences fédérales dans les espaces marins belges ne peut pas par ailleurs porter atteinte aux compétences expressément attribuées aux entités fédérées dans ces espaces, à l'exercice par les entités fédérées de leur pleine compétence sur leur territoire respectif ou à l'exercice des compétences matérielles des entités fédérées dans le cadre de la coopération internationale³.

5. Le dispositif contenu à l'article 4 de l'avant-projet (projet d'essai pour la construction et l'exploitation des installations d'essai pour la production d'énergie renouvelable) trouve un fondement au regard de la répartition des compétences dans les compétences fédérales mentionnées au point 4. Ce dispositif visant également à acquérir des connaissances et à tester de nouvelles techniques en menant des activités de

³ Comp. avec l'avis C.E. 74.948/16 du 18 décembre 2023 sur un projet d'arrêté royal 'déterminant les modalités d'octroi ou de retrait de l'autorisation mentionnée à l'article 4 de la loi du 13 juin 1969 sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental en ce qui concerne la pose et l'exploitation de pipelines dans la partie belge de la mer du Nord', observation 4.

Conform het internationale zeerecht vallen zeeruimtes immers onder de bevoegdheid van de federale overheid (België trad toe tot het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee en bepaalde haar EEZ (exclusieve economische zone) in 1999 waarbij die voor België samenvalt met het continentaal plat). De federale overheid is bijgevolg bevoegd voor de bevordering van energieproductie uit hernieuwbare energie op het Belgische continentaal plat. Het feit dat de offshore productie-installaties in de territoriale zee gelegen is betekent dat zij, zowel wat de regels inzake energieproductie alsook inzake de regels inzake financiering van installaties betreft integraal onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen (cfr. GwH 5 december 2006, nr. 193/2006, B.24.2).

Deze mariene gebieden (de territoriale zee en de exclusieve economische zone) van België liggen immers buiten het territoriaal bevoegdheidsgebied van de gewesten (Grondwettelijk Hof 9 juli 2013, nr. 98/2013, B.20.2.). De gewesten missen de bevoegdheid tot het vaststellen van regels in verband met gebiedsdelen die buiten hun territoriaal bevoegdheidsgebied zijn gelegen. Die regels moeten worden vastgelegd door de federale wetgever, die ter zake de residuaire bevoegdheid bezit (Advies Raad van State van 31 mei 2011, nr. 49.570/3)."

Met die analyse kan worden ingestemd.

Er moet niettemin worden opgemerkt dat de regulering door de federale overheid van de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen, in het bijzonder wanneer geproduceerde waterstof via pijpleidingen ook aan land komt in België, een belangrijke invloed kan hebben op de mogelijkheid voor de gewesten om invulling te geven aan hun bevoegdheden inzake milieubescherming en de eigen bevoegdheden inzake energie. De federale overheid dient daar rekening mee te houden bij haar bevoegdheidsuitoefening, die in overeenstemming moet zijn met het evenredigheidsbeginsel en het beginsel van de federale loyaliteit.

De uitoefening van de federale bevoegdheden in de Belgische zeegebieden mag voorts geen afbreuk doen aan de uitdrukkelijk aan de deelstaten toegewezen bevoegdheden in de Belgische zeegebieden, aan de uitoefening door de deelstaten van hun volle bevoegdheid op hun respectieve grondgebied of aan de uitoefening van de materiële bevoegdheden van de deelstaten in het kader van de internationale samenwerking.³

5. De regeling in artikel 4 van het voorontwerp (proefproject voor de bouw en exploitatie van test-installaties voor de productie van hernieuwbare energie) vindt een bevoegdheidsrechtelijke grondslag in de in opmerking 4 vermelde federale bevoegdheden. Aangezien deze regeling tevens strekt tot het verwerven van kennis en het testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie

³ Vgl. adv. RvS 74.948/16 van 18 december 2023 over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot vaststelling van de modaliteiten voor de verlening of de intrekking van de machtiging bedoeld in artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat met betrekking tot het leggen en exploiteren van pijpleidingen in het Belgische deel van de Noordzee', opmerking 4.

recherche, de développement et d'innovation (article 6/6, § 3, 4° en projet, de la loi sur l'électricité), on peut en outre invoquer partiellement la compétence de l'autorité fédérale en matière de recherche scientifique nécessaire à l'exercice de ses propres compétences (article 6bis, § 2, 1°, de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles').

Le fondement de compétence de la recherche scientifique vaut *mutatis mutandis* aussi pour les projets d'essai relatifs à la construction et à l'exploitation de projets d'essai en matière de production d'hydrogène (article 7/1, § 3, en projet, de la loi sur l'hydrogène).

FORMALITÉS

6. Le délégué a déclaré que le 28 février 2024, après l'enrôlement de la demande d'avis au Conseil d'État, section de législation, l'avant-projet a fait l'objet d'une concertation avec les régions en Comité de concertation. Le dispositif relatif à l'hydrogène se fonde sur les compétences résiduelles de l'autorité fédérale (voir ci-dessus l'observation 4), pareille concertation est en effet requise conformément à l'article 6, § 3, 2°, de la loi spéciale du 8 août 1980.

7. L'article 4 de l'avant-projet (article 6/6, en projet, de la loi sur l'électricité) crée le fondement juridique pour l'octroi d'une concession domaniale en vue de l'organisation d'un projet d'essai pour la construction et l'exploitation d'installations d'essai pour la production d'énergie à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins. L'article 8 de l'avant-projet (article 7/1, en projet, de la loi sur l'électricité) crée le fondement juridique pour l'octroi de concessions domaniales portant sur la construction et l'exploitation d'installations de production d'hydrogène (y compris les projets d'essai). L'exposé des motifs souligne que ces dispositions ne relèvent pas des règles européennes en matière d'aides d'État, dès lors que le dispositif en projet ne crée pas de base juridique pour un régime d'aide, financé par des ressources d'État.

Invité à confirmer qu'aucune notification d'aide d'État n'a été ou ne sera faite auprès de la Commission européenne conformément à l'article 108 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (ci-après: TFUE), le délégué a déclaré:

"De nieuwe rechtsgronden die middels de artikelen 2 en 5 van dit voorontwerp van wet worden ingevoegd ingevolge het advies van de Raad van State met kenmerk '75.107/16' van 11 januari 2024 (cfr. randnummers 4.2, 4.3, 5.1 en 5.2) zullen mede het voorwerp uitmaken van de aanmelding voor staatssteun die in de nabije toekomst zal worden verricht ten aanzien van de Europese Commissie met betrekking tot het ontwerp koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 6/3, § 3 van de elektriciteitswet van 29 april 1999.

Voor de artikelen 4 en 8 die respectievelijk de nieuwe artikelen 6/6 in de elektriciteitswet en 7/1 in de waterstofwet beogen in te voeren, wordt er inderdaad geen aanmelding inzake staatssteun voorzien".

(ontworpen artikel 6/6, § 3, 4°, van de Elektriciteitswet), kan ook deels gesteund worden op de bevoegdheid van de federale overheid voor het wetenschappelijk onderzoek dat nodig is voor de uitoefening van haar eigen bevoegdheden (artikel 6bis, § 2, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen').

De bevoegdheidsgrondslag voor wetenschappelijk onderzoek geldt *mutatis mutandis* ook voor de proefprojecten met betrekking tot de bouw en exploitatie van proefprojecten op het vlak van de productie van waterstof (ontworpen artikel 7/1, § 3, van de Waterstofwet).

VORMVEREISTEN

6. De gemachtigde deelde mee dat op 28 februari 2024, nadat de adviesaanvraag was ingeschreven bij de Raad van State, afdeling Wetgeving, over het voorontwerp overleg werd gepleegd met de gewesten in het Overlegcomité. Aangezien voor de regeling inzake waterstof wordt gesteund op de residuaire bevoegdheden van de federale overheid (zie hoger opmerking 4), is een dergelijk overleg inderdaad vereist overeenkomstig artikel 6, § 3, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

7. Artikel 4 van het voorontwerp (ontworpen artikel 6/6 van de Elektriciteitswet) creëert de rechtsgrond voor de toewijzing van een domeinconcessie voor de organisatie van een proefproject voor de bouw en exploitatie van test-installaties voor de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden. Artikel 8 van het voorontwerp (ontworpen artikel 7/1 van de Elektriciteitswet) creëert de rechtsgrond voor de toewijzing van domeinconcessies die verband houden met de bouw en exploitatie van productie-installaties van waterstof (met inbegrip van proefprojecten). In de memorie van toelichting wordt benadrukt dat deze bepalingen niet onder de Europese staatssteunregels vallen, aangezien met de ontworpen regeling geen wettelijke basis wordt gecreëerd voor een steunregime dat met staatsmiddelen is bekostigd.

Gevraagd om te bevestigen dat geen aanmelding op grond van staatssteun bij de Europese Commissie overeenkomstig artikel 108 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (hierna: VWEU) is gedaan of zal worden gedaan, stelde de gemachtigde:

"De nieuwe rechtsgronden die middels de artikelen 2 en 5 van dit voorontwerp van wet worden ingevoegd ingevolge het advies van de Raad van State met kenmerk '75.107/16' van 11 januari 2024 (cfr. randnummers 4.2, 4.3, 5.1 en 5.2) zullen mede het voorwerp uitmaken van de aanmelding voor staatssteun die in de nabije toekomst zal worden verricht ten aanzien van de Europese Commissie met betrekking tot het ontwerp koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 6/3, § 3 van de elektriciteitswet van 29 april 1999.

Voor de artikelen 4 en 8 die respectievelijk de nieuwe artikelen 6/6 in de elektriciteitswet en 7/1 in de waterstofwet beogen in te voeren, wordt er inderdaad geen aanmelding inzake staatssteun voorzien."

La Communication de la Commission ‘relative à la notion d’“aide d’État” visée à l’article 107, paragraphe 1, du Traité sur le fonctionnement de l’Union européenne’ (2016/C 262/01) relève que l’octroi de droits sur le domaine public peut également être considéré comme des avantages accordés directement ou indirectement au moyen de ressources d’État⁴:

“53. L’octroi d’un accès à un domaine public ou à des ressources naturelles ou l’octroi de droits spéciaux ou exclusifs⁵ sans rémunération appropriée conforme aux tarifs du marché peut constituer une renonciation à des recettes d’État (et l’octroi d’un avantage)⁶”.

Interrogé, à la lumière de ce texte cité, sur le point de savoir s’il ne faut tout de même pas prévoir une notification des articles 4 et 8 de l’avant-projet, le délégué a répondu en ces termes:

“Het nieuwe kader voor beperkte en tijdelijke proefprojecten (voor elektriciteit respectievelijk voor waterstof) lijkt niet te vallen onder de verplichting tot aanmelding in het kader van de Europese staatssteunregels bedoeld in artikel 108, lid 3 VWEU.

Immers, de finaliteit van de artikelen 4 en 8 die respectievelijk de nieuwe artikelen 6/6 in de elektriciteitswet en 7/1 in de waterstofwet invoeren, bestaat wat betreft de proefprojecten er in om kennisverwerving te faciliteren door middel van onderzoek en ontwikkeling. Om te vermijden dat een economisch voordeel zou worden verstrekt, wordt voorzien dat om als proefproject te kwalificeren er geen winstoogmerk mag zijn, er een tijdelijk karakter moet zijn en dat het slechts een beperkt vermogen met beperkte aansluitingscapaciteit mag betreffen. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat de concessiehouder het toegelaten gebruik van het publiek domein niet aanwendt om zelf goederen of diensten aan te bieden, en ook niet ter

In de Mededeling van de Commissie ‘betreffende het begrip “staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie’ (2016/C 262/01) wordt erop gewezen dat het toekennen van rechten op het openbaar domein ook beschouwd kan worden als voordelen die rechtstreeks of onrechtstreeks met staatsmiddelen worden bekostigd⁴:

“53. De toewijzing van licenties om het openbare domein te bezetten of te gebruiken, of het verlenen van toegang tot natuurlijke hulpbronnen of de toewijzing van bijzondere of uitsluitende rechten⁵ zonder een adequate, marktconforme vergoeding kan inhouden dat de Staat middelen derft (en ook dat een voordeel wordt toegekend)⁶.”

In het licht van die aangehaalde tekst gevraagd of er toch niet dient te worden voorzien in een aanmelding van de artikelen 4 en 8 van het voorontwerp, stelde de gemachtigde:

“Het nieuwe kader voor beperkte en tijdelijke proefprojecten (voor elektriciteit respectievelijk voor waterstof) lijkt niet te vallen onder de verplichting tot aanmelding in het kader van de Europese staatssteunregels bedoeld in artikel 108, lid 3 VWEU.

Immers, de finaliteit van de artikelen 4 en 8 die respectievelijk de nieuwe artikelen 6/6 in de elektriciteitswet en 7/1 in de waterstofwet invoeren, bestaat wat betreft de proefprojecten er in om kennisverwerving te faciliteren door middel van onderzoek en ontwikkeling. Om te vermijden dat een economisch voordeel zou worden verstrekt, wordt voorzien dat om als proefproject te kwalificeren er geen winstoogmerk mag zijn, er een tijdelijk karakter moet zijn en dat het slechts een beperkt vermogen met beperkte aansluitingscapaciteit mag betreffen. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat de concessiehouder het toegelaten gebruik van het publiek domein niet aanwendt om zelf goederen of diensten aan te bieden, en ook niet ter

⁴ L’exposé des motifs fait référence à l’arrêt C.J.U.E. du 8 juin 2023, *Prestige and Limousine SL*, C-50/21, ECLI:EU:C:2023:448. La pertinence de cet arrêt (en ce qui concerne la validité d’une réglementation qui exige l’obtention d’une licence afin d’exercer des services de VTC dans l’agglomération) pour l’avant-projet à l’examen n’apparaît pas d’emblée. En effet, ces licences n’impliquent pas la mobilisation de ressources d’État et, partant, ne relèvent pas du droit des aides d’État. Toutefois, la situation est potentiellement différente dans le cas de concessions domaniales, où l’autorité met effectivement des actifs - une partie des espaces marins sous juridiction belge - à la disposition d’une ou de plusieurs entreprises, en fonction de la conformité au marché des conditions dans lesquelles cela se fait.

⁵ *Note de bas de page 80 de la communication citée*: Tels que définis à l’article 2, points f) et g), de la directive 2006/111/CE de la Commission du 16 novembre 2006 relative à la transparence des relations financières entre les États membres et les entreprises publiques ainsi qu’à la transparence financière dans certaines entreprises (JO L 318 du 17.11.2006, p. 17).

⁶ *Note de bas de page 81 de la communication citée*: Voir également la communication de la Commission relative à l’application des règles de l’Union européenne en matière d’aides d’État aux compensations octroyées pour la prestation de services d’intérêt économique général (JO C 8 du 11.1.2012, p. 4), point 33.

⁴ In de memorie van toelichting wordt verwezen naar het arrest HvJ 8 juni 2023, *Prestige and Limousine SL*, C-50/21, ECLI:EU:C:2023:448. De relevantie van dit arrest (inzake de geldigheid van een regeling die voorschrijft dat een vergunning moet worden verkregen om in de agglomeratie diensten voor de verhuur van personenvervoertuigen met chauffeur te verrichten) voor het voorliggende ontwerp valt niet onmiddellijk in te zien. Die vergunningen houden immers geen inzet van staatsmiddelen in, en vallen daarom buiten het staatssteunrecht. Dat is echter potentieel anders in het geval van domeinconcessies, waar de overheid wel activa – een deel van de zeegebieden onder Belgische jurisdictie – ter beschikking stelt van een of meer ondernemingen, afhankelijk van de marktconformiteit van de voorwaarden waaronder dit gebeurt.

⁵ *Voetnoot 80 van de aangehaalde mededeling*: In de zin van artikel 2, onder f) en g), van Richtlijn 2006/111/EG van de Commissie van 16 november 2006 betreffende de doorzichtigheid in de financiële betrekkingen tussen lidstaten en openbare bedrijven en de financiële doorzichtigheid binnen bepaalde ondernemingen (PB L 318 van 17.11.2006, blz. 17).

⁶ *Voetnoot 81 van de aangehaalde mededeling*: Zie ook punt 33 van de mededeling van de Commissie betreffende de toepassing van de staatssteunregels van de Europese Unie op voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang verleende compensatie (PB C 8 van 11.1.2012, blz. 4).

beschikking stelt aan een derde-beheerder die op zijn beurt diensten aan eindgebruikers van infrastructuur zou aanbieden.

Aangezien met dit nieuwe artikel 6/6 binnen het beoogde vereenvoudigd vergunningsregime geen wettelijke basis wordt gecreëerd voor een steunregime en gelet op de beperkte omvang van de projecten geen inkomsten worden gedeeld in hoofde van overheid, lijkt dit niet onder de Europese staatssteunregels te vallen (cfr. HvJ C-50/21 van 8 juni 2023, er wordt geen voordeel verstrekt dat met staatsmiddelen zou zijn bekostigd). Er is in casu ok geen sprake van een verlaging van lasten voor de concessiehouder en ook niet van een belasting van de staatsbegroting.

Bovendien kan er nog op gewezen dat de voorliggende concessies niet als onderdeel van een steunmaatregel worden verleend, er wordt geen subsidieregime voorzien, en dus ook niet beoogd lijkt te worden door randnummer 112 van de CEEAG richtsnoeren voor staatssteun inzake energie:

‘112. Indien concessies of andere voordelen als onderdeel van steunmaatregelen worden verleend — zoals het recht op het gebruik van grond, zeebodem of rivieren of een recht op een infrastructuraansluiting — moeten de lidstaten ervoor zorgen dat die concessies worden verleend op basis van objectieve en transparante criteria die verband houden met de doelstellingen van de maatregel (zie punt 50).’

Wat betreft het nieuwe kader voor de offshore productie van waterstof (artikel 8), en indien uw rechtscollege meent dat dergelijke concessie (voor een bepaalde en hernieuwbare duur van veertig jaar) een steunmaatregel zou vormen, ook al wordt er geen subsidieregime voorzien, dan zal er desgevallend bij de uitwerking van het reglementair besluit door de Koning een aanmelding voor staatssteun met toepassing van artikel 108, lid 3 VWEU worden verricht (zoals dat ook gebeurt voor het KB in uitvoering van artikel 6/3 van de elektriciteitswet).’

En ce qui concerne la qualification en tant qu'entreprise dans le cadre du droit des aides d'État, l'absence éventuelle d'un but de lucre n'est pas pertinente⁷. Selon la jurisprudence de la Cour de justice, il n'existe en outre pas de seuil ou de pourcentage en dessous duquel les échanges entre les États membres sont susceptibles de ne pas être affectés⁸.

Le dispositif en projet est cependant très sommaire, ce qui ne permet pas pour l'heure de tirer des conclusions quant à l'appréciation au regard des règles en matière d'aides d'État. Ainsi, par exemple, il n'apparaît pas encore clairement si une indemnité conforme aux normes du marché sera demandée aux entreprises soumissionnaires. Bien que la Commission européenne puisse déjà examiner actuellement les aspects déjà arrêtés du dispositif en projet, tels que les conditions que doivent remplir les projets d'essai et les installations de production d'hydrogène, cette conformité au marché ne pourra être évaluée que dans une phase ultérieure et une notification ne paraît pas encore nécessaire.

⁷ C.J.U.E., 1er juillet 2008, *MOTOE*, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, points 27 et 28.

⁸ C.J.U.E., 14 janvier 2015, *Eventech*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, points 65 à 69.

beschikking stelt aan een derde-beheerder die op zijn beurt diensten aan eindgebruikers van infrastructuur zou aanbieden.

Aangezien met dit nieuwe artikel 6/6 binnen het beoogde vereenvoudigd vergunningsregime geen wettelijke basis wordt gecreëerd voor een steunregime en gelet op de beperkte omvang van de projecten geen inkomsten worden gedeeld in hoofde van overheid, lijkt dit niet onder de Europese staatssteunregels te vallen (cfr. HvJ C-50/21 van 8 juni 2023, er wordt geen voordeel verstrekt dat met staatsmiddelen zou zijn bekostigd). Er is in casu ok geen sprake van een verlaging van lasten voor de concessiehouder en ook niet van een belasting van de staatsbegroting.

Bovendien kan er nog op gewezen dat de voorliggende concessies niet als onderdeel van een steunmaatregel worden verleend, er wordt geen subsidieregime voorzien, en dus ook niet beoogd lijkt te worden door randnummer 112 van de CEEAG richtsnoeren voor staatssteun inzake energie:

‘112. Indien concessies of andere voordelen als onderdeel van steunmaatregelen worden verleend — zoals het recht op het gebruik van grond, zeebodem of rivieren of een recht op een infrastructuraansluiting — moeten de lidstaten ervoor zorgen dat die concessies worden verleend op basis van objectieve en transparante criteria die verband houden met de doelstellingen van de maatregel (zie punt 50).’

Wat betreft het nieuwe kader voor de offshore productie van waterstof (artikel 8), en indien uw rechtscollege meent dat dergelijke concessie (voor een bepaalde en hernieuwbare duur van veertig jaar) een steunmaatregel zou vormen, ook al wordt er geen subsidieregime voorzien, dan zal er desgevallend bij de uitwerking van het reglementair besluit door de Koning een aanmelding voor staatssteun met toepassing van artikel 108, lid 3 VWEU worden verricht (zoals dat ook gebeurt voor het KB in uitvoering van artikel 6/3 van de elektriciteitswet).’

Voor de kwalificatie als onderneming in het kader van het staatssteunrecht is de eventuele afwezigheid van een winstoogmerk niet relevant.⁷ Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie bestaat er bovendien geen drempel of percentage waaronder het handelsverkeer tussen de lidstaten kan worden geacht niet ongunstig te worden beïnvloed.⁸

De ontworpen regeling is echter zeer summier, waardoor nu nog geen volledig uitsluitel kan worden geboden over de beoordeling in het licht van de regels inzake staatssteun. Zo is het bijvoorbeeld nog niet duidelijk of er een marktconforme vergoeding zal gevraagd worden van de ondernemingen die inschrijven. Hoewel de Europese Commissie nu reeds de al vastgestelde aspecten van de ontworpen regeling, zoals de voorwaarden waaraan de proefprojecten en de productie-installaties voor waterstof moeten voldoen, zou kunnen onderzoeken, zal die marktconformiteit pas in een latere fase kunnen beoordeeld worden en lijkt het vooralsnog niet noodzakelijk om aan te melden.

⁷ HvJ 1 juli 2008, *MOTOE*, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, punten 27 en 28.

⁸ HvJ 14 januari 2015, *Eventech*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punten 65-69.

8. L'article 6, 2°, de l'avant-projet a pour objet d'insérer un nouveau chapitre dans la loi sur l'hydrogène, libellé comme suit: "Dispositions relatives aux autorisations pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international". Il ressort du texte de l'avant-projet que ses auteurs se fondent en l'espèce sur une qualification de concession domaniale dans un système d'autorisations. Il est également fait mention d'un tel système dans le cadre des projets d'essai (l'exposé des motifs fait ainsi référence à "un cadre d'autorisation pour les projets innovants d'hydrogène *offshore*").

La question se pose dès lors de savoir si l'avant-projet qui comporte notamment un système d'autorisations pour l'exercice de certaines activités économiques et des services y afférents, relève du champ d'application de la directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 'relative aux services dans le marché intérieur' (ci-après: la directive services). À ce propos, il n'est pas permis de déterminer si les services identifiés par la Commission européenne comme se rapportant à la production et à la distribution de l'énergie⁹, qui relèvent du champ d'application de la directive services, peuvent également comprendre eux-mêmes la production d'électricité ou d'hydrogène¹⁰. Le cas échéant, il s'impose en principe de notifier l'avant-projet à la Commission européenne conformément à l'article 15, paragraphe 7, premier alinéa, de la directive services.

Dans un arrêt du 14 juillet 2016, la Cour de justice a déclaré qu'une concession en vue de l'exploitation d'une partie de la zone domaniale du lac de Garde peut relever de la directive services, du moins s'il ne s'agit pas d'une "concession de services" au sens de l'article 5, 1., b), de la directive 2014/23/UE du Parlement européen et du Conseil du 26 février 2014 'sur l'attribution de contrats de concession'¹¹. Dans l'arrêt précité, il a notamment été considéré ce qui suit:

"47. Or, dans les affaires au principal, ainsi que le souligne la Commission, les concessions portent non pas sur une prestation de services déterminée par l'entité adjudicatrice, mais sur l'autorisation d'exercer une activité économique dans une zone domaniale. Il en découle que les concessions en cause au principal ne relèvent pas de la catégorie des concessions

8. Artikel 6, 2°, van het voorontwerp strekt tot de invoeging van een nieuw hoofdstuk in de Waterstofwet, dat luidt "Bepalingen met betrekking tot vergunningen voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België". Uit de tekst van het voorontwerp blijkt dat de stellers ervan *in casu* uitgaan van een kwalificatie als domeinconcessie binnen een vergunningensysteem. Ook in het kader van de proefprojecten wordt melding gemaakt van een dergelijk systeem (zo wordt in de memorie van toelichting verwezen naar "een vergunningskader voor innoverende projecten met betrekking tot *offshore* waterstof").

De vraag rijst aldus of het voorontwerp, dat onder meer een vergunningstelsel omvat voor het uitvoeren van bepaalde economische activiteiten en bijhorende dienstverlening, onder het toepassingsgebied valt van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 'betreffende diensten op de interne markt' (hierna: de dienstenrichtlijn). Het is in dat verband onduidelijk of de door de Europese Commissie geïdentificeerde "diensten die verband houden met de productie en distributie van energie"⁹, die onder het toepassingsgebied van de dienstenrichtlijn vallen, ook de productie van elektriciteit of waterstof zelf kunnen omvatten.¹⁰ In voorkomend geval moet het voorontwerp in beginsel worden aangemeld bij de Europese Commissie overeenkomstig artikel 15, lid 7, eerste alinea, van de dienstenrichtlijn.

In een arrest van 14 juli 2016 stelde het Hof van Justitie dat een concessie voor de exploitatie van een deel van een domeinzone in het Gardameer onder de dienstenrichtlijn kan vallen, althans indien het niet gaat om een "concessie voor diensten" in de zin van artikel 5, 1., b), van richtlijn 2014/23/EU van het Europees parlement en de Raad van 26 februari 2014 'betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten'.¹¹ In het voornoemd arrest werd onder meer het volgende overwogen:

"47. Zoals de Commissie benadrukt, betreffen de concessies in de hoofdgedingen niet een door de aanbestedende instantie bepaalde dienst, maar wel een vergunning voor de uitoefening van een economische activiteit in een domeinzone. Bijgevolg vallen de in de hoofdgedingen aan de orde zijnde concessies niet onder de categorie concessies voor diensten

⁹ Voir aussi COMMISSION EUROPÉENNE, Handbook on the implementation of the Services directive, 2022, (<https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/60e2d020-6c6f-11ed-9887-01aa75ed71a1/language/en>), 8, lequel cite à titre d'exemple de services relevant de la directive services, notamment les "services related to the production and distribution of energy" (services en lien avec la production et la distribution d'énergie) et "the installation and maintenance of equipment" (l'installation et la maintenance de l'équipement).

¹⁰ Selon une lecture restrictive de cette définition, il pourrait plutôt s'agir, d'une part, de services de soutien aux parcs de production, tels que les services d'entretien et de réparation, et non de production même. D'autre part, compte tenu de la relation symbiotique visée entre les parcs éoliens offshore et la production d'hydrogène offshore, il ne semble *a priori* pas possible d'exclure que ces titulaires de concession puissent se rendre mutuellement service.

¹¹ C.J.U.E., 14 juillet 2016, *Promoimpresa*, C-458/14 et C-67/15, ECLI:EU:C:2016:558.

⁹ Zie ook EUROPESE COMMISSIE, Handbook on the implementation of the Services directive, 2022, (<https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/60e2d020-6c6f-11ed-9887-01aa75ed71a1/language/en>), 8, waar als voorbeeld van diensten die onder de dienstenrichtlijn vallen onder meer "services related to the production and distribution of energy" (diensten die verband houden met de productie en distributie van energie) en "the installation and maintenance of equipment" (de installatie en het onderhoud van uitrusting) worden vermeld.

¹⁰ In een enge lezing van die omschrijving zou het enerzijds veeleer kunnen gaan om diensten ter ondersteuning van productieparken, zoals onderhouds- en herstellingsdiensten en niet op de productie zelf. Anderzijds lijkt, gelet op de beoogde symbiotische relatie tussen de offshore windmolenparken en de offshore waterstofproductie, niet *a priori* te kunnen worden uitgesloten dat die concessiehouders zelf elkaar diensten verlenen.

¹¹ HvJ 14 juli 2016, *Promoimpresa*, C-458/14 en C-67/15, ECLI:EU:C:2016:558.

de services (voir, par analogie, arrêt du 14 novembre 2013, Belgacom, C221/12, EU:C:2013:736, points 26 à 28).

48. Une telle interprétation est, en outre, corroborée par le considérant 15 de la directive 2014/23. Ce dernier précise en effet que certains accords dont l'objet est le droit, pour un opérateur économique, d'exploiter certains domaines ou ressources publics, en droit privé ou public, tels que des biens fonciers par lesquels l'État fixe uniquement les conditions générales d'utilisation des domaines ou ressources en question, sans acquisition de travaux ou de services spécifiques, ne devraient pas être qualifiés de 'concessions de services', au sens de cette directive."

Sur la nécessité de procéder à une notification pour l'avant-projet à l'examen, conformément à la directive services, le délégué a adopté la position suivante:

"Artikel 12, lid, 1 en 2, van de dienstenrichtlijn 2006/123/EG lijkt niet van toepassing op de in het voorontwerp voorziene domeinconcessies. Immers, de betreffende dienstenrichtlijn is op grond van artikel 2 slechts van toepassing op diensten van dienstverrichters en is niet van toepassing op niet-economische diensten van algemeen belang, bijgevolg lijken proefprojecten met als doel kennisverwerving door onderzoek en ontwikkeling die niet tegen een vergoeding worden verricht en die zouden kunnen bijdragen aan de bevoorradingszekerheid en het sneller en efficiënter behalen van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie daar niet onder te vallen.

Zelfs indien er alsnog zou geoordeeld worden dat artikel 12, lid, 1 en 2, van de dienstenrichtlijn 2006/123/EG toch van toepassing zou zijn, dan wordt nog gewezen op de volgende elementen.

Zoals blijkt uit artikel 4 dient het proefproject te voldoen aan enkele criteria om te kunnen spreken van een proefproject. Daarnaast blijft de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden onverkort van toepassing. De criteria neergelegd in deze wet en diens uitvoeringsbesluiten bepalen dus mee welke projecten in aanmerking komen of geweigerd worden. Daarnaast is er ook nog een advies van de CREG voorzien omtrent het voorgestelde proefproject.

Anticiperend op het geval dat er meerdere gelijkaardige projecten dergelijke concessie zouden aanvragen voor eenzelfde tijdsbestek en eenzelfde gebied, kan de Koning gebruik makend van diens machtiging in het voorontwerp toekenningscriteria voorzien op grond waarvan een keuze zou kunnen worden gemaakt.

In dat opzicht is het inderdaad de bedoeling dat de Koning een selectieprocedure uitwerkt die alle waarborgen voor onpartijdigheid en transparantie biedt, met inbegrip van met name een toereikende en voorafgaande bekendmaking van de betreffende selectieprocedure, waarbij de vergunning voor een passende beperkte duur zal worden verleend wat de proefprojecten betreft en voor een passende bepaalde duur voor de domeinconcessie voor de waterstofprojecten,

(zie naar analogie arrest van 14 november 2013, Belgacom, C-221/12, EU:C:2013:736, punten 26-28).

48. Die uitlegging wordt bovendien bevestigd door overweging 15 van richtlijn 2014/23. In die overweging staat immers te lezen dat bepaalde overeenkomsten die tot voorwerp hebben het recht van een ondernemer om bepaalde publieke domeinen of rijkdommen te exploiteren, naar publiek- of privaatrecht, zoals grond, waarbij de staat slechts algemene voorwaarden voor het gebruik ervan vaststelt zonder bepaalde werken of diensten aan te besteden, niet als 'concessies voor diensten' in de zin van die richtlijn mogen worden aangemerkt."

Over de noodzaak om voor het voorliggende voorontwerp een aanmelding te doen overeenkomstig de dienstenrichtlijn, nam de gemachtigde het volgende standpunt in:

"Artikel 12, lid, 1 en 2, van de dienstenrichtlijn 2006/123/EG lijkt niet van toepassing op de in het voorontwerp voorziene domeinconcessies. Immers, de betreffende dienstenrichtlijn is op grond van artikel 2 slechts van toepassing op diensten van dienstverrichters en is niet van toepassing op niet-economische diensten van algemeen belang, bijgevolg lijken proefprojecten met als doel kennisverwerving door onderzoek en ontwikkeling die niet tegen een vergoeding worden verricht en die zouden kunnen bijdragen aan de bevoorradingszekerheid en het sneller en efficiënter behalen van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie daar niet onder te vallen.

Zelfs indien er alsnog zou geoordeeld worden dat artikel 12, lid, 1 en 2, van de dienstenrichtlijn 2006/123/EG toch van toepassing zou zijn, dan wordt nog gewezen op de volgende elementen.

Zoals blijkt uit artikel 4 dient het proefproject te voldoen aan enkele criteria om te kunnen spreken van een proefproject. Daarnaast blijft de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden onverkort van toepassing. De criteria neergelegd in deze wet en diens uitvoeringsbesluiten bepalen dus mee welke projecten in aanmerking komen of geweigerd worden. Daarnaast is er ook nog een advies van de CREG voorzien omtrent het voorgestelde proefproject.

Anticiperend op het geval dat er meerdere gelijkaardige projecten dergelijke concessie zouden aanvragen voor eenzelfde tijdsbestek en eenzelfde gebied, kan de Koning gebruik makend van diens machtiging in het voorontwerp toekenningscriteria voorzien op grond waarvan een keuze zou kunnen worden gemaakt.

In dat opzicht is het inderdaad de bedoeling dat de Koning een selectieprocedure uitwerkt die alle waarborgen voor onpartijdigheid en transparantie biedt, met inbegrip van met name een toereikende en voorafgaande bekendmaking van de betreffende selectieprocedure, waarbij de vergunning voor een passende beperkte duur zal worden verleend wat de proefprojecten betreft en voor een passende bepaalde duur voor de domeinconcessie voor de waterstofprojecten,

die niet automatisch worden verlengd en evenmin enig ander voordeel wordt toegekend aan vergunninghouder (er wordt geen subsidieregime voorzien).

De mogelijke bijdragen aan de bevoorradingszekerheid en het sneller en efficiënter behalen van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie lijken bovendien als een dwingende redenen van algemeen belang te kunnen worden beschouwd, waardoor onderzoek en ontwikkeling in functie van voornoemde objectieven alsook het belang van groene waterstof mogelijk eveneens in rekening zouden kunnen worden gebracht in het kader van dergelijke selectieprocedure.

Wat betreft het nieuwe kader voor de offshore productie van waterstof (artikel 8), en indien uw rechtscollège meent dat dergelijke concessie (voor een bepaalde en hernieuwbare duur van veertig jaar) onder de dienstenrichtlijn 2006/123/EG valt, dan kan er desgevallend bij de uitwerking van het reglementair besluit door de Koning een kennisgeving aan de Europese Commissie worden verricht van deze omzetting van de voornoemde richtlijn.

L'obligation de notification conformément à la directive services est subordonnée notamment à l'appréciation de savoir s'il est question en l'espèce d'une concession domaniale ou d'une "concession" au sens de la directive 2014/23/UE (dans le dernier cas cité, une notification ne sera en effet pas requise) et à l'appréciation de la qualification des projets d'essai en tant que "services d'intérêt général non-économiques" au sens de la directive services. Là encore, la conclusion semble être que le dispositif soumis actuellement pour avis est encore trop sommaire pour trancher cet aspect et qu'une notification ne semble pas nécessaire pour l'heure.

9. Si le texte de l'avant-projet devait encore être modifié à la suite de l'accomplissement de la formalité mentionnée au point 6¹², ces modifications devraient également encore être soumises à l'avis de la section de législation, conformément à l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

10. L'article 2, 1°, de l'avant-projet vise à insérer dans l'article 6/3, § 3, de la loi sur l'électricité une habilitation permettant au Roi de fixer un prix maximum pour la vente par le titulaire de la concession domaniale de l'électricité renouvelable produite. Le texte de la nouvelle habilitation prévue au 12° ne mentionne pas de groupes cibles précis ("prix maximum pour le client final") et l'exposé des motifs fait lui aussi mention d'"utilisateurs finaux" d'une manière générale.

¹² À savoir d'autres modifications que celles dont fait état l'avis ou que celles visant à répondre aux observations formulées dans l'avis.

die niet automatisch worden verlengd en evenmin enig ander voordeel wordt toegekend aan vergunninghouder (er wordt geen subsidieregime voorzien).

De mogelijke bijdragen aan de bevoorradingszekerheid en het sneller en efficiënter behalen van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie lijken bovendien als een dwingende redenen van algemeen belang te kunnen worden beschouwd, waardoor onderzoek en ontwikkeling in functie van voornoemde objectieven alsook het belang van groene waterstof mogelijk eveneens in rekening zouden kunnen worden gebracht in het kader van dergelijke selectieprocedure.

Wat betreft het nieuwe kader voor de offshore productie van waterstof (artikel 8), en indien uw rechtscollège meent dat dergelijke concessie (voor een bepaalde en hernieuwbare duur van veertig jaar) onder de dienstenrichtlijn 2006/123/EG valt, dan kan er desgevallend bij de uitwerking van het reglementair besluit door de Koning een kennisgeving aan de Europese Commissie worden verricht van deze omzetting van de voornoemde richtlijn.

De verplichting om aan te melden overeenkomstig de dienstenrichtlijn hangt mee af van de beoordeling of er *in casu* sprake is van een domeinconcessie of een "concessie" in de zin van richtlijn 2014/23/EU (in het laatstvermelde geval zal er immers geen aanmelding vereist zijn) en naar de kwalificatie van de proefprojecten als "niet-economische diensten van algemeen belang" in de zin van de dienstenrichtlijn. Ook hier lijkt de conclusie te zijn dat de nu om advies voorgelegde regeling vooralsnog te summier is om dit te bepalen en een aanmelding op dit ogenblik niet noodzakelijk lijkt.

9. Indien de tekst van het voorontwerp nog wijzigingen zou ondergaan naar aanleiding van het vervullen van het in opmerking 6 vermelde vormvereiste,¹² zullen die wijzigingen ter inachtneming van het bepaalde in artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, eveneens nog om advies aan de afdeling Wetgeving moeten worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

10. Artikel 2, 1°, van het voorontwerp strekt ertoe in artikel 6/3, § 3, van de Elektriciteitswet een machtiging in te voegen waarbij de Koning een maximumprijs kan instellen voor de verkoop door de domeinconcessiehouder van de geproduceerde hernieuwbare elektriciteit. De tekst van de nieuwe machtiging in punt 12° maakt geen melding van bepaalde doelgroepen ("maximumprijs voor de eindafnemers") en ook de memorie van toelichting maakt op algemene wijze melding van "eindgebruikers".

¹² Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in het advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in het advies wordt opgemerkt.

Dans l'avis 75.107/16 du 11 janvier 2024, cité dans l'observation 2, la section de législation, en ce qui concerne les possibilités qu'offre le droit européen d'intervenir dans la fixation des prix pour la fourniture d'électricité, a notamment observé ce qui suit:

*“4.3.2. (...) Si le rapport au Roi contient bien une réplique aux observations de la CREG, ces explications perdent toutefois de vue le fait que l'article 5 de la directive (UE) 2019/944 du Parlement européen et du Conseil du 5 juin 2019 'concernant des règles communes pour le marché intérieur de l'électricité et modifiant la directive 2012/27/UE' ne permet des interventions publiques dans la fixation des prix pour la fourniture d'électricité que pour des catégories spécifiques de personnes, à savoir les 'clients résidentiels vulnérables et en situation de précarité énergétique' et, encore uniquement à des conditions très strictes¹³, tandis que le champ d'application de l'article 42 du projet est beaucoup plus large et que le prix maximum s'applique à tous les clients de la production énergétique relevant du mécanisme de *carve-out*. Le régime à l'examen semble dès lors incompatible avec la disposition de la directive citée, ce qui peut en outre avoir des conséquences pour l'appréciation par la Commission européenne de la compatibilité du mécanisme de soutien en projet avec le marché intérieur.*

Dès lors, il ne pourra être prévu qu'un fondement juridique spécifique pour l'instauration d'un prix maximum dans la mesure où ce dernier n'est utilisé qu'à l'égard des groupes cibles visés à l'article 5 de la directive (UE) 2019/944 et aux conditions mentionnées dans cette disposition”.

Interrogé sur le point de savoir si l'intention est que le Roi mette en œuvre l'habilitation en projet en tenant compte des observations précédentes concernant les limitations relatives aux groupes cibles qui découlent du droit européen, le délégué a déclaré:

“Het is de bedoeling dat de Koning de betreffende machtiging, zoals steeds, uitvoert overeenkomstig het Europees recht. In dat opzicht wordt momenteel getracht hieromtrent de beoogde regeling informeel af te toetsen met de Europese Commissie, onder meer in het licht van de interpretatie en de finaliteit van artikel 5 van richtlijn 2019/944.

Artikel 5(6) van richtlijn (EU) 2019/944 voorziet naast “energiearme of kwetsbare huishoudelijke afnemers” ook in de mogelijkheid om prijsstelling toe te passen voor de levering van elektriciteit aan huishoudelijke afnemers en aan micro-ondernemingen die niet profiteren van overheidsingrijpen en

¹³ *Note de bas de page 12 de l'avis cité: Voir à ce sujet également l'avis C.E. 67.627/3 du 23 juin 2020 sur un projet d'arrêté de la ministre de l'Économie 'modifiant l'arrêté ministériel du 1er juin 2004 fixant les prix maximaux pour la fourniture d'électricité par les gestionnaires des réseaux de distribution aux clients finals dont le contrat de fourniture a été résilié par leur fournisseur et qui ne peuvent pas être considérés comme des clients protégés résidentiels à revenus modestes ou à situation précaire, au sens de l'article 20, § 2, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité', observations 5.1 à 5.4.*

In het in opmerking 2 vermelde advies 75.107/16 van 11 januari 2024 stelde de afdeling Wetgeving onder meer het volgende inzake de mogelijkheden die het Europees recht biedt om in te grijpen op de prijsstelling voor de levering van elektriciteit:

*“4.3.2. (...) Het verslag aan de Koning omvat weliswaar een repliek op de opmerkingen van de CREG, maar die toelichting gaat eraan voorbij dat artikel 5 van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 'betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU' overheidsingrijpen in de prijsstelling voor de levering van elektriciteit enkel mogelijk maakt voor specifieke categorieën van personen, namelijk 'energiearme en kwetsbare huishoudelijke afnemers' en dan ook nog enkel onder zeer strikte voorwaarden,¹³ terwijl het toepassingsgebied van artikel 42 van het ontwerp veel ruimer is en de maximumprijs geldt voor alle afnemers van de energieproductie die onder de *carve-out* valt. De voorliggende regeling lijkt bijgevolg onverenigbaar met de aangehaalde richtlijnbevestiging, wat bovendien gevolgen kan hebben voor de beoordeling door de Europese Commissie van de verenigbaarheid van het ontworpen steunmechanisme met de interne markt.*

Bijgevolg zal slechts in een specifieke rechtsgrond kunnen worden voorzien voor het instellen van een maximumprijs in de mate dat die maximumprijs enkel wordt gehanteerd ten aanzien van de doelgroepen die worden vermeld in artikel 5 van richtlijn (EU) 2019/944 en onder de voorwaarden die in die bepaling worden vermeld.”

Gevraagd of het de bedoeling is dat de Koning aan de ontworpen machtiging uitvoering geeft rekening houdend met de hoger aangehaalde inzake de beperkingen met betrekking tot de doelgroepen die voortvloeien uit het Europees recht, stelde de gemachtigde:

“Het is de bedoeling dat de Koning de betreffende machtiging, zoals steeds, uitvoert overeenkomstig het Europees recht. In dat opzicht wordt momenteel getracht hieromtrent de beoogde regeling informeel af te toetsen met de Europese Commissie, onder meer in het licht van de interpretatie en de finaliteit van artikel 5 van richtlijn 2019/944.

Artikel 5(6) van richtlijn (EU) 2019/944 voorziet naast “energiearme of kwetsbare huishoudelijke afnemers” ook in de mogelijkheid om prijsstelling toe te passen voor de levering van elektriciteit aan huishoudelijke afnemers en aan micro-ondernemingen die niet profiteren van overheidsingrijpen en

¹³ *Voetnoot 12 van het aangehaalde advies: Zie in dit verband ook adv.RvS 67.627/3 van 23 juni 2020 over een ontwerp van besluit van de minister van Economie 'tot wijziging van het ministerieel besluit van 1 juni 2004 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit door de distributienetbeheerders aan de eindafnemers wiens leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in die zin van artikel 20, § 2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt kunnen beschouwd worden', opmerkingen 5.1 tot 5.4.*

dit met het oog op een overgangsperiode om doeltreffende mededinging tot stand te brengen en om een doeltreffende, marktgebaseerde detailhandelprijs voor elektriciteit tot stand te brengen”.

À cet égard, il est à noter que l'article 5, paragraphe 6, de la directive (UE) 2019/944 du Parlement européen et du Conseil du 5 juin 2019 'concernant des règles communes pour le marché intérieur de l'électricité et modifiant la directive 2012/27/UE' semble plutôt être un motif d'exception générale, qui doit en outre s'inscrire dans le cadre d'“une période transitoire permettant d'établir une concurrence effective” et qui doit également satisfaire à toutes les conditions énumérées à l'article 5, paragraphes 4 et 7, de la directive (UE) 2019/944. Le dispositif à l'examen, qui vise à mettre en place un *futur* mécanisme pour une *certaine* production d'énergie renouvelable, pour *toute la durée* des concessions, semble dès lors incompatible avec la disposition de la directive citée. Si les auteurs de l'avant-projet entendent tout de même adopter l'article 2, 1°, de l'avant-projet, il est en tout état de cause recommandé de poursuivre la concertation informelle à ce sujet avec la Commission européenne et de préciser dans l'exposé des motifs comment les différentes conditions des dispositions précitées sont remplies.

Par ailleurs, conformément à l'article 5, paragraphe 8, de la directive (UE) 2019/944, une obligation de notification spéciale pour les mesures prises en vertu de l'article 5, paragraphe 6, de cette directive s'applique, bien qu'elle n'empêche pas l'entrée en vigueur de ces mesures¹⁴.

11. Le dispositif inséré par l'article 2, 2°, de l'avant-projet dans l'article 6/3, § 3, de la loi sur l'électricité reproduit essentiellement des dispositions de la loi du 17 juin 2013 'relative à la motivation, à l'information et aux voies de recours en matière de marchés publics, de certains marchés de travaux, de fournitures et de services et de concessions'. Néanmoins, dans le présent contexte, ce dispositif appelle un certain nombre d'observations.

11.1. L'article 6/3, § 3, alinéa 2, en projet, de la loi sur l'électricité prévoit un dispositif selon lequel le délai prend cours “à la date du dernier envoi”.

Il ressort de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle relative aux effets pour les droits de la défense que des dispositions en vertu desquelles le délai pour accomplir certains actes prend cours le jour de l'envoi d'une décision sont contraires au principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination¹⁵. Dans pareils cas, il serait préférable que le délai précité commence à courir, conformément à ce que propose la Cour constitutionnelle, le jour où le destinataire a pu, en toute vraisemblance, avoir connaissance de la notification, c'est-à-dire le troisième jour ouvrable qui suit la date de

dit met het oog op een overgangsperiode om doeltreffende mededinging tot stand te brengen en om een doeltreffende, marktgebaseerde detailhandelprijs voor elektriciteit tot stand te brengen.”

In dit verband wordt erop gewezen dat artikel 5, lid 6, van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 'betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU' eerder een algemene uitzonderingsgrond lijkt te zijn, die bovendien moet kaderen in “een overgangsperiode om doeltreffende mededinging tot stand te brengen” en dat tevens moet worden voldaan aan alle voorwaarden opgesomd in artikel 5, lid 4 en 7, van richtlijn (EU) 2019/944. De voorliggende regeling, die ertoe strekt een *toekomstig* mechanisme op te zetten voor een *bepaalde* productie uit hernieuwbare energie, voor de *volledige duur* van de concessies, lijkt bijgevolg onverenigbaar met de aangehaalde richtlijnbeplanning. Indien de stellers van het voorontwerp toch zouden beogen om artikel 2, 1°, van het voorontwerp aan te nemen, verdient het in elk geval aanbeveling om het informeel overleg met de Europese Commissie hierover verder te zetten en in de memorie van toelichting uiteen te zetten hoe voldaan is aan de verschillende voorwaarden van de genoemde bepalingen.

Bovendien geldt er overeenkomstig artikel 5, lid 8, van richtlijn (EU) 2019/944 een bijzondere kennisgevingsplicht voor maatregelen die krachtens artikel 5, lid 6, van die richtlijn worden genomen, ook al verhindert die de inwerkingtreding van die maatregelen niet.¹⁴

11. De regeling die door artikel 2, 2°, van het voorontwerp wordt ingevoegd in artikel 6/3, § 3, van de Elektriciteitswet is grotendeels een overname van bepalingen van de wet van 17 juni 2013 'betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies'. Niettemin geeft deze regeling in de voorliggende context aanleiding tot een aantal opmerkingen.

11.1. In het ontworpen artikel 6/3, § 3, tweede lid, van de Elektriciteitswet is voorzien in een regeling waarbij de termijn begint te lopen “vanaf de dag van de laatste verzending”.

Uit rechtspraak in verband met de gevolgen voor de rechten van verdediging van het Grondwettelijk Hof blijkt dat bepalingen krachtens dewelke de termijn om bepaalde rechtshandelingen te stellen, ingaat op de dag van de verzending van een beslissing, in strijd zijn met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.¹⁵ In dergelijke gevallen zou de genoemde termijn beter ingaan, conform hetgeen het Grondwettelijk Hof voorstelt, op de dag waarop de geadresseerde, naar alle waarschijnlijkheid, kennis heeft kunnen nemen van de kennisgeving, dit wil zeggen de derde werkdag na de

¹⁴ Enfin, la mise en œuvre de cette mesure devra également faire l'objet d'un rapport à la Commission européenne, conformément à l'article 5, paragraphe 9, de la directive (UE) 2019/944.

¹⁵ Voir par ex.: C.C., 29 mars 2006, n° 48/2006, B.5 à B.12; C.C., 12 novembre 2009, n° 178/2009, B.8.3; C.C., 2 juin 2010, n° 66/2010, B.10 à B.15.

¹⁴ Ten slotte zal ook over de tenuitvoerlegging van die maatregel moeten worden gerapporteerd aan de Europese Commissie, overeenkomstig artikel 5, lid 9, van richtlijn (EU) 2019/944.

¹⁵ Zie bv.: GwH 29 maart 2006, nr. 48/2006, B.5 tot B.12; GwH 12 november 2009, nr. 178/2009, B.8.3; GwH 2 juni 2010, nr. 66/2010, B.10 tot B.15.

l'envoi de la notification, tout en permettant au destinataire de prouver que la notification ne lui est parvenue que plus tard¹⁶.

Il a été demandé au délégué comment le régime de notification sera mis en oeuvre. Le délégué a répondu en ces termes:

“Wat betreft de door de Koning te bepalen modaliteiten worden op dit punt in de eerste plaats elektronische kennisgevingen beoogd (mail of andere elektronische middelen), dit om er voor te zorgen dat de inschrijvers voor de concurrerende inschrijvingsprocedure zo snel mogelijk geïnformeerd worden. Bovendien wordt beoogd dat de Koning naast deze elektronische kennisgevingen, die in principe steeds eerst zullen worden verzonden, tevens kan voorzien in een verzending bij aangetekende brief. In dat laatste geval, dienen de beide verzendingen in principe op dezelfde dag te gebeuren. De toevoeging van “laatste dag van verzending” speelt in het geval er alsnog een discrepantie zou zijn tussen de datum van verzending van de elektronische versie en de datum van de zending bij aangetekende brief. In dat geval wordt ervoor geopteerd te kiezen voor de datum van de zending die het laatst gebeurde. Dit geeft aldus extra bescherming aan de inschrijvers”.

Si la disposition en projet est maintenue telle quelle, l'arrêté d'exécution devra en tout état de cause toujours prévoir une notification électronique également.

11.2. Comme l'a confirmé le délégué, il convient de remplacer le segment de phrase “à compter de la publication, de la communication ou de la prise de connaissance” à l'article 6/3, § 3, alinéa 2, en projet, de la loi sur l'électricité par le segment de phrase “à compter de la notification”.

Article 4

12. L'article 4 de l'avant-projet (article 6/6, en projet, de la loi sur l'électricité) crée le fondement juridique pour l'attribution d'une concession domaniale pour l'organisation d'un projet d'essai pour la construction et l'exploitation des installations d'essai pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les zones marines.

Ce dispositif soulève un certain nombre de questions en ce qui concerne la qualification de concession domaniale à l'article 6/6, §§ 1er et 2, en projet, de la loi sur l'électricité, la directive services et le principe d'égalité.

12.1. L'avis 75.107/16, déjà cité dans l'observation 3, a renvoyé à la jurisprudence du Conseil d'État, section du contentieux administratif, selon laquelle il peut être conclu à une autre qualification que celle de “concession domaniale” si l'autorisation d'utiliser de manière privative le domaine public, élément qui s'inscrit dans le cadre d'une concession domaniale, apparaît comme un élément certes nécessaire mais

¹⁶ Voir par ex.: C.C., 7 juin 2007, n° 85/2007, B.4; C.C., 26 septembre 2007, n° 123/2007, B.5; C.C., 19 décembre 2007, n° 162/2007, B.4; C.C., 2 juin 2010, n° 66/2010, B.13.

dag van de verzending van de kennisgeving, waarbij aan de geadresseerde de mogelijkheid wordt gegeven te bewijzen dat de kennisgeving hem pas later heeft bereikt.¹⁶

Aan de gemachtigde werd gevraagd hoe de nadere uitwerking van de kennisgevingsregeling zal worden geconcipeerd. De gemachtigde antwoordde:

“Wat betreft de door de Koning te bepalen modaliteiten worden op dit punt in de eerste plaats elektronische kennisgevingen beoogd (mail of andere elektronische middelen), dit om er voor te zorgen dat de inschrijvers voor de concurrerende inschrijvingsprocedure zo snel mogelijk geïnformeerd worden. Bovendien wordt beoogd dat de Koning naast deze elektronische kennisgevingen, die in principe steeds eerst zullen worden verzonden, tevens kan voorzien in een verzending bij aangetekende brief. In dat laatste geval, dienen de beide verzendingen in principe op dezelfde dag te gebeuren. De toevoeging van “laatste dag van verzending” speelt in het geval er alsnog een discrepantie zou zijn tussen de datum van verzending van de elektronische versie en de datum van de zending bij aangetekende brief. In dat geval wordt ervoor geopteerd te kiezen voor de datum van de zending die het laatst gebeurde. Dit geeft aldus extra bescherming aan de inschrijvers”.

Indien de ontworpen bepaling ongewijzigd wordt behouden, zal in het uitvoeringsbesluit in elk geval steeds ook in een elektronische kennisgeving moeten worden voorzien.

11.2. Zoals de gemachtigde bevestigde, dient de zinsnede “vanaf de bekendmaking, de kennisgeving of de kennisneming” in het ontworpen artikel 6/3, § 3, tweede lid, van de Elektriciteitswet te worden vervangen door de zinsnede “vanaf de kennisgeving”.

Artikel 4

12. Artikel 4 van het voorontwerp (ontworpen artikel 6/6 van de Elektriciteitswet) creëert de rechtsgrond voor de toewijzing van een domeinconcessie voor de organisatie van een proefproject voor de bouw en exploitatie van test-installaties voor de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden.

Die regeling roept een aantal vragen op inzake de in het ontworpen artikel 6/6, §§ 1 en 2, van de Elektriciteitswet opgenomen kwalificatie als domeinconcessie, de dienstenrichtlijn en het gelijkheidsbeginsel.

12.1. In het in opmerking 3 reeds aangehaalde advies 75.107/16 werd gewezen op rechtspraak van de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, overeenkomstig dewelke tot een andere kwalificatie dan “domeinconcessie” kan worden besloten indien de toelating om privaat gebruik te maken van het openbaar domein, element dat kadert in een domeinconcessie, weliswaar een noodzakelijk doch slechts

¹⁶ Zie bv.: GwH 7 juni 2007, nr. 85/2007, B.4; GwH 26 september 2007, nr. 123/2007, B.5; GwH 19 december 2007, nr. 162/2007, B.4; GwH 2 juni 2010, nr. 66/2010, B.13.

seulement subordonné de l'accord¹⁷. À cet égard, il a également été renvoyé au considérant 15 de la directive 2014/23/UE du Parlement européen et du Conseil du 26 février 2014 'sur l'attribution de contrats de concession', qui s'énonce comme suit:

"En outre, certains accords dont l'objet est le droit, pour un opérateur économique, d'exploiter certains domaines publics ou ressources publiques, en droit privé ou public, tels que des biens fonciers ou des biens publics, en particulier dans le secteur des ports maritimes, des ports intérieurs ou des aéroports, par lesquels l'État ou le pouvoir adjudicateur ou l'entité adjudicatrice fixe uniquement les conditions générales d'utilisation des domaines ou ressources en question, sans acquisition de travaux ou services spécifiques, ne devraient pas être qualifiés de concessions au sens de la présente directive. (...)"¹⁸.

Il a été demandé au délégué si, en l'espèce, en ce qui concerne la mise sur le marché d'un projet d'essai, il est bien question d'une concession domaniale, compte tenu des exigences techniques (à préciser plus avant par le Roi) en matière notamment de capacité et de capacité de connexion (voir l'article 6/6, §§ 3 et 4, en projet, de la loi sur l'électricité). Le délégué a répondu en ces termes:

"De domaineconcessie bedoeld in artikel 4 van het voorontwerp van wet (dat het nieuwe artikel 6/6 invoegt in de elektriciteitswet van 29 april 1999) kwalificeert niet als een concessie zoals bedoeld in richtlijn 2014/23/EU. Immers, met dit artikel wordt slechts beoogd een vereenvoudigde procedure te voorzien voor bepaalde types van projecten die nog steeds een private bouw en private exploitatie als voorwerp hebben en weliswaar doen blijken van een tijdelijk karakter, een niet beduidende omvang wat vermogen en dus aansluiting betreft, met doel kennisverwerving en zonder winst oogmerk en dat in functie van behoorlijk bestuur en administratieve vereenvoudiging.

Het is de bedoeling dat in de zeegebieden waarover België rechtsmacht heeft maar buiten de kavels bedoeld in artikels 6/3 en 6/4 van de elektriciteitswet slechts proefprojecten bedoeld in dit artikel 4 van het voorontwerp (artikel 6/6) zijn toegestaan en dat mits verkrijging van de specifieke domeinconcessie. Dergelijke proefprojecten kunnen ook worden toegestaan binnen voornoemde kavels. Daartoe zou aan artikel 4 volgende bepaling kunnen worden toegevoegd:

'De bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België in de zin van een proefproject bedoeld in paragrafen 3 en 4 is slechts toegestaan voor zover daartoe voorafgaandelijk een domeinconcessie werd verkregen overeenkomstig dit artikel'."

Le texte de l'article 6/6 en projet étant déjà suffisamment clair, la proposition de texte du délégué semble superflue. Il serait cependant préférable de préciser si l'exploitation de telles

een ondergeschikt onderdeel van de overeenkomst lijkt.¹⁷ Daarbij werd ook gewezen op overweging 15 van richtlijn 2014/23/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 'betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten', dat luidt:

"Daarnaast mogen bepaalde overeenkomsten die tot voorwerp hebben het recht van een ondernemer om bepaalde publieke domeinen of rijkdommen te exploiteren, naar publiek- of privaatrecht, zoals grond of elk ander onroerend goed in staatsbezit, met name in de zee-, binnenhaven- of luchthavensector, waarbij de staat of de aanbestedende dienst of de aanbestedende instantie slechts algemene voorwaarden voor het gebruik ervan vaststelt zonder bepaalde werken of diensten aan te besteden, niet als concessies in de zin van deze richtlijn worden aangemerkt. (...)"¹⁸

De gemachtigde werd gevraagd of er *in casu*, voor wat betreft het op de markt brengen van een proefproject, wel sprake is van een domeinconcessie, gelet op de (nader door de Koning te preciseren) technische eisen inzake onder meer vermogen en aansluitingscapaciteit (zie ontworpen artikel 6/6, §§ 3 en 4, van de Elektriciteitswet). De gemachtigde antwoordde:

"De domeinconcessie bedoeld in artikel 4 van het voorontwerp van wet (dat het nieuwe artikel 6/6 invoegt in de elektriciteitswet van 29 april 1999) kwalificeert niet als een concessie zoals bedoeld in richtlijn 2014/23/EU. Immers, met dit artikel wordt slechts beoogd een vereenvoudigde procedure te voorzien voor bepaalde types van projecten die nog steeds een private bouw en private exploitatie als voorwerp hebben en weliswaar doen blijken van een tijdelijk karakter, een niet beduidende omvang wat vermogen en dus aansluiting betreft, met doel kennisverwerving en zonder winst oogmerk en dat in functie van behoorlijk bestuur en administratieve vereenvoudiging.

Het is de bedoeling dat in de zeegebieden waarover België rechtsmacht heeft maar buiten de kavels bedoeld in artikels 6/3 en 6/4 van de elektriciteitswet slechts proefprojecten bedoeld in dit artikel 4 van het voorontwerp (artikel 6/6) zijn toegestaan en dat mits verkrijging van de specifieke domeinconcessie. Dergelijke proefprojecten kunnen ook worden toegestaan binnen voornoemde kavels. Daartoe zou aan artikel 4 volgende bepaling kunnen worden toegevoegd:

'De bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België in de zin van een proefproject bedoeld in paragrafen 3 en 4 is slechts toegestaan voor zover daartoe voorafgaandelijk een domeinconcessie werd verkregen overeenkomstig dit artikel'."

Aangezien de tekst van het ontworpen artikel 6/6 reeds voldoende duidelijk is, lijkt het tekstvoorstel van de gemachtigde overbodig. Wel wordt het best verduidelijkt of voor de exploitatie

¹⁷ C.E., 9 septembre 2021, BV LED AD, n° 251.439.

¹⁸ Voir l'observation 9.2 de l'avis 75.107/16 (soulignement de l'auteur).

¹⁷ RvS 9 september 2021, BV LED AD, nr. 251.439.

¹⁸ Zie opmerking 9.2 van het advies 75.107/16 (eigen onderlijning).

installations d'essai requiert aussi une autorisation individuelle au sens de l'article 4 de la loi sur l'électricité.

En ce qui concerne l'élément, cité par le délégué, d'absence de but lucratif (article 6/6, § 3, 5°, en projet, de la loi sur l'électricité), l'exposé des motifs indique:

“En ce qui concerne l'absence de but lucratif, l'intention est que toute recette, telle que le produit de la vente d'électricité, soit réinvestie dans le projet, le cas échéant pour couvrir des coûts déjà prévus ou de nouveaux coûts qui contribuent aux objectifs du projet d'essai, et ne soit pas utilisée pour une forme quelconque de distribution de bénéfices. (...)”

À cet égard, le délégué a été invité à expliquer comment fonctionne concrètement le mécanisme par lequel les recettes, telles que le produit de la vente d'électricité, sont réinvesties dans le projet, et à préciser quels sont les avantages par rapport à l'exécution d'un projet d'essai. Il a répondu ce qui suit:

“Dit is mede gerelateerd aan het type van toegelaten proefprojecten, met name projecten die tot doel hebben het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie, waardoor niet alleen ondernemingen, maar ook kennisinstellingen of samenwerkingsverbanden tussen voornoemde type entiteiten als projectuitvoerder in aanmerking komen en waarbij resultaten van onderzoek en ontwikkeling als de eigenlijke en enige baten van het project moeten worden beschouwd.

Het uitvoeren van een proefproject en het betrokken zijn in een domeinconcessie voor een windmolenpark zijn twee onderscheiden zaken. Een onderneming kan verschillende incentives hebben om een proefproject uit te voeren. Een van de belangrijkste redenen is dat dit toelaat om onderzoek te voeren naar betaalbare, duurzame en efficiënte offshore-energieparken. Het in de praktijk testen van dergelijke projecten laat toe risico's te verminderen en potentiële zwakke punten te identificeren. Ook laat dit toe om de kwaliteit van hun projecten te evalueren en indien nodig te optimaliseren. Derhalve zijn er voordelen aan verbonden, met name wat betreft de kwaliteit, betrouwbaarheid en veiligheid alsook de optimalisatiemogelijkheden van de installaties op voornoemde aspecten. Bovendien stimuleren dergelijke proefprojecten innovatie en vooruitgang in de offshore windsector”.

La question se pose de savoir si, en l'espèce, l'autorisation d'utiliser de manière privative le domaine public n'est pas subordonnée à l'objectif principal d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation, ce qui suscite des doutes quant à la qualification de concession domaniale inscrite dans l'avant-projet. L'absence de but lucratif ne conduit d'ailleurs pas nécessairement à la conclusion qu'un projet donné n'entrera jamais dans le champ d'application matériel de la législation relative aux marchés publics. Ainsi, il découle de l'article 124, § 1er, 3°, de la loi du 17 juin 2016 'relative aux marchés publics' qu'un marché (...) passé uniquement à des fins de recherche, d'expérimentation, d'étude ou de

van dergelijke proefinstallaties ook een individuele vergunning in de zin van artikel 4 van de Elektriciteitswet vereist is.

Wat het door de gemachtigde aangehaalde element van het ontbreken van winstoogmerk betreft (ontworpen artikel 6/6, § 3, 5°, van de Elektriciteitswet) wordt in de memorie van toelichting gesteld:

“Wat de afwezigheid van winstoogmerk betreft, is het de bedoeling dat eventuele inkomsten, zoals de opbrengst van de verkoop van elektriciteit, opnieuw in het project worden geïnvesteerd, desgevallend ter dekking van reeds voorziene of van nieuwe kosten die bijdragen aan de doelstellingen van het proefproject, en niet worden gebruikt voor één of andere vorm van winstuitkering. (...)”

De gemachtigde werd in dit verband verzocht om toe te lichten hoe het mechanisme waarbij inkomsten, zoals de opbrengst van de verkoop van elektriciteit, opnieuw in het project worden geïnvesteerd, concreet werkt en welke voordelen staan tegenover de uitvoering van een proefproject. Hij antwoordde:

“Dit is mede gerelateerd aan het type van toegelaten proefprojecten, met name projecten die tot doel hebben het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie, waardoor niet alleen ondernemingen, maar ook kennisinstellingen of samenwerkingsverbanden tussen voornoemde type entiteiten als projectuitvoerder in aanmerking komen en waarbij resultaten van onderzoek en ontwikkeling als de eigenlijke en enige baten van het project moeten worden beschouwd.

Het uitvoeren van een proefproject en het betrokken zijn in een domeinconcessie voor een windmolenpark zijn twee onderscheiden zaken. Een onderneming kan verschillende incentives hebben om een proefproject uit te voeren. Een van de belangrijkste redenen is dat dit toelaat om onderzoek te voeren naar betaalbare, duurzame en efficiënte offshore-energieparken. Het in de praktijk testen van dergelijke projecten laat toe risico's te verminderen en potentiële zwakke punten te identificeren. Ook laat dit toe om de kwaliteit van hun projecten te evalueren en indien nodig te optimaliseren. Derhalve zijn er voordelen aan verbonden, met name wat betreft de kwaliteit, betrouwbaarheid en veiligheid alsook de optimalisatiemogelijkheden van de installaties op voornoemde aspecten. Bovendien stimuleren dergelijke proefprojecten innovatie en vooruitgang in de offshore windsector”.

De vraag rijst of *in casu* de toelating om privaat gebruik te maken van het openbaar domein niet ondergeschikt is aan de hoofddoelstelling van het verwerven van kennis en het testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie, hetgeen twijfels doet rijzen over de in het voorontwerp opgenomen kwalificatie als domeinconcessie. De afwezigheid van een winstoogmerk leidt overigens niet per definitie tot de conclusie dat een bepaald project zich steeds buiten het materieel toepassingsgebied van de wetgeving overheidsopdrachten zal bevinden. Zo volgt uit artikel 124, § 1, 3°, van de wet van 17 juni 2016 'inzake overheidsopdrachten' dat “een opdracht uitsluitend ten behoeve van onderzoek, proefneming, studie of ontwikkeling

développement et non dans le but d'assurer une rentabilité ou d'amortir les coûts de recherche et de développement" entre en principe dans le champ d'application de la législation en matière de marchés publics.

La qualification de concession domaniale doit être soumise à un nouvel examen à la lumière de ce qui précède et, le cas échéant, être davantage étayée, dans le cadre du présent avant-projet, ou à tout le moins dans le cadre de l'arrêté d'exécution qui en déterminera les conditions.

12.2. Ainsi qu'il ressort de l'exposé des motifs, les auteurs de l'avant-projet estiment qu'il n'est pas nécessaire d'organiser une procédure d'appel d'offres pour le projet d'essai. Interrogé sur le point de savoir comment, dès lors, il sera déterminé quelle entreprise pourra exécuter le marché, le délégué a déclaré:

"Zoals blijkt uit artikel 4 dient het proefproject te voldoen aan enkele criteria om te kunnen spreken van een proefproject. Daarnaast blijft de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden onverkort van toepassing. De criteria neergelegd in deze wet en diens uitvoeringsbesluiten bepalen dus mee welke projecten in aanmerking komen of geweigerd worden. Daarnaast is er ook nog een advies van de CREG voorzien omtrent het voorgestelde proefproject.

Anticiperend op het geval dat er meerdere gelijkaardige proefprojecten dergelijke concessie zouden aanvragen voor eenzelfde tijdsbestek en eenzelfde gebied, kan de Koning gebruik makend van diens machtiging in paragraaf 2 toekenningscriteria voorzien op grond waarvan een keuze zou kunnen worden gemaakt".

Indépendamment de la question de la qualification examinée dans l'observation 12.1, il faudra en tout état de cause respecter le principe d'égalité, dont découle l'obligation d'agir de manière transparente lors de l'octroi de droits publics rares¹⁹, ainsi que, dans la mesure où la directive services serait applicable, les obligations découlant de cette directive

(...) en niet met het oogmerk winst op te leveren dan wel de kosten van onderzoek en ontwikkeling te dekken" in beginsel onder het toepassingsgebied van de wetgeving inzake overheidsopdrachten valt.

De kwalificatie als domeinconcessie dient in het licht van het voorgaande aan een nieuw onderzoek te worden onderworpen en desgevallend nader te worden onderbouwd, in het kader van dit voorontwerp, of minstens in het kader van het uitvoeringsbesluit dat de voorwaarden ervoor zal bepalen.

12.2. De stellers van het voorontwerp zijn, zo blijkt uit de memorie van toelichting, van oordeel dat het voor het proefproject niet noodzakelijk is om een concurrerende inschrijvingsprocedure te organiseren. Gevraagd hoe dan zal dan bepaald worden welke onderneming de opdracht mag uitvoeren, stelde de gemachtigde:

"Zoals blijkt uit artikel 4 dient het proefproject te voldoen aan enkele criteria om te kunnen spreken van een proefproject. Daarnaast blijft de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden onverkort van toepassing. De criteria neergelegd in deze wet en diens uitvoeringsbesluiten bepalen dus mee welke projecten in aanmerking komen of geweigerd worden. Daarnaast is er ook nog een advies van de CREG voorzien omtrent het voorgestelde proefproject.

Anticiperend op het geval dat er meerdere gelijkaardige proefprojecten dergelijke concessie zouden aanvragen voor eenzelfde tijdsbestek en eenzelfde gebied, kan de Koning gebruik makend van diens machtiging in paragraaf 2 toekenningscriteria voorzien op grond waarvan een keuze zou kunnen worden gemaakt."

Daargelaten de in opmerking 12.1 besproken kwalificatievraag, zal in elk geval het gelijkheidsbeginsel, waaruit de verplichting voortvloeit om transparant te handelen bij de toekenning van schaarse overheidsrechten,¹⁹ moeten worden gerespecteerd en ook, in de mate dat de dienstenrichtlijn toepasselijk zou zijn, de verplichtingen die voortvloeien uit

¹⁹ Voir, entre autres, à ce sujet l'avis C.E. 74.151/1 du 20 octobre 2023 sur un avant-projet de décret 'over het vervreemden van onroerende domeingoederen en het vestigen en vervreemden van zakelijke rechten', observation 3.

¹⁹ Zie in dit verband onder meer adv.RvS 74.151/1 van 20 oktober 2023 over een voorontwerp van decreet 'over het vervreemden van onroerende domeingoederen en het vestigen en vervreemden van zakelijke rechten', opmerking 3.

(voir ci-dessus l'observation 7)²⁰⁻²¹. Des mesures appropriées devront également être prises afin de tenir compte du risque que l'entreprise ou l'entité concernée, qui met en œuvre le projet d'essai, obtienne des connaissances susceptibles de l'avantager, au mépris du principe d'égalité, lors de l'attribution de la concession domaniale visée à l'article 6/3 de la loi sur l'électricité²².

²⁰ Dans le cas où l'attribution n'entre pas dans le cadre d'un régime harmonisé, tel que la directive services, les règles fondamentales du TFUE en général et le principe de non-discrimination en particulier doivent toujours être respectés, du moins pour autant que l'octroi de la concession soit considéré comme présentant un intérêt européen (voir dans ce sens C.J.U.E., 14 juillet 2016, *Promoimpresa*, C-458/14 et C-67/15, ECLI:EU:C:2016:558, points 58-74 et la jurisprudence qui y est mentionnée, en particulier C.J.U.E., 17 juillet 2008, *ASM Brescia*, C-347/06, EU:C:2008:416, points 57 et 58).

²¹ En outre, il faut tenir compte des accords internationaux que l'UE et ses États membres ont conclus avec des pays tiers. À cet égard, on peut par exemple se reporter à l'article 147, paragraphe 1 et paragraphe 2, b), de l'Accord de partenariat et de coopération renforcé entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et la République du Kazakhstan, d'autre part, fait à Astana le 21 décembre 2015, auquel il a été porté assentiment pour l'autorité fédérale par la loi du 13 mai 2017. Pour toutes les mesures susceptibles d'avoir une influence sur le commerce et les investissements entre les parties en ce qui concerne la production d'énergie à partir de sources non fossiles renouvelables, telles que le vent, le soleil et la force hydraulique, mais pas en ce qui concerne les produits à partir desquels une telle énergie est produite, il convient de veiller à ce que, le cas échéant, les règles relatives aux procédures d'autorisation, de certification et d'octroi de licences, en particulier en ce qui concerne les équipements, les installations et les infrastructures de réseau de transport annexes, soient objectives, transparentes et non arbitraires et ne discriminent pas les demandeurs de l'autre partie.

²² À ce sujet, le délégué a communiqué ce qui suit: "Het is inderdaad de intentie om de machtigheden in het voorontwerp van wet uit te oefenen met respect voor het gelijkheidsbeginsel, waarbij het niet de bedoeling is om het reeds verkregen hebben van een domeinconcessie bedoeld in artikel 6/3 van de elektriciteitswet (voor de bouw en exploitatie van een windpark in één van de daartoe aangeduide kavels) als determinerend criterium vast te leggen om een concessie voor een proefproject toegekend te krijgen (evenmin omgekeerd). Het regelgevend kader voor de domeinconcessies bedoeld in artikel 6/3 van de elektriciteitswet (bouw en exploitatie van windparken) en het regelgevend kader voor de domeinconcessies bedoeld in het ontworpen artikel 6/6 van de elektriciteitswet (proefprojecten) staan los en onafhankelijk van elkaar. We brengen in herinnering dat het de bedoeling is dat in de zeegebieden waarover België rechtsmacht heeft maar buiten de kavels bedoeld in artikels 6/3 en 6/4 van de elektriciteitswet slechts proefprojecten bedoeld in dit artikel 4 van het voorontwerp (artikel 6/6) zijn toegestaan en dat mits verkrijging van de specifieke domeinconcessie. Dergelijke proefprojecten kunnen ook worden toegestaan binnen voornoemde kavels. In voornoemde kavels kunnen weliswaar twee verschillende concessiehouders binnen twee verschillende domeinconcessies (bouw en exploitatie windpark resp. proefproject) actief zijn. In dat opzicht is het de bedoeling dat een concessiehouder bedoeld in 6/3 van de elektriciteitswet niet meer kans heeft op een concessie voor een proefproject bedoeld in het ontworpen artikel 6/6 van de elektriciteitswet (ook niet als dit gelokaliseerd is binnen een kavel bedoeld in artikel 6/4 van de elektriciteitswet) dan een entiteit zonder concessie bedoeld in artikel 6/3 van de elektriciteitswet".

de dienstenrichtlijn (zie hoger, opmerking 7).²⁰⁻²¹ Er zullen ook passende maatregelen moeten worden genomen om rekening te houden met het risico dat de betrokken onderneming of entiteit die het proefproject uitvoert kennis verkrijgt die hem, met miskenning van het gelijkheidsbeginsel, kan bevoordelen bij de gunning van de in artikel 6/3 van de Elektriciteitswet bedoelde domeinconcessie.²²

²⁰ In het geval dat de toewijzing niet onder een geharmoniseerde regeling, zoals de dienstenrichtlijn, valt, moet nog steeds rekening worden gehouden met de fundamentele regels van het VWEU in het algemeen en het non-discriminatiebeginsel in het bijzonder, althans voor zover de toekenning van de concessie geacht worden van Europees belang te zijn (zie in die zin HvJ 14 juli 2016, *Promoimpresa*, C-458/14 en C-67/15, ECLI:EU:C:2016:558, punten 5874 en de daar aangehaalde rechtspraak, in het bijzonder HvJ 17 juli 2008, *ASM Brescia*, C347/06, EU:C:2008:416, punten 57 en 58).

²¹ Tevens dient rekening te worden gehouden met internationale akkoorden die de EU en haar lidstaten hebben gesloten met derde landen. In dit verband kan bijvoorbeeld worden verwezen naar artikel 147, lid 1 en lid 2, b), van de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Kazachstan, anderzijds, ondertekend te Astana op 21 december 2015, waarmee voor de federale overheid is ingestemd bij wet van 13 mei 2017. Voor alle maatregelen die van invloed kunnen zijn op de handel en investeringen tussen de partijen met betrekking tot energieopwekking uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, zoals wind, zon en waterkracht, maar niet met betrekking tot de producten waaruit dergelijke energie wordt opgewekt, moet erop worden toegezien dat in voorkomend geval de regels betreffende de vergunning-, certificering- en licentieprocedures, in het bijzonder met betrekking tot uitrusting, installaties en bijbehorende transmissienetwerkinfrastructuur, objectief, transparant en niet-willekeurig zijn en aanvragers uit de andere partij niet discrimineren.

²² De gemachtigde deelde in dit verband het volgende mee: "Het is inderdaad de intentie om de machtigheden in het voorontwerp van wet uit te oefenen met respect voor het gelijkheidsbeginsel, waarbij het niet de bedoeling is om het reeds verkregen hebben van een domeinconcessie bedoeld in artikel 6/3 van de elektriciteitswet (voor de bouw en exploitatie van een windpark in één van de daartoe aangeduide kavels) als determinerend criterium vast te leggen om een concessie voor een proefproject toegekend te krijgen (evenmin omgekeerd). Het regelgevend kader voor de domeinconcessies bedoeld in artikel 6/3 van de elektriciteitswet (bouw en exploitatie van windparken) en het regelgevend kader voor de domeinconcessies bedoeld in het ontworpen artikel 6/6 van de elektriciteitswet (proefprojecten) staan los en onafhankelijk van elkaar. We brengen in herinnering dat het de bedoeling is dat in de zeegebieden waarover België rechtsmacht heeft maar buiten de kavels bedoeld in artikels 6/3 en 6/4 van de elektriciteitswet slechts proefprojecten bedoeld in dit artikel 4 van het voorontwerp (artikel 6/6) zijn toegestaan en dat mits verkrijging van de specifieke domeinconcessie. Dergelijke proefprojecten kunnen ook worden toegestaan binnen voornoemde kavels. In voornoemde kavels kunnen weliswaar twee verschillende concessiehouders binnen twee verschillende domeinconcessies (bouw en exploitatie windpark resp. proefproject) actief zijn. In dat opzicht is het de bedoeling dat een concessiehouder bedoeld in 6/3 van de elektriciteitswet niet meer kans heeft op een concessie voor een proefproject bedoeld in het ontworpen artikel 6/6 van de elektriciteitswet (ook niet als dit gelokaliseerd is binnen een kavel bedoeld in artikel 6/4 van de elektriciteitswet) dan een entiteit zonder concessie bedoeld in artikel 6/3 van de elektriciteitswet".

13. Dès lors que l'on n'aperçoit pas comment l'article 6/6, § 2, en projet, de la loi sur l'électricité déroge lui-même à l'article 6/3 de la même loi, il y a lieu d'omettre le segment de phrase "Par dérogation à l'article 6/3". Sans doute l'intention est-elle plutôt de prévoir que les modalités à déterminer par le Roi peuvent déroger aux règles que le Roi fixe conformément à l'article 6/3 de la loi sur l'électricité. Une phrase supplémentaire avec ce contenu sera utilement ajoutée au paragraphe en projet.

Article 5

14. À l'article 5, 1° et 2°, de l'avant-projet, on précisera chaque fois qu'il s'agit de l'alinéa 1er des paragraphes 1er et 1er *quater* qui y sont visés.

Article 8

15. À l'article 8 de l'avant-projet, la référence à l'insertion du chapitre 2/1 "par l'article 4" doit être remplacée par une référence à l'article 6, 2°, de l'avant-projet.

16. L'article 7/1, § 2, 6°, en projet, de la loi sur l'électricité habilite le Roi à déterminer "les activités que le titulaire d'une concession domaniale peut développer à côté de la production d'hydrogène".

L'article 10 de la loi sur l'hydrogène fixe un certain nombre d'exigences de dissociation pour le candidat gestionnaire du réseau de transport d'hydrogène. Le candidat doit, entre autres, s'engager à être propriétaire des canalisations qui constitueront le réseau de transport d'hydrogène, à l'exclusion des réseaux d'hydrogène existants (article 10, 1°). En outre, le candidat doit être dissocié de toute entité juridique exerçant des activités de production ou de fourniture d'hydrogène, de gaz naturel, de biogaz, de biométhane, d'autres formes de méthane synthétique ou d'électricité (article 10, 2°). Dans la mesure où l'intention serait de déroger à certaines exigences de dissociation légales, il faudra prévoir une habilitation légale expresse à cet effet. L'attention du demandeur d'avis est néanmoins attirée sur le fait que la directive du Parlement européen et du Conseil, qui doit encore être adoptée, 'concernant des règles communes pour les marchés intérieurs des gaz naturel et renouvelable et de l'hydrogène' (dont la procédure législative est en cours)²³ prévoit certaines exigences de dissociation. Eu égard à la longue durée des concessions, mieux vaudrait d'ores et déjà en tenir compte.

17. Le dispositif prévu par l'article 7/1, en projet, de la loi sur l'électricité présente un certain nombre de similitudes avec le dispositif inscrit à l'article 6/6, en projet, de la même loi et examiné ci-dessus. Concernant la qualification de concession domaniale, la directive services et le principe d'égalité, on se reportera, *mutatis mutandis*, aux observations formulées ci-dessus aux points 12.1 et 12.2.

²³ Voir à cet égard le document suivant du Conseil de décembre 2023: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_6798_2024_INIT.

13. Aangezien niet valt in te zien op welke wijze het ontworpen artikel 6/6, § 2, van de Elektriciteitswet zelf afwijkt van artikel 6/3 van dezelfde wet, dient de zinsnede "In afwijking van artikel 6/3," te worden weggelaten. Wellicht wordt veeleer bedoeld dat de door de Koning nader vast te stellen regels kunnen afwijken van de regels die de Koning vaststelt overeenkomstig artikel 6/3 van de Elektriciteitswet. Een bijkomende zin met die inhoud kan wel nuttig worden toegevoegd aan de ontworpen paragraaf.

Artikel 5

14. In artikel 5, 1° en 2°, van het voorontwerp dient telkens te worden verduidelijkt dat het gaat om het eerste lid van de daarin bedoelde paragrafen 1 en 1 *quater*.

Artikel 8

15. De verwijzing in artikel 8 van het voorontwerp naar de invoeging van hoofdstuk 2/1 "bij artikel 4" moet worden vervangen door een verwijzing naar artikel 6, 2°, van het voorontwerp.

16. In het ontworpen artikel 7/1, § 2, 6°, van de Elektriciteitswet wordt de Koning gemachtigd tot het vaststellen van "de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de productie van waterstof".

In artikel 10 van de Waterstofwet worden een aantal ontvlechtingsvereisten vastgesteld voor de kandidaat-waterstofvervoersnetbeheerder. Onder meer moet de kandidaat zich ertoe verbinden eigenaar te zijn van de pijpleidingen die het waterstofvervoersnet zullen vormen, met uitsluiting van de bestaande waterstofnetten (artikel 10, 1°). Tevens moet de kandidaat ontvlochten zijn van elke juridische entiteit die zich bezighoudt met de productie of levering van waterstof, aardgas, biogas, biomethaan, andere vormen van synthetisch methaan of elektriciteit (artikel 10, 2°). In de mate dat het de bedoeling zou zijn om af te wijken van bepaalde wettelijke ontvlechtingsvereisten, zal daartoe een uitdrukkelijke wettelijke machtiging moeten voorzien. De aandacht van de adviesaanvrager wordt niettemin gevestigd op het feit dat in de nog aan te nemen richtlijn van het Europees Parlement en de Raad 'betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof' (waarvan de wetgevingsprocedure lopende is)²³ in bepaalde ontvlechtingsvereisten is voorzien. Gelet op de lange duur van de concessies, wordt daar best nu al rekening mee gehouden.

17. De regeling in het ontworpen artikel 7/1 van de Elektriciteitswet vertoont een aantal gelijkenissen met de hoger besproken regeling in het ontworpen artikel 6/6 van dezelfde wet. Wat betreft de kwalificatie als domeinconcessie, de dienstenrichtlijn en het gelijkheidsbeginsel kan *mutatis mutandis* verwezen worden naar hetgeen hoger werd uiteengezet in opmerkingen 12.1 en 12.2.

²³ Zie in dit verband het volgende document van de Raad van december 2023: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_6798_2024_INIT.

En outre, il convient encore d'observer à cet égard que le dispositif en projet prévoit l'attribution d'une concession domaniale d'une durée *renouvelable* de quarante ans au plus pour la production d'hydrogène (article 7/1, § 1er, en projet). On n'aperçoit pas si l'on vise ainsi deux délais successifs de quarante ans ou si ce délai comprend les prolongations. Dans la mesure où la directive services serait applicable (voir ci-dessus l'observation 7), il découle de l'article 12, paragraphe 2, de cette directive l'obligation que l'autorisation ne peut être octroyée que pour une durée limitée appropriée et ne doit pas faire l'objet d'une procédure de renouvellement automatique²⁴. Bien que la concession domaniale ne relève pas de cette disposition, le droit de l'Union européenne peut toutefois s'opposer à une telle prolongation automatique²⁵.

Par ailleurs, la durée visée devra être justifiée au regard du principe d'égalité et des obligations de transparence qui en découlent²⁶.

Le greffier,

Eline YOSHIMI

Le président,

Pierre LEFRANC

Bijkomend valt in dit verband nog op te merken dat de ontworpen regeling voorziet in de toewijzing van een domeinconcessie voor de productie van waterstof voor een *hernieuwbare* duur van maximum veertig jaar (ontworpen artikel 7/1, § 1). Onduidelijk is of daarmee twee opeenvolgende termijnen van veertig jaar worden beoogd, dan wel dat de verlengingen in die termijn zijn inbegrepen. In de mate dat de dienstenrichtlijn toepasselijk zou zijn (zie hoger, opmerking 7), vloeit uit artikel 12, lid 2, van deze richtlijn de verplichting voort dat de vergunning slechts voor een passende beperkte duur mag worden verleend en niet automatisch mag worden verlengd.²⁴ Ook als de domeinconcessie daar niet onder valt kan het Unierecht zich echter tegen een dergelijke automatische verlenging verzetten.²⁵

Voorts zal de beoogde duurtijd in het licht van het gelijkheidsbeginsel en de daaruit voortvloeiende transparantieplichtingen moeten verantwoord worden.²⁶

De griffier,

Eline YOSHIMI

De voorzitter,

Pierre LEFRANC

²⁴ C.J.U.E., 20 april 2023, *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato*, C-348/22, ECLI:EU:C:2023:301, points 67 et 68.

²⁵ C.J.U.E., 14 juillet 2016, *Promoimpresa*, C-458/14 et C-67/15, ECLI:EU:C:2016:558, points 70-74.

²⁶ C.J.U.E., 17 juillet 2008, *ASM Brescia*, C-347/06, EU:C:2008:416, points 58 et 59.

²⁴ HvJ, 20 april 2023, *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato*, C-348/22, ECLI:EU:C:2023:301, punten 67 en 68.

²⁵ HvJ 14 juli 2016, *Promoimpresa*, C-458/14 en C-67/15, ECLI:EU:C:2016:558, punten 70-74.

²⁶ HvJ 17 juli 2008, *ASM Brescia*, C347/06, EU:C:2008:416, punten 58 en 59.

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT,

Sur la proposition de la ministre de l'Énergie,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

La ministre de l'Énergie est chargée de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE 1**Disposition générale****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2

**Modification de la loi du 29 avril 1999
relative à l'organisation
du marché de l'électricité**

Art. 2

À l'article 6/3, § 3, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, inséré par la loi du 12 mai 2019 et modifié en dernier lieu le 19 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 3 est complété par le point 12° rédigé comme suit: "12° par dérogation à l'article V.2 du Code de droit économique, un prix maximum pour le client final auquel le titulaire de la concession domaniale peut vendre une partie du volume d'électricité produit dans le cadre de contrats d'achat d'électricité."

2° le paragraphe 3 est complété par l'alinéa rédigé comme suit:

"La conclusion du contrat de concession domaniale visé à l'alinéa 1er, 4°, qui suit la décision d'attribution de

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET,

Op de voordracht van de minister van Energie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Energie is ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

HOOFDSTUK 1**Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

**Wijziging van de wet van 29 april 1999
betreffende de organisatie
van de elektriciteitsmarkt**

Art. 2

In artikel 6/3, § 3, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, ingevoegd bij de wet van 12 mei 2019 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 3 wordt aangevuld met een bepaling onder punt 12°, luidende: "12° in afwijking van artikel V.2 van het Wetboek van Economisch Recht een maximumprijs voor de eindafnemers waartegen de domeinconcessiehouder een deel van het volume aan geproduceerde elektriciteit kan verkopen via stroomafnameovereenkomsten."

2° paragraaf 3 wordt aangevuld met een lid luidende:

"De sluiting van de domeinconcessieovereenkomst bedoeld in het eerste lid, 4°, die volgt op de beslissing

la concession domaniale ne peut en aucun cas avoir lieu avant l'expiration d'un délai de quinze jours à compter de la communication de la décision motivée aux soumissionnaires concernés conformément aux modalités à déterminer par le Roi. À défaut de simultanéité entre les envois, le délai commence à courir, pour ou le soumissionnaire concerné, le troisième jour suivant l'envoi de la dernière notification, sauf si le soumissionnaire prouve que la notification ne lui est parvenue que plus tard. Lorsqu'une demande de suspension de l'exécution de la décision d'attribution est introduite dans le délai précité, le contrat de concession domaniale ne peut être conclu avant que le Conseil d'État ne statue soit sur la demande de mesures provisoires, soit sur la demande de suspension. À cette fin, l'auteur de cette demande est invité à avertir le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins dans ce délai, de préférence par courrier électronique ou tout autre moyen électronique, de l'introduction d'une telle demande. La conclusion du contrat de concession domaniale peut avoir lieu au terme du délai précité lorsqu'aucune demande de suspension n'est introduite dans le délai précité. L'interdiction de procéder à la conclusion du contrat de concession domaniale bénéficie au seul auteur d'une demande de suspension introduite dans le délai précité. À peine d'irrecevabilité, une demande en suspension relative à la décision d'attribution de la concession domaniale est introduite dans un délai de quinze jours à compter, de la communication, La preuve de l'urgence n'est pas requise pour la demande de suspension précitée."

Art. 3

À l'article 6/4 de la même loi, inséré par la loi du 12 mai 2019, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, les phrases 2 et 3 sont abrogées;

2° dans le paragraphe 1er, l'alinéa 2 est complété par le 6°, rédigé comme suit:

"6° les résultats des études nécessaires visées à l'article 6/3, § 5, qui sont pertinentes pour déterminer la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet d'une concession domaniale conformément à l'article 6/3.";

3° un paragraphe 3 est inséré, rédigé comme suit:

tot toekenning van de domeinconcessie mag in geen geval plaatsvinden vóór het verstrijken van een termijn van vijftien dagen die ingaat vanaf de mededeling van de gemotiveerde beslissing aan de betrokken inschrijvers overeenkomstig de door de Koning te bepalen modaliteiten. Indien de verzendingen niet tegelijk plaatsvinden, begint de termijn voor de betrokken inschrijver te lopen de derde dag van de verzending van de laatste kennisgeving, behoudens indien de inschrijver bewijst dat de kennisgeving hem pas later heeft bereikt. Wanneer een vordering tot schorsing van de uitvoering van de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie wordt ingediend binnen voornoemd termijn, mag de domeinconcessieovereenkomst niet gesloten worden voordat de Raad van State uitspraak heeft gedaan, hetzij over de vordering tot voorlopige maatregelen, hetzij over de vordering tot schorsing. Te dien einde wordt de indiener van de vordering verzocht om de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning binnen die termijn bij voorkeur per e-mail of via een ander elektronisch middel over de indiening van die vordering te verwittigen. De domeinconcessieovereenkomst mag worden gesloten na afloop van voornoemde termijn, wanneer binnen de bedoelde termijn geen enkele vordering tot schorsing is ingediend. Het verbod om de domeinconcessieovereenkomst te sluiten, strekt enkel tot voordeel van de indiener van een vordering tot schorsing binnen voornoemde termijn. Op straffe van niet-ontvankelijkheid, kan een vordering tot schorsing met betrekking tot de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie slechts worden ingediend binnen een termijn van vijftien dagen te rekenen vanaf, de kennisgeving. Het bewijs van spoedeisendheid is voor voornoemde vordering tot schorsing niet vereist."

Art. 3

In artikel 6/4 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 12 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid worden de tweede en de derde zin opgeheven.";

2° in paragraaf 1, wordt het tweede lid aangevuld met de bepaling 6°, luidende:

"6° de resultaten van de noodzakelijke studies bedoeld in art 6/3, § 5, die relevant zijn voor de bepaling van de locatie, de omvang en het aantal kavels die voorwerp uitmaken van een domeinconcessie overeenkomstig artikel 6/3.";

3° een paragraaf 3 wordt ingevoegd, luidende:

“§ 3. Le gestionnaire du réseau publie les résultats des études visées à l'article 6/3, § 4 sur son site internet et ce avant l'organisation de la mise en concurrence visée à l'article 6/3 et la publication du cahier des charges.”;

4° un paragraphe 4 est inséré, rédigé comme suit:

“§ 4. La Direction générale de l'Énergie publie les résultats des études visées à l'article 6/3, § 5 sur le site Internet du SPF Économie, P.M.E., Classes Moyennes et Énergie et ce avant l'organisation de la mise en concurrence visée à l'article 6/3 et la publication du cahier des charges.”

Art. 4

Dans la même loi, il est inséré un article 6/6, rédigé comme suit:

“Art. 6/6. § 1. Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges, le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent, après avis de la commission, octroyer une concession domaniale pour un projet d'essai d'une durée de cinq ans maximum pour la construction et l'exploitation des installations d'essai pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les zones marines dans lesquelles la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer. Le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent prolonger cette concession domaniale pour un projet d'essai jusqu'à deux fois.

§ 2. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, déterminer les modalités d'octroi et de prorogation des concessions domaniales pour des projets d'essai dans les espaces marins sous juridiction de la Belgique, qui peuvent, le cas échéant, déroger à l'article 6/3

§ 3. Au sens de présent article, il faut entendre par “projet d'essai” la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et qui répondant par manière cumulative aux caractéristiques suivantes:

1° une faible capacité;

2° une durée d'exploitation limitée;

“§ 3. De netbeheerder publiceert de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, § 4 op zijn website en dat voorafgaand aan de organisatie van de concurrerende inschrijvingsprocedure bedoeld in artikel 6/3 en de publicatie van het bestek.”;

4° een paragraaf 4 wordt ingevoegd, luidende:

“§ 4. De Algemene Directie Energie publiceert de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, § 5 op de website van FOD Economie, K.M.O, Middenstand en Energie en dat voorafgaand aan de organisatie van de concurrerende inschrijvingsprocedure bedoeld in artikel 6/3 en de publicatie van het bestek.”

Art. 4

In dezelfde wet wordt artikel 6/6 ingevoegd, luidende:

“Art. 6/6 § 1. Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden, kunnen de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning, na advies van de commissie, een domeinconcessie voor een proefproject voor een duur van maximum vijf jaar verlenen voor de bouw en de exploitatie van test-installaties voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht. De minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning kunnen deze domeinconcessie voor een proefproject tot twee maal verlengen.

§ 2. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels bepalen voor de toekenning en de verlenging van domeinconcessies voor voornoemde proefprojecten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België, die desgevallend kunnen afwijken van hetgeen is bepaald overeenkomstig artikel 6/3

§ 3. In het kader van dit artikel wordt onder “proefproject” verstaan: de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België die op cumulatieve wijze aan volgende kenmerken voldoet:

1° een klein vermogen;

2° een beperkte exploitatieduur;

3° une capacité de connexion nulle ou limitée;

4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation;

5° absence de but lucratif.

§ 4. En ce qui concerne les caractéristiques visées – au paragraphe 3, le Roi peut préciser par arrêté délibéré en Conseil des ministres et après avis de la commission, plus amplement le champ d'application de cet article.”.

§ 5. L'article 4 n'est pas applicable aux installations visées au paragraphe 1er.

Art. 5

À l'article 7, de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi du 19 décembre 2023, les modifications suivantes sont apportées:

1° au paragraphe 1er, alinéa 1er les mots “mettre en place un régime de certification par lequel le ministre certifie les organismes de contrôle chargés de délivrer les attestations de conformité certifiant que l'électricité concernée a effectivement été produite à partir de sources d'énergie renouvelables et définit les modalités de contrôle y afférentes ainsi que” sont insérés entre les mots “le Roi peut”, et les mots “prendre des mesures d'organisation du marché,” et les mots “garanties d'origine et de” sont abrogés;

2° au paragraphe 1^{quater}, alinéa 1er les mots “mettre en place un régime de certification par lequel le ministre certifie les organismes de contrôle chargés de délivrer les attestations de conformité certifiant que l'électricité concernée a effectivement été produite à partir de sources d'énergie renouvelables et définit les modalités de contrôle y afférentes ainsi que” sont insérés entre les mots “le Roi peut” et les mots “établir un régime de soutien”.

3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;

4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie;

5° geen winstoogmerk.

§ 4. Met betrekking tot de kenmerken bedoeld in de derde paragraaf, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van de commissie, verder het toepassingsgebied van dit artikel preciseren.”.

§ 5. Artikel 4 is niet van toepassing op de installaties bedoeld in paragraaf 1

Art. 5

In artikel 7, van dezelfde wet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid worden de woorden “een erkenningsregeling instellen waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en de controlemodaliteiten daaromtrent bepalen, alsook” ingevoegd tussen de woorden “kan de Koning” en de woorden “maatregelen van marktorganisatie vaststellen,” en worden de woorden “van garanties van oorsprong en” opgeheven;

2° in paragraaf 1^{quater}, eerste lid worden de woorden “een erkenningsregeling instellen waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en de controlemodaliteiten daaromtrent bepalen, alsook” ingevoegd tussen de woorden “kan de Koning” en de woorden “een steunregime vaststellen”.

CHAPITRE 3

**Modification de la loi du 11 juillet 2023
relative au transport d'hydrogène
par canalisations**

Art. 6

Dans la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations, les modifications suivantes sont apportées:

1° le titre de la loi est complété par les mots suivants: “et relative à la production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international”;

2° il est inséré un chapitre 2/1 intitulé: “Chapitre 2/1 – Dispositions relatives aux autorisations pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.”

Art. 7

L'article 3 de la même loi est complété par les mots “et aux installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international”.

Art. 8

Dans le chapitre 2/1 inséré par l'article 6, 2°, il est inséré un article 7/1 rédigé comme suit:

“Art. 7/1. § 1. Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges, le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent, après avis de la commission, accorder des concessions domaniales d'une durée de quarante ans au plus, en vue de la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.

§ 2. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions et la procédure d'octroi des concessions domaniales et les conditions générales pour l'utilisation de ces concessions domaniales, notamment:

HOOFDSTUK 3

**Wijziging van de wet van 11 juli 2023
betreffende het vervoer van waterstof
door middel van leidingen**

Art. 6

In de wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het opschrift van de wet wordt aangevuld met de woorden: “en betreffende de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België”;

2° er wordt een hoofdstuk 2/1 ingevoegd, luidende: “Hoofdstuk 2/1 – Bepalingen met betrekking tot vergunningen voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.”

Art. 7

Artikel 3 van dezelfde wet wordt aangevuld met de woorden “en op installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België”.

Art. 8

In hoofdstuk 2/1, ingevoegd bij artikel 6, 2°, wordt een artikel 7/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 7/1. § 1. Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden, kunnen de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning, na advies van de commissie, domeinconcessies voor een duur van maximum veertig jaar, verlenen voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

§ 2. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden en procedure tot toekenning van de domeinconcessies bedoeld in paragraaf 1 en de algemene voorwaarden voor het gebruik van deze domeinconcessies, meer bepaald:

1° les prescriptions techniques auxquelles doivent répondre les îles artificielles, installations et ouvrages en cause;

2° les règles en matière de conclusion du lien contractuel entre l'État belge et le concessionnaire, les droits et obligations des parties;

3° les règles en matière de changement de contrôle, fusion ou scission du titulaire d'une concession domaniale;

4° les règles en matière de transfert, de suspension totale ou partielle et de retrait d'une concession domaniale;

5° les règles relatives au démarrage et à la durée de la concession domaniale, de la phase de construction, de la phase d'exploitation et de la phase de démantèlement;

6° les activités que le titulaire d'une concession domaniale peut développer à côté de la production d'hydrogène.

§ 3. Le Roi peut, dans les conditions qu'il détermine, exempter la construction et l'exploitation d'installations d'essai pour la production d'hydrogène dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique de la concession domaniale visée aux paragraphes 1 et 2 et les soumettre à une procédure simplifiée pour l'octroi d'une concession domaniale pour un projet d'essai par le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins pour une durée maximale de cinq ans

Cette concession domaniale pour un projet de test est renouvelable jusqu'à deux fois par le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins. Le Roi peut déterminer la procédure de cette prorogation.

Au sens de présent article, il faut entendre par "projet d'essai" la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et qui répondant par manière cumulative aux caractéristiques suivantes:

1° une faible capacité;

2° une durée d'exploitation limitée;

3° une capacité de connexion nulle ou limitée;

4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation;

5° absence de but lucratif.

1° de technische voorschriften waaraan de betrokken kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen moeten beantwoorden;

2° de regels inzake het sluiten van de contractuele band tussen de Belgische staat en de concessiehouder, de rechten en plichten van de partijen;

3° alsook de regels inzake controlewijziging, fusie of splitsing van de titularis van een domeinconcessie;

4° de regels inzake de overdracht, gehele of gedeeltelijke ontheffing en intrekking van de domeinconcessie;

5° de regels inzake de start en duur van de domeinconcessie, de bouwphase, de exploitatiefase en ontmantelingsfase;

6° de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de productie van waterstof.

§ 3. De Koning kan, tegen de door Hem bepaalde voorwaarden de bouw en exploitatie van test-installaties voor waterstofproductie in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België vrijstellen van de domeinconcessie bedoeld in paragrafen 1 en 2 en onderwerpen aan een vereenvoudigde procedure tot verlening van een domeinconcessie voor een proefproject door de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning voor een duur van maximum vijf jaar.

Deze domeinconcessie voor een proefproject is tot tweemaal verlengbaar door de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning. De Koning kan de procedure voor dergelijke verlenging bepalen.

In het kader van dit artikel moet onder proefprojecten worden begrepen de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België die op cumulatieve wijze aan volgende kenmerken voldoen:

1° een klein vermogen;

2° een beperkte exploitatieduur;

3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;

4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie;

5° geen winstoogmerk.

En ce qui concerne – les caractéristiques visées au deuxième alinéa, le Roi peut préciser, par arrêté délibéré en Conseil des ministres et après avis de la commission, le champ d'application de ce paragraphe.

Donné à Bruxelles, le 28 mars 2024

PHILIPPE

PAR LE ROI:

La ministre de l'Énergie

Tinne Van der Straeten

Met betrekking tot de kenmerken bedoeld in het tweede lid, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van de commissie, verder het toepassingsgebied van deze paragraaf preciseren.

Gegeven te Brussel, 28 maart 2024

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Energie

Tinne Van der Straeten

Coordination des articles

Texte de base	Texte adapté au projet de loi
Loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité	
Article 2 du projet de loi	Article 2 du projet de loi
Art. 6/3, §3	Art. 6/3, §3
§ 3. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, après avis de la commission, le Roi détermine le déroulement de la procédure de mise en concurrence, les conditions et la procédure d'octroi des concessions domaniales et les conditions générales pour l'utilisation des parcelles, et notamment :	§ 3. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, après avis de la commission, le Roi détermine le déroulement de la procédure de mise en concurrence, les conditions et la procédure d'octroi des concessions domaniales et les conditions générales pour l'utilisation des parcelles, et notamment :
1° les modalités complémentaires de la procédure de mise en concurrence et le contenu du cahier des charges, en veillant à assurer une publicité appropriée, une concurrence effective et une égalité de traitement de l'ensemble des candidats y participant. Les règles organisant la procédure de mise en concurrence garantissent notamment que le choix du soumissionnaire retenu ayant déposé la meilleure offre intervienne de manière simultanée avec l'attribution des permis et autorisations requis en vertu de la loi du 13 juin 1969 sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental et de la loi du 20 janvier 1999 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins sous juridiction de la Belgique;	1° les modalités complémentaires de la procédure de mise en concurrence et le contenu du cahier des charges, en veillant à assurer une publicité appropriée, une concurrence effective et une égalité de traitement de l'ensemble des candidats y participant. Les règles organisant la procédure de mise en concurrence garantissent notamment que le choix du soumissionnaire retenu ayant déposé la meilleure offre intervienne de manière simultanée avec l'attribution des permis et autorisations requis en vertu de la loi du 13 juin 1969 sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental et de la loi du 20 janvier 1999 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins sous juridiction de la Belgique;
2° les critères de recevabilité auxquels doivent répondre les candidats aux procédures de mise en concurrence, qui peuvent entre autres se rapporter à la capacité technique, organisationnelle, financière et professionnelle du soumissionnaire ;	2° les critères de recevabilité auxquels doivent répondre les candidats aux procédures de mise en concurrence, qui peuvent entre autres se rapporter à la capacité technique, organisationnelle, financière et professionnelle du soumissionnaire ;
3° les critères d'octroi objectifs, non discriminatoires et transparents par lesquels un classement est établi et par lesquels le soumissionnaire retenu de la procédure de mise en concurrence est désigné ;	3° les critères d'octroi objectifs, non discriminatoires et transparents par lesquels un classement est établi et par lesquels le soumissionnaire retenu de la procédure de mise en concurrence est désigné ;
4° les règles en matière de conclusion du lien contractuel entre l'Etat belge et le soumissionnaire retenu de la procédure de mise en concurrence, les droits et obligations des parties, ainsi que les règles en matière de changement de contrôle, fusion ou scission du titulaire d'une concession domaniale ;	4° les règles en matière de conclusion du lien contractuel entre l'Etat belge et le soumissionnaire retenu de la procédure de mise en concurrence, les droits et obligations des parties, ainsi que les règles en matière de changement de contrôle, fusion ou scission du titulaire d'une concession domaniale ;
5° les règles en matière de transfert, de suspension totale ou partielle et de retrait d'une concession domaniale ;	5° les règles en matière de transfert, de suspension totale ou partielle et de retrait d'une concession domaniale ;
6° les règles relatives au démarrage et à la durée de la concession domaniale, de la phase de construction, de la phase d'exploitation et de la phase de démantèlement ;	6° les règles relatives au démarrage et à la durée de la concession domaniale, de la phase de construction, de la phase d'exploitation et de la phase de démantèlement ;

7° les activités que le titulaire d'une concession domaniale peut développer à côté de la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les parcelles concernées ;	7° les activités que le titulaire d'une concession domaniale peut développer à côté de la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les parcelles concernées ;
8° les garanties financières que le titulaire d'une concession domaniale doit constituer ;	8° les garanties financières que le titulaire d'une concession domaniale doit constituer ;
9° la mesure dans laquelle et la manière dont la participation des citoyens peut être prévue et les communautés d'énergie renouvelable peuvent être impliquées par le titulaire d'une concession domaniale ainsi que le pourcentage minimum de participation citoyenne à atteindre ;	9° la mesure dans laquelle et la manière dont la participation des citoyens peut être prévue et les communautés d'énergie renouvelable peuvent être impliquées par le titulaire d'une concession domaniale ainsi que le pourcentage minimum de participation citoyenne à atteindre ;
10° le cas échéant, le soutien d'une durée de maximum vingt ans, conformément à l'article 7 ;	10° le cas échéant, le soutien d'une durée de maximum 3 vingt ans, conformément à l'article 7 ;
11° les règles relatives à la renonciation à la concession domaniale par le titulaire de la concession domaniale et l'indemnité compensatoire de résiliation qui sera due à cet effet.	11° les règles relatives à la renonciation à la concession domaniale par le titulaire de la concession domaniale et l'indemnité compensatoire de résiliation qui sera due à cet effet.
	<u>12° par dérogation à l'article V.2 du Code de droit économique, un prix maximum pour le client final auquel le titulaire de la concession domaniale peut vendre une partie du volume d'électricité produit dans le cadre de contrats d'achat d'électricité.</u>
	<u>La conclusion du contrat de concession domaniale visé à l'alinéa 1er, 4°, qui suit la décision d'attribution de la concession domaniale ne peut en aucun cas avoir lieu avant l'expiration d'un délai de quinze jours à compter de la communication de la décision motivée aux soumissionnaires concernés conformément aux modalités à déterminer par le Roi. A défaut de simultanéité entre les envois, le délai commence à courir, pour le soumissionnaire concerné le troisième jour suivant l'envoi de la dernière notification, sauf si le soumissionnaire prouve que la notification ne lui est parvenue que plus tard. Lorsqu'une demande de suspension de l'exécution de la décision d'attribution est introduite dans le délai précité, le contrat de concession domaniale ne peut être conclu avant que le Conseil d'Etat ne statue soit sur la demande de mesures provisoires, soit sur la demande de suspension. A cette fin, l'auteur de cette demande est invité à avertir le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins dans ce délai, de préférence par courrier électronique ou tout autre moyen électronique, de l'introduction d'une telle demande. La conclusion du contrat de concession domaniale peut avoir lieu au terme du délai précité lorsqu'aucune demande de suspension n'est introduite dans le délai précité. L'interdiction de procéder à la conclusion du contrat de concession</u>

	<u>domaniale bénéficie au seul auteur d'une demande de suspension introduite dans le délai précité. À peine d'irrecevabilité, une demande en suspension relative à la décision d'attribution de la concession domaniale est introduite dans un délai de quinze jours à compter de la communication. La preuve de l'urgence n'est pas requise pour la demande de suspension précitée.</u>
Art. 3 du projet de loi	Art. 3 du projet de loi
Art. 6/4	Art. 6/4
§ 1er. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, après avis de la commission et consultation du gestionnaire du réseau, le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins déterminent entre autres la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet d'une concession domaniale conformément à l'article 6/3. Dans le même arrêté sont également inclus les résultats des études visées à l'article 6/3, §§ 4 et 5, ainsi que la localisation des éléments du réseau de transport visés à l'article 2, 7° ter, f). Ces dernières informations sont reprises dans le cahier des charges de la procédure de mise en concurrence.	§ 1er. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, après avis de la commission et consultation du gestionnaire du réseau, le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins déterminent entre autres la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet d'une concession domaniale conformément à l'article 6/3. <u>Dans le même arrêté sont également inclus les résultats des études visées à l'article 6/3, §§ 4 et 5, ainsi que la localisation des éléments du réseau de transport visés à l'article 2, 7° ter, f). Ces dernières informations sont reprises dans le cahier des charges de la procédure de mise en concurrence.</u>
En vue de l'identification des parcelles visées à l'alinéa 1er, il est tenu compte :	En vue de l'identification des parcelles visées à l'alinéa 1er, il est tenu compte :
1° de l'accomplissement des fonctions sociétales de la mer, dont l'importance d'une utilisation efficace de l'espace de la mer	1° de l'accomplissement des fonctions sociétales de la mer, dont l'importance d'une utilisation efficace de l'espace de la mer
2° des conséquences d'une désignation pour des tiers ;	2° des conséquences d'une désignation pour des tiers ;
3° de l'intérêt environnemental ;	3° de l'intérêt environnemental ;
4° des coûts de réalisation d'une installation pour la production d'électricité dans la parcelle ;	4° des coûts de réalisation d'une installation pour la production d'électricité dans la parcelle ;
5° de l'intérêt du raccordement le plus optimal et rentable de l'installation de production au Modular Offshore Grid	5° de l'intérêt du raccordement le plus optimal et rentable de l'installation de production au Modular Offshore Grid
	<u>6° les résultats des études nécessaires visées à l'article 6/3, § 5, qui sont pertinentes pour déterminer la localisation, la dimension et le nombre de parcelles faisant l'objet d'une concession domaniale conformément à l'article 6/3.</u>
§ 2. Le gestionnaire du réseau met en place un projet d'extension du Modular Offshore Grid visé à l'article 2, 7° ter, f). Ce projet est soumis à l'avis de la Commission et est soumis à l'approbation du ministre et du ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins.	§ 2. Le gestionnaire du réseau met en place un projet d'extension du Modular Offshore Grid visé à l'article 2, 7° ter, f). Ce projet est soumis à l'avis de la Commission et est soumis à l'approbation du ministre et du ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins.
	<u>§ 3. Le gestionnaire du réseau publie les résultats des études visées à l'article 6/3, §4 sur son site internet et ce avant l'organisation</u>

	de la mise en concurrence visée à l'article 6/3 et la publication du cahier des charges.
	<u>§ 4. La Direction générale de l'Energie publie les résultats des études visées à l'article 6/3, § 5 sur le site Internet du SPF Economie, P.M.E., Classes Moyennes et Energie et ce avant l'organisation de la mise en concurrence visée à l'article 6/3et la publication du cahier des charges.</u>
Art. 4 du projet de loi	Art. 4 du projet de loi
	Art. 6/6
	<u>§ 1. Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges, le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent, après avis de la commission, octroyer une concession domaniale pour un projet d'essai d'une durée de cinq ans maximum pour la construction et l'exploitation des installations d'essai pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les zones marines dans lesquelles la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer. Le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent prolonger cette concession domaniale pour un projet d'essai jusqu'à deux fois.</u>
	<u>§ 2. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, déterminer les modalités d'octroi et de prorogation des concessions domaniales pour des projets d'essai dans les espaces marins sous juridiction de la Belgique, qui peuvent, le cas échéant, déroger à l'article 6/3</u>
	<u>§ 3. Au sens de présent article, il faut entendre par «projet d'essai» la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité à partir de sources d'énergie renouvelables dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et qui répondant par manière cumulative aux caractéristiques suivantes :</u>
	1° une faible capacité ;
	2° une durée d'exploitation limitée ;
	3° une capacité de connexion nulle ou limitée ;
	4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation;
	5° absence de but lucratif.

	<u>§ 4. En ce qui concerne les caractéristiques visées - au paragraphe 3, le Roi peut préciser par arrêté délibéré en Conseil des ministres et après avis de la commission, plus amplement le champ d'application de cet article.</u>
	<u>§5. L'article 4 n'est pas applicable aux installations visées au paragraphe 1er.</u>
Art. 5 du projet de loi	Art. 5 du projet de loi
Art. 7	Art. 7
§1 ^{er} Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur proposition de la commission, le Roi peut prendre des mesures d'organisation du marché, dont la mise en place d'un système, géré par la commission, en vue de l'octroi des garanties d'origine et de certificats verts pour l'électricité produite conformément à l'article 6, ainsi que l'établissement d'une obligation de rachat à un prix minimal et de revente par le gestionnaire du réseau de certificats verts octroyés par la commission et les gouvernements et régulateurs régionaux, afin d'assurer l'écoulement sur le marché, à un prix minimal, d'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelables.	§1 ^{er} Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur proposition de la commission, le Roi peut <u>mettre en place un régime de certification par lequel le ministre certifie les organismes de contrôle chargés de délivrer les attestations de conformité certifiant que l'électricité concernée a effectivement été produite à partir de sources d'énergie renouvelables et définit les modalités de contrôle y afférentes</u> ainsi que prendre des mesures d'organisation du marché, dont la mise en place d'un système, géré par la commission, en vue de l'octroi des garanties d'origine et de certificats verts pour l'électricité produite conformément à l'article 6, ainsi que l'établissement d'une obligation de rachat à un prix minimal et de revente par le gestionnaire du réseau de certificats verts octroyés par la commission et les gouvernements et régulateurs régionaux, afin d'assurer l'écoulement sur le marché, à un prix minimal, d'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelables.
La mission visée à l'alinéa 1er attribuée au gestionnaire du réseau constitue une obligation de service public dont les charges nettes sont financées selon les modalités définies à l'article 21quinquies alinéa 1 ^{er} .	La mission visée à l'alinéa 1er attribuée au gestionnaire du réseau constitue une obligation de service public dont les charges nettes sont financées selon les modalités définies à l'article 21quinquies alinéa 1 ^{er} .
Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur proposition de la commission, modifier, remplacer ou abroger les dispositions de l'arrêté royal du 16 juillet 2002 relatif à l'établissement de mécanismes visant la promotion de l'électricité produite à partir des sources d'énergie renouvelables, confirmé par l'article 427 de la loi-programme(I) du 24 décembre 2002 et par l'article 28 de la loi du 26 décembre 2013 portant des dispositions diverses en matière d'énergie et par l'article 2 de la loi du 12 juin 2015 portant confirmation de certains articles de l'arrêté royal du 4 avril 2014 modifiant l'arrêté royal du 16 juillet 2002 relatif à l'établissement de mécanismes visant la promotion de l'électricité produite à partir des sources d'énergie renouvelables et par l'article 11 de la loi du 12 mai 2019 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité en vue d'introduire une procédure de mise en concurrence pour la construction et	Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur proposition de la commission, modifier, remplacer ou abroger les dispositions de l'arrêté royal du 16 juillet 2002 relatif à l'établissement de mécanismes visant la promotion de l'électricité produite à partir des sources d'énergie renouvelables, confirmé par l'article 427 de la loi-programme(I) du 24 décembre 2002 et par l'article 28 de la loi du 26 décembre 2013 portant des dispositions diverses en matière d'énergie et par l'article 2 de la loi du 12 juin 2015 portant confirmation de certains articles de l'arrêté royal du 4 avril 2014 modifiant l'arrêté royal du 16 juillet 2002 relatif à l'établissement de mécanismes visant la promotion de l'électricité produite à partir des sources d'énergie renouvelables et par l'article 11 de la loi du 12 mai 2019 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité en vue d'introduire une procédure de mise en concurrence pour la construction et

l'exploitation d'installations de production dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et ratifiant l'arrêté royal du 11 février 2019 modifiant l'arrêté royal du 16 juillet 2002 relatif à l'établissement de mécanismes visant la promotion de l'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelables et par l'article 3, alinéa 1er, de la loi du 6 novembre 2023 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et portant confirmation de cinq arrêtés royaux sur l'énergie, sans établir une nouvelle surcharge ou un nouveau prélèvement destiné à financer les mesures visées au alinéa 1er.	l'exploitation d'installations de production dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et ratifiant l'arrêté royal du 11 février 2019 modifiant l'arrêté royal du 16 juillet 2002 relatif à l'établissement de mécanismes visant la promotion de l'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelables et par l'article 3, alinéa 1er, de la loi du 6 novembre 2023 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et portant confirmation de cinq arrêtés royaux sur l'énergie, sans établir une nouvelle surcharge ou un nouveau prélèvement destiné à financer les mesures visées au alinéa 1er.
Par arrêté délibéré en Conseil des ministres et sur proposition de la commission, le Roi détermine le mode de calcul du coût des mesures visées à l'alinéa 1er pour chaque année d'exploitation. Ce coût est déterminé conformément à la procédure suivante : 1° au plus tard le 1er novembre de chaque année, la commission estime le coût par mois des mesures visées au premier alinéa pour l'année d'exploitation suivante. A cette fin, le gestionnaire du réseau fournit à la commission, le 31 août au plus tard, un rapport contenant les données pertinentes ; 2° au plus tard le 15 avril de chaque année, la commission procède à la détermination du montant d'un ajustement au titre de l'année d'exploitation précédente sur la base des coûts réels encourus au cours de cette année d'exploitation précédente en raison des mesures, visées au premier alinéa. A cette fin, le gestionnaire du réseau fournit à la commission, au plus tard le 15 février, un rapport contenant les données pertinentes. Si un solde est constaté, la régularisation avec l'Etat fédéral est effectuée au plus tard le 1er juillet de l'année au cours de laquelle il a été déterminé ; 3° la commission tient un inventaire avec un aperçu par année des coûts estimés et réels des mesures, visées au premier alinéa.	Par arrêté délibéré en Conseil des ministres et sur proposition de la commission, le Roi détermine le mode de calcul du coût des mesures visées à l'alinéa 1er pour chaque année d'exploitation. Ce coût est déterminé conformément à la procédure suivante : 1° au plus tard le 1er novembre de chaque année, la commission estime le coût par mois des mesures visées au premier alinéa pour l'année d'exploitation suivante. A cette fin, le gestionnaire du réseau fournit à la commission, le 31 août au plus tard, un rapport contenant les données pertinentes ; 2° au plus tard le 15 avril de chaque année, la commission procède à la détermination du montant d'un ajustement au titre de l'année d'exploitation précédente sur la base des coûts réels encourus au cours de cette année d'exploitation précédente en raison des mesures, visées au premier alinéa. A cette fin, le gestionnaire du réseau fournit à la commission, au plus tard le 15 février, un rapport contenant les données pertinentes. Si un solde est constaté, la régularisation avec l'Etat fédéral est effectuée au plus tard le 1er juillet de l'année au cours de laquelle il a été déterminé ; 3° la commission tient un inventaire avec un aperçu par année des coûts estimés et réels des mesures, visées au premier alinéa.
L'Etat fédéral, le gestionnaire du réseau et la commission concluent un protocole pour déterminer les modalités de mise à disposition mensuelle des ressources, visées à l'alinéa 2, pour satisfaire à l'obligation, visée à l'alinéa 1er, et pour préciser tous les droits et obligations connexes et autres des parties contractantes. Les règles de financement décrites dans le protocole précité permettent au gestionnaire du réseau de disposer des ressources nécessaires prévus par la présente loi, dans le but de payer à temps les coûts nets découlant des mesures visées au premier alinéa et d'éviter un préfinancement de ces coûts nets dans le chef du gestionnaire du réseau.	L'Etat fédéral, le gestionnaire du réseau et la commission concluent un protocole pour déterminer les modalités de mise à disposition mensuelle des ressources, visées à l'alinéa 2, pour satisfaire à l'obligation, visée à l'alinéa 1er, et pour préciser tous les droits et obligations connexes et autres des parties contractantes. Les règles de financement décrites dans le protocole précité permettent au gestionnaire du réseau de disposer des ressources nécessaires prévus par la présente loi, dans le but de payer à temps les coûts nets découlant des mesures visées au premier alinéa et d'éviter un préfinancement de ces coûts nets dans le chef du gestionnaire du réseau.
[...]	[...]

§ 1erquater. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur proposition de la commission, le Roi peut établir un régime de soutien pour promouvoir la production d'électricité produite conformément à l'article 6/3 et adopter les mesures d'organisation du marché y relatives.	§ 1erquater. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur proposition de la commission, le Roi peut <u>mettre en place un régime de certification par lequel le ministre certifie les organismes de contrôle chargés de délivrer les attestations de conformité certifiant que l'électricité concernée a effectivement été produite à partir de sources d'énergie renouvelables et définit les modalités de contrôle y afférentes ainsi que</u> établir un régime de soutien pour promouvoir la production d'électricité produite conformément à l'article 6/3 et adopter les mesures d'organisation du marché y relatives.
Par arrêté délibéré en Conseil des ministres et sur proposition de la commission, le Roi détermine le mode de calcul du coût des mesures visées à l'alinéa 1er pour chaque année d'exploitation	Par arrêté délibéré en Conseil des ministres et sur proposition de la commission, le Roi détermine le mode de calcul du coût des mesures visées à l'alinéa 1er pour chaque année d'exploitation
L'Etat fédéral et la commission concluent un protocole pour déterminer les modalités du paiement périodique de l'aide accordée.	L'Etat fédéral et la commission concluent un protocole pour déterminer les modalités du paiement périodique de l'aide accordée.
Le financement de ces mesures s'effectue selon les modalités prévues à l'article 21quinquies, alinéa 2.	Le financement de ces mesures s'effectue selon les modalités prévues à l'article 21quinquies, alinéa 2.
[...]	[...]

Loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations	
Art. 6 du projet de loi	Art. 6 du projet de loi
Titre	Titre
La loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations	la loi du 11 juillet 2023 relative au transport d'hydrogène par canalisations <u>et relative à la production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international</u>
Art. 7 du projet de loi	Art. 7 du projet de loi
Art. 3	Art. 3
La présente loi s'applique uniquement aux installations de transport d'hydrogène.	La présente loi s'applique uniquement aux installations de transport d'hydrogène <u>et aux installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.</u>
Art. 8 du projet de loi	Art. 8 du projet de loi
	Art. 7/1

	<u>Chapitre 2/1 – Dispositions relatives aux autorisations pour la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.</u>
	<u>Art. 7/1. §1. Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 décembre 2022 visant la protection du milieu marin et l'organisation de l'aménagement des espaces marins belges, le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins peuvent, après avis de la commission, accorder des concessions domaniales d'une durée de quarante ans au plus, en vue de la construction et de l'exploitation d'installations de production d'hydrogène dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit maritime international.</u>
	<u>§2. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions et la procédure d'octroi des concessions domaniales et les conditions générales pour l'utilisation de ces concessions domaniales, notamment :</u>
	<u>1° les prescriptions techniques auxquelles doivent répondre les îles artificielles, installations et ouvrages en cause;</u>
	<u>2° les règles en matière de conclusion du lien contractuel entre l'Etat belge et le concessionnaire, les droits et obligations des parties ;</u>
	<u>3° les règles en matière de changement de contrôle, fusion ou scission du titulaire d'une concession domaniale ;</u>
	<u>4° les règles en matière de transfert, de suspension totale ou partielle et de retrait d'une concession domaniale ;</u>
	<u>5° les règles relatives au démarrage et à la durée de la concession domaniale, de la phase de construction, de la phase d'exploitation et de la phase de démantèlement ;</u>
	<u>6° les activités que le titulaire d'une concession domaniale peut développer à côté de la production d'hydrogène.</u>
	<u>§ 3. Le Roi peut, dans les conditions qu'il détermine, exempter la construction et l'exploitation d'installations d'essai pour la production d'hydrogène dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique de la concession domaniale visée aux paragraphes 1 et 2 et les soumettre à une procédure simplifiée pour l'octroi d'une concession domaniale pour un projet d'essai</u>

	<u>par le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins pour une durée maximale de cinq ans. Cette concession domaniale pour un projet de test est renouvelable jusqu'à deux fois par le ministre et le ministre compétent pour l'environnement maritime et l'aménagement des espaces marins. Le Roi peut déterminer la procédure de cette prorogation.</u>
	<u>Au sens de présent article, il faut entendre par «projet d'essai» la construction et l'exploitation d'une installation pour la production d'électricité dans les espaces marins sous la juridiction de la Belgique et qui répondant par manière cumulative aux caractéristiques suivantes :</u>
	<u>1° une faible capacité ;</u>
	<u>2° une durée d'exploitation limitée ;</u>
	<u>3° une capacité de connexion nulle ou limitée ;</u>
	<u>4° dans le but d'acquérir des connaissances et de tester de nouvelles techniques en menant des activités de recherche, de développement et d'innovation ;</u>
	<u>5° absence de but lucratif.</u>
	<u>En ce qui concerne les caractéristiques visées au deuxième alinéa, le Roi peut préciser, par arrêté délibéré en Conseil des ministres et après avis de la commission, le champ d'application de ce paragraphe.</u>

Coördinatie van de artikelen

Basistekst	Tekst aangepast aan het wetsontwerp
Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt	
Artikel 2 wetsontwerp	Artikel 2 wetsontwerp
Art. 6/3, §3	Art. 6/3, §3
§ 3. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van de commissie, bepaalt de Koning het verloop van de concurrerende inschrijvingsprocedure, de voorwaarden en procedure tot toekenning van de domeinconcessies en de algemene voorwaarden voor het gebruik van de kavels, en inzonderheid :	§ 3. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van de commissie, bepaalt de Koning het verloop van de concurrerende inschrijvingsprocedure, de voorwaarden en procedure tot toekenning van de domeinconcessies en de algemene voorwaarden voor het gebruik van de kavels, en inzonderheid :
1° de nadere regels van de concurrerende inschrijvingsprocedure en de inhoud van het bestek, met zorg voor een gepaste publiciteit, een daadwerkelijke mededinging en gelijke behandeling van alle kandidaten die deelnemen. De regels die de concurrerende inschrijvingsprocedure organiseren zorgen er in het bijzonder voor dat de keuze voor de winnende inschrijver die de meest gunstige inschrijving heeft ingediend gelijktijdig zal gebeuren met de toekenning van de vergunningen en machtigingen vereist krachtens de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet -levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat en de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België;	1° de nadere regels van de concurrerende inschrijvingsprocedure en de inhoud van het bestek, met zorg voor een gepaste publiciteit, een daadwerkelijke mededinging en gelijke behandeling van alle kandidaten die deelnemen. De regels die de concurrerende inschrijvingsprocedure organiseren zorgen er in het bijzonder voor dat de keuze voor de winnende inschrijver die de meest gunstige inschrijving heeft ingediend gelijktijdig zal gebeuren met de toekenning van de vergunningen en machtigingen vereist krachtens de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet -levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat en de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België;
2° de ontvankelijkheidscriteria waaraan de kandidaten van de concurrerende inschrijvingsprocedures dienen te voldoen, die onder meer betrekking hebben op de technische, organisatorische, financiële en professionele capaciteit van de inschrijver;	2° de ontvankelijkheidscriteria waaraan de kandidaten van de concurrerende inschrijvingsprocedures dienen te voldoen, die onder meer betrekking hebben op de technische, organisatorische, financiële en professionele capaciteit van de inschrijver;
3° de objectieve, niet-discriminerende en transparante toekenningscriteria op basis waarvan een rangorde wordt opgemaakt en de geselecteerde inschrijver van de concurrerende inschrijvingsprocedure wordt aangeduid;	3° de objectieve, niet-discriminerende en transparante toekenningscriteria op basis waarvan een rangorde wordt opgemaakt en de geselecteerde inschrijver van de concurrerende inschrijvingsprocedure wordt aangeduid;
4° de regels inzake het sluiten van de contractuele band tussen de Belgische staat en de geselecteerde inschrijver van de concurrerende inschrijvingsprocedure, de rechten en plichten van de partijen, alsook de regels inzake controlewijziging, fusie of splitsing van de titularis van een domeinconcessie;	4° de regels inzake het sluiten van de contractuele band tussen de Belgische staat en de geselecteerde inschrijver van de concurrerende inschrijvingsprocedure, de rechten en plichten van de partijen, alsook de regels inzake controlewijziging, fusie of splitsing van de titularis van een domeinconcessie;
5° de regels inzake de overdracht, gehele of gedeeltelijke ontheffing en intrekking van de domeinconcessie;	5° de regels inzake de overdracht, gehele of gedeeltelijke ontheffing en intrekking van de domeinconcessie;
6° de regels inzake de start en duur van de domeinconcessie, de bouwfase, de exploitatiefase en ontmantelingsfase;	6° de regels inzake de start en duur van de domeinconcessie, de bouwfase, de exploitatiefase en ontmantelingsfase;
7° de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de	7° de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de

productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de desbetreffende kavel;	productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de desbetreffende kavel;
8° de financiële zekerheden die de titularis van een domeinconcessie dient te stellen;	8° de financiële zekerheden die de titularis van een domeinconcessie dient te stellen;
9° de mate waarin en de wijze waarop burgerparticipatie kan worden voorzien en hernieuwbare energiegemeenschappen kunnen worden betrokken door de titularis van een domeinconcessie alsook het minimaal te behalen percentage burgerparticipatie;	9° de mate waarin en de wijze waarop burgerparticipatie kan worden voorzien en hernieuwbare energiegemeenschappen kunnen worden betrokken door de titularis van een domeinconcessie alsook het minimaal te behalen percentage burgerparticipatie;
10° in voorkomend geval, de steun overeenkomstig artikel 7 voor een maximale duurtijd van twintig jaar;	10° in voorkomend geval, de steun overeenkomstig artikel 7 voor een maximale duurtijd van twintig jaar;
11° de regels inzake verzaking aan de domeinconcessie door de domeinconcessiehouder en de verzakingsvergoeding die daarvoor zal moeten worden betaald.	11° de regels inzake verzaking aan de domeinconcessie door de domeinconcessiehouder en de verzakingsvergoeding die daarvoor zal moeten worden betaald.
	<u>12° in afwijking van artikel V.2 van het Wetboek van Economisch Recht een maximumprijs voor de eindafnemers waartegen de domeinconcessiehouder een deel van het volume aan geproduceerde elektriciteit kan verkopen via stroomafnameovereenkomsten.</u>
	<u>De sluiting van de domeinconcessieovereenkomst bedoeld in het eerste lid, 4°, die volgt op de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie mag in geen geval plaatsvinden vóór het verstrijken van een termijn van vijftien dagen die ingaat vanaf de mededeling van de gemotiveerde beslissing aan de betrokken inschrijvers overeenkomstig de door de Koning te bepalen modaliteiten. Indien de verzendingen niet tegelijk plaatsvinden, begint de termijn voor de betrokken inschrijver te lopen de derde dag van de verzending van de laatste kennisgeving, behoudens indien de inschrijver bewijst dat de kennisgeving hem pas later heeft bereikt. Wanneer een vordering tot schorsing van de uitvoering van de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie wordt ingediend binnen voornoemd termijn, mag de domeinconcessieovereenkomst niet gesloten worden voordat de Raad van State uitspraak heeft gedaan, hetzij over de vordering tot voorlopige maatregelen, hetzij over de vordering tot schorsing. Te dien einde wordt de indiener van de vordering verzocht om de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning binnen die termijn bij voorkeur per e-mail of via een ander elektronisch middel over de indiening van die vordering te verwittigen. De domeinconcessieovereenkomst mag worden gesloten na afloop van voornoemde termijn, wanneer binnen de bedoelde termijn geen</u>

	<u>enkele vordering tot schorsing is ingediend. Het verbod om de domeinconcessieovereenkomst te sluiten, strekt enkel tot voordeel van de indiener van een vordering tot schorsing binnen voornoemde termijn. Op straffe van niet-ontvankelijkheid, kan een vordering tot schorsing met betrekking tot de beslissing tot toekenning van de domeinconcessie slechts worden ingediend binnen een termijn van vijftien dagen te rekenen vanaf de kennisgeving. Het bewijs van spoedeisendheid is voor voornoemde vordering tot schorsing niet vereist.</u>
Art. 3 wetsontwerp	Art. 3 wetsontwerp
Art. 6/4	Art. 6/4
§ 1. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van de commissie en na raadpleging van de netbeheerder, bepalen de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning onder meer de locatie, de omvang en het aantal kavels die voorwerp uitmaken van een domeinconcessie overeenkomstig artikel 6/3. In hetzelfde besluit worden eveneens de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, §§ 4 en 5, opgenomen alsook de locatie van de transmissienetelementen bedoeld in artikel 2, 7° ter, f). Deze laatste informatie zal in het bestek van de concurrerende inschrijvingsprocedure worden opgenomen.	§ 1. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van de commissie en na raadpleging van de netbeheerder, bepalen de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning onder meer de locatie, de omvang en het aantal kavels die voorwerp uitmaken van een domeinconcessie overeenkomstig artikel 6/3. <u>In hetzelfde besluit worden eveneens de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, §§ 4 en 5, opgenomen alsook de locatie van de transmissienetelementen bedoeld in artikel 2, 7° ter, f). Deze laatste informatie zal in het bestek van de concurrerende inschrijvingsprocedure worden opgenomen.</u>
Met het oog op de identificatie van de kavels bedoeld in het eerste lid wordt rekening gehouden met:	Met het oog op de identificatie van de kavels bedoeld in het eerste lid wordt rekening gehouden met:
1° de vervulling van maatschappelijke functies van de zee, waaronder het belang van een doelmatig ruimtegebruik van de zee;	1° de vervulling van maatschappelijke functies van de zee, waaronder het belang van een doelmatig ruimtegebruik van de zee;
2° de gevolgen van een aanwijzing voor derden;	2° de gevolgen van een aanwijzing voor derden;
3° het milieubelang;	3° het milieubelang;
4° de kosten om een installatie voor de productie van elektriciteit in de kavel te realiseren;	4° de kosten om een installatie voor de productie van elektriciteit in de kavel te realiseren;
5° het belang van de meest optimale en kostenefficiënte aansluiting van de productie-installatie op het Modular Offshore Grid	5° het belang van de meest optimale en kostenefficiënte aansluiting van de productie-installatie op het Modular Offshore Grid
	<u>6° de resultaten van de noodzakelijke studies bedoeld in art 6/3, § 5, die relevant zijn voor de bepaling van de locatie, de omvang en het aantal kavels die voorwerp uitmaken van een domeinconcessie overeenkomstig artikel 6/3.</u>
§ 2. De netbeheerder stelt een ontwerp van uitbreiding van het Modular Offshore Grid bedoeld in artikel 2, 7° ter, f), op. Dit ontwerp is onderworpen aan het advies van de Commissie en wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning.	§ 2. De netbeheerder stelt een ontwerp van uitbreiding van het Modular Offshore Grid bedoeld in artikel 2, 7° ter, f), op. Dit ontwerp is onderworpen aan het advies van de Commissie en wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning.

	<u>§ 3. De netbeheerder publiceert de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, §4 op zijn website en dat voorafgaand aan de organisatie van de concurrerende inschrijvingsprocedure bedoeld in artikel 6/3 en de publicatie van het bestek.</u>
	<u>§ 4. De Algemene Directie Energie publiceert de resultaten van de studies bedoeld in artikel 6/3, §5 op de website van FOD Economie, K.M.O, Middenstand en Energie en dat voorafgaand aan de organisatie van de concurrerende inschrijvingsprocedure bedoeld in artikel 6/3 en de publicatie van het bestek.</u>
Art. 4 wetsontwerp	Art. 4 wetsontwerp
	Art. 6/6
	<u>§ 1. Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden, kunnen de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning, na advies van de commissie, een domeinconcessie voor een proefproject voor een duur van maximum vijf jaar verlenen voor de bouw en de exploitatie van test-installaties voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht. De minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning kunnen deze domeinconcessie voor een proefproject tot twee maal verlengen.</u>
	<u>§ 2. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad, de nadere regels bepalen voor de toekenning en de verlenging van domeinconcessies voor voornoemde proefprojecten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België, die desgevallend kunnen afwijken van hetgeen is bepaald overeenkomstig artikel 6/3.</u>
	<u>§ 3. In het kader van dit artikel wordt onder "proefproject" verstaan: de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België die op cumulatieve wijze aan volgende kenmerken voldoet:</u>
	<u>1° een klein vermogen;</u>
	<u>2° een beperkte exploitatieduur;</u>
	<u>3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;</u>
	<u>4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de</u>

	<u>uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie;</u>
	<u>5° geen winstoogmerk.</u>
	<u>§ 4. Met betrekking tot de kenmerken bedoeld in de derde paragraaf, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad en na advies van de commissie, verder het toepassingsgebied van dit artikel preciseren.</u>
	<u>§5. Artikel 4 is niet van toepassing op de installaties bedoeld in paragraaf 1.</u>
Art. 5 wetsontwerp	Art. 5 wetsontwerp
Art. 7	Art. 7
§1. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, kan de Koning maatregelen van marktorganisatie vaststellen, waaronder de instelling van een door de commissie beheerd systeem voor de toekenning van garanties van oorsprong en van groenestroomcertificaten voor elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel 6, evenals het opleggen van een verplichting aan de netbeheerder om groenestroomcertificaten afgeleverd door de commissie en de gewestelijke overheden en regulatoren aan te kopen tegen een minimumprijs en te verkopen, teneinde de afzet op de markt te verzekeren, tegen een minimumprijs, van elektriciteit geproduceerd met aanwending van hernieuwbare energiebronnen.	Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, kan de Koning <u>een erkenningsregeling instellen waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en de controlemodaliteiten daaromtrent bepalen, alsook</u> maatregelen van marktorganisatie vaststellen, waaronder de instelling van een door de commissie beheerd systeem voor de toekenning <u>van garanties van oorsprong en</u> van groenestroomcertificaten voor elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel 6, evenals het opleggen van een verplichting aan de netbeheerder om groenestroomcertificaten afgeleverd door de commissie en de gewestelijke overheden en regulatoren aan te kopen tegen een minimumprijs en te verkopen, teneinde de afzet op de markt te verzekeren, tegen een minimumprijs, van elektriciteit geproduceerd met aanwending van hernieuwbare energiebronnen.
De opdracht waarmee de netbeheerder krachtens het eerste lid belast wordt, maakt een openbare dienstverplichting uit waarvan de nettolasten gefinancierd worden overeenkomstig de nadere regels bepaald in artikel 21quinquies eerste lid	De opdracht waarmee de netbeheerder krachtens het eerste lid belast wordt, maakt een openbare dienstverplichting uit waarvan de nettolasten gefinancierd worden overeenkomstig de nadere regels bepaald in artikel 21quinquies eerste lid
De Koning kan bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, de bepalingen van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, bekrachtigd bij artikel 427 van de programmawet(l) van 24 december 2002 en door artikel 28 van de wet van 26 december 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie, en door artikel 2 van de wet van 12 juni 2015 tot bekrachtiging van bepaalde artikelen van het koninklijk besluit van 4 april 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de	De Koning kan bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, de bepalingen van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, bekrachtigd bij artikel 427 van de programmawet(l) van 24 december 2002 en door artikel 28 van de wet van 26 december 2013 houdende diverse bepalingen inzake energie, en door artikel 2 van de wet van 12 juni 2015 tot bekrachtiging van bepaalde artikelen van het koninklijk besluit van 4 april 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de

bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen en door artikel 11 van de wet van 12 mei 2019 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt met het oog op het invoeren van een concurrerende inschrijvingsprocedure voor de bouw en exploitatie van productie-installaties in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 11 februari 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen [14 en door artikel 3, eerste lid, van de wet van 6 november 2023 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot bekrachtiging van vijf koninklijke besluiten inzake energie]14, wijzigen, vervangen en opheffen zonder daarbij een nieuwe toeslag of heffing in te voeren bestemd om de maatregelen, bedoeld in het eerste lid te financieren.	bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen en door artikel 11 van de wet van 12 mei 2019 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt met het oog op het invoeren van een concurrerende inschrijvingsprocedure voor de bouw en exploitatie van productie-installaties in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 11 februari 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen [14 en door artikel 3, eerste lid, van de wet van 6 november 2023 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot bekrachtiging van vijf koninklijke besluiten inzake energie]14, wijzigen, vervangen en opheffen zonder daarbij een nieuwe toeslag of heffing in te voeren bestemd om de maatregelen, bedoeld in het eerste lid te financieren.
Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, bepaalt de Koning de berekeningsmethode van de kost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, voor ieder exploitatiejaar. Voornoemde kost wordt vastgesteld overeenkomstig de volgende procedure: 1° uiterlijk op 1 november van ieder jaar verricht de commissie een raming van de kost per maand van de maatregelen bedoeld in het eerste lid met betrekking tot het volgende exploitatiejaar. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk op 31 augustus; 2° uiterlijk op 15 april van ieder jaar stelt de commissie een bedrag van regularisatie met betrekking tot het voorgaande exploitatiejaar op grond van de werkelijke kost die tijdens dat voorgaande exploitatiejaar is voortgevloeid uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid vast. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk op 15 februari. Indien er een saldo wordt vastgesteld, dan wordt de regularisatie met de Federale Staat uitgevoerd uiterlijk op 1 juli van het jaar waarin de regularisatie werd bepaald; 3° de commissie houdt een inventaris bij met een overzicht per jaar van de geraamde en de werkelijke kost van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid.	Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, bepaalt de Koning de berekeningsmethode van de kost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, voor ieder exploitatiejaar. Voornoemde kost wordt vastgesteld overeenkomstig de volgende procedure: 1° uiterlijk op 1 november van ieder jaar verricht de commissie een raming van de kost per maand van de maatregelen bedoeld in het eerste lid met betrekking tot het volgende exploitatiejaar. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk op 31 augustus; 2° uiterlijk op 15 april van ieder jaar stelt de commissie een bedrag van regularisatie met betrekking tot het voorgaande exploitatiejaar op grond van de werkelijke kost die tijdens dat voorgaande exploitatiejaar is voortgevloeid uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid vast. Daartoe bezorgt de netbeheerder een verslag met de relevante gegevens aan de commissie uiterlijk op 15 februari. Indien er een saldo wordt vastgesteld, dan wordt de regularisatie met de Federale Staat uitgevoerd uiterlijk op 1 juli van het jaar waarin de regularisatie werd bepaald; 3° de commissie houdt een inventaris bij met een overzicht per jaar van de geraamde en de werkelijke kost van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid.
De Federale Staat, de netbeheerder en de commissie sluiten een protocol teneinde de nadere regels vast te leggen van de maandelijkse ter beschikkingstelling van de middelen, bedoeld in het tweede lid, met het oog op de voldoening van de verplichting, bedoeld in	De Federale Staat, de netbeheerder en de commissie sluiten een protocol teneinde de nadere regels vast te leggen van de maandelijkse ter beschikkingstelling van de middelen, bedoeld in het tweede lid, met het oog op de voldoening van de verplichting, bedoeld in

het eerste lid, alsook teneinde alle gerelateerde en overige rechten en verplichtingen van de contractpartijen nader te bepalen. De financieringsregels beschreven in voornoemde protocol stellen de netbeheerder in staat om tijdig over de bij deze wet bepaalde noodzakelijke middelen te beschikken, met als doel de nettokost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, tijdig te betalen en voorfinanciering van deze nettokost in hoofde van de netbeheerder te vermijden.	het eerste lid, alsook teneinde alle gerelateerde en overige rechten en verplichtingen van de contractpartijen nader te bepalen. De financieringsregels beschreven in voornoemde protocol stellen de netbeheerder in staat om tijdig over de bij deze wet bepaalde noodzakelijke middelen te beschikken, met als doel de nettokost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, tijdig te betalen en voorfinanciering van deze nettokost in hoofde van de netbeheerder te vermijden.
[...]	[...]
§ 1quater. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, kan de Koning een steunregime vaststellen ter bevordering van de productie van elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel 6/3 en gerelateerde maatregelen van marktorganisatie vaststellen.	§ 1quater. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, kan de Koning <u>een erkenningsregeling instellen waarbij de minister keuringsinstellingen erkent die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van conformiteitsattesten die aantonen dat de betreffende elektriciteit effectief geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen en de controlemodaliteiten daaromtrent bepalen, alsook</u> een steunregime vaststellen ter bevordering van de productie van elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel 6/3 en gerelateerde maatregelen van marktorganisatie vaststellen.
Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, bepaalt de Koning de berekeningsmethode van de kost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, voor ieder exploitatiejaar.	Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de commissie, bepaalt de Koning de berekeningsmethode van de kost voortvloeiend uit de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, voor ieder exploitatiejaar.
De Federale Staat en de commissie sluiten een protocol teneinde de nadere regels vast te leggen van de periodieke betaling van de toegekende steun.	De Federale Staat en de commissie sluiten een protocol teneinde de nadere regels vast te leggen van de periodieke betaling van de toegekende steun.
De financiering van deze maatregelen geschiedt overeenkomstig de nadere regels bepaald in artikel 21quinqües, tweede lid	De financiering van deze maatregelen geschiedt overeenkomstig de nadere regels bepaald in artikel 21quinqües, tweede lid
[...]	[...]

Wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door leidingen	
Art. 6 wetsontwerp	Art. 6 wetsontwerp
Opschrift	Opschrift
wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door leidingen	wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door leidingen <u>en betreffende de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België</u>
Art. 7 wetsontwerp	Art. 7 wetsontwerp
Art. 3	Art. 3
Deze wet is enkel van toepassing op waterstof-vervoersinstallaties.	Deze wet is enkel van toepassing op waterstof-vervoersinstallaties <u>en op installaties voor de</u>

	<u>productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.</u>
Art. 8 wetsontwerp	Art. 8 wetsontwerp
	Art. 7/1
	<u>Hoofdstuk 2/1 – Bepalingen met betrekking tot vergunningen voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.</u>
	<u>Art. 7/1. § 1. Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden, kunnen de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning, na advies van de commissie, domeinconcessies voor een duur van maximum veertig jaar, verlenen voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van waterstof in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.</u>
	<u>§ 2. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad, de voorwaarden en procedure tot toekenning van de domeinconcessies bedoeld in paragraaf 1 en de algemene voorwaarden voor het gebruik van deze domeinconcessies, meer bepaald :</u>
	<u>1° de technische voorschriften waaraan de betrokken kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen moeten beantwoorden;</u>
	<u>2° de regels inzake het sluiten van de contractuele band tussen de Belgische staat en de concessiehouder, de rechten en plichten van de partijen;</u>
	<u>3° alsook de regels inzake controlewijziging, fusie of splitsing van de titularis van een domeinconcessie;</u>
	<u>4° de regels inzake de overdracht, gehele of gedeeltelijke ontheffing en intrekking van de domeinconcessie;</u>
	<u>5° de regels inzake de start en duur van de domeinconcessie, de bouwfase, de exploitatiefase en ontmantelingsfase;</u>
	<u>6° de activiteiten die de titularis van een domeinconcessie kan ontwikkelen naast de productie van waterstof.</u>
	<u>§ 3. De Koning kan, tegen de door Hem bepaalde voorwaarden de bouw en exploitatie van test-installaties voor waterstofproductie in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België vrijstellen van de domeinconcessie bedoeld in paragrafen 1 en 2 en onderwerpen aan een vereenvoudigde procedure tot verlening van een domeinconcessie voor een proefproject door de minister en de minister</u>

	<u>bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning voor een duur van maximum vijf jaar. Deze domeinconcessie voor een proefproject is tot tweemaal verlengbaar door de minister en de minister bevoegd voor het mariene milieu en mariene ruimtelijke planning. De Koning kan de procedure voor dergelijke verlenging bepalen.</u>
	<u>In het kader van dit artikel moet onder proefprojecten worden begrepen de bouw en exploitatie van een installatie voor de productie van waterstof in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België die op cumulatieve wijze aan volgende kenmerken voldoen:</u>
	<u>1° een klein vermogen;</u>
	<u>2° een beperkte exploitatieduur;</u>
	<u>3° geen of beperkte aansluitingscapaciteit;</u>
	<u>4° met als doel het verwerven van kennis en testen van nieuwe technieken door de uitvoering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie;</u>
	<u>5° geen winstoogmerk.</u>
	<u>Met betrekking tot de kenmerken bedoeld in het tweede lid, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad en na advies van de commissie, verder het toepassingsgebied van deze paragraaf preciseren.</u>